

Scan

**การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกช่องทางการยื่นแบบแสดงรายการ
ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา : กรณีศึกษาจังหวัดพะเยา**

นางแวศรี นันทกนก

**การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาเศรษฐศาสตร์ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช**

พ.ศ. 2551

**An Analysis of Factors Affecting on the Channel of Personal Income Tax payment
: A Case Study of Phayao Province**

Mrs. Waewsi Nanthakanok

**An Independent Study in Partial Fulfillment Master of Economics Program for
the Degree of Master of Economics**

School of Economics

Sukhothai Thammathirat Open University

2008

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกช่องทางการยื่นแบบ
แสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา : กรณีศึกษาจังหวัดพะเยา
ชื่อและนามสกุล นางแววศรี นันทกนก
แขนงวิชา เศรษฐศาสตร์
สาขาวิชา เศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์สุภาสินี ตันติศรีสุข

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระได้ให้ความเห็นชอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ
ฉบับนี้แล้ว

สมศรี ตันติศรีสุข

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์สุภาสินี ตันติศรีสุข)

สมศักดิ์ มีทรัพย์หลากหลาย

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ มีทรัพย์หลากหลาย)

คณะกรรมการบัณฑิตศึกษา ประจำสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ อนุมัติให้รับการศึกษา
ค้นคว้าอิสระฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาเศรษฐศาสตร์ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

สมนีย์ ศิลพิพัฒน์

.....
(รองศาสตราจารย์สมนีย์ ศิลพิพัฒน์)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์
วันที่ 11 เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2551

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกช่องทางการขึ้นแบบแสดงรายการ
ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา : กรณีศึกษาจังหวัดพะเยา

ผู้ศึกษานางแววศรี นันทกนก ปริญญา เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์สุภาสินี ดันตศิริสุข ปีการศึกษา 2551

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาการเลือกใช้ช่องทางการขึ้นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของผู้เสียภาษีในจังหวัดพะเยา (2) เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกช่องทางการขึ้นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของผู้เสียภาษีในจังหวัดพะเยา (3) เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการขึ้นแบบแสดงรายการและชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของผู้เสียภาษีในจังหวัดพะเยา

วิธีวิจัยครั้งนี้ ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในระหว่างเดือน พฤษภาคม ถึง สิงหาคม พ.ศ. 2551 กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน โดยสอบถามผู้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในเขตความรับผิดชอบของสำนักงานสรรพากรพื้นที่พะเยา วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ในการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติไคสแควร์ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

ผลการศึกษาพบว่า (1) การเลือกใช้ช่องทางการขึ้นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของผู้เสียภาษีในจังหวัดพะเยา เลือกสถานที่ขึ้นแบบแสดงรายการผ่านทางอินเทอร์เน็ตมากที่สุด โดยขึ้นแบบ ภ.ง.ด.91 มากกว่า ภ.ง.ด.90 (2) ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกช่องทางการขึ้นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของผู้เสียภาษีในจังหวัดพะเยา กรณีขึ้นแบบแสดงรายการที่สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาหรือธนาคารกรุงไทย ขึ้นแบบ ภ.ง.ด. 90 ปัจจัยที่สำคัญ คือ ได้รับใบเสร็จรับเงินทันที รองลงมาคือ ความถูกต้องของการให้บริการจากเจ้าหน้าที่ ขึ้นแบบ ภ.ง.ด. 91 ปัจจัยที่สำคัญคือ ความถูกต้องของการให้บริการจากเจ้าหน้าที่ รองลงมาคือ การอำนวยความสะดวกจากเจ้าหน้าที่ กรณีขึ้นแบบทางอินเทอร์เน็ต ขึ้นแบบ ภ.ง.ด. 90 ปัจจัยที่สำคัญ คือ ประหยัดเวลาในการขึ้นแบบ รองลงมาคือ ความสะดวกในเรื่องเวลาการขึ้นแบบ ขึ้นแบบ ภ.ง.ด. 91 ปัจจัยที่สำคัญคือ ประหยัดเวลาในการขึ้นแบบ รองลงมาคือ ไม่ต้องแนบเอกสารประกอบการขึ้นแบบ (3) ปัญหาของผู้เสียภาษีในการขึ้นแบบแสดงรายการ ทั้ง 2 กรณี คือผู้เสียภาษีส่วนใหญ่ไม่สามารถกรอกแบบหรือคำนวณภาษีที่ต้องชำระด้วยตนเอง ส่วนอุปสรรค คือ ขั้นตอนการบันทึกรายการขึ้นแบบทางอินเทอร์เน็ตยุ่งยากและไม่มีคอมพิวเตอร์เป็นของตนเอง

คำสำคัญ ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ช่องทางการขึ้นแบบชำระภาษี

กิตติกรรมประกาศ

การทำการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์สุภาสินี ดันตศิรีสุข สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่ได้กรุณาสละเวลาให้ความรู้ คำแนะนำ ตลอดจนตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่ง ติดตามการทำการศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้อย่างใกล้ชิดตลอดมา นับตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ ผู้ศึกษารู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ มีทรัพย์หลาก ที่ให้ความกรุณาร่วมเป็นกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ และกรุณาให้คำแนะนำแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ จนทำให้การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ทางวิชาการ ให้คำแนะนำ ตลอดจนเพื่อนบัณฑิตศึกษา สาขาเศรษฐศาสตร์ ศูนย์วิทยพัฒนา มสธ.ลำปาง ทุกท่านที่คอยเกื้อหนุน และให้กำลังใจอันเป็นสิ่งที่มีคุณค่ายิ่งตลอดการศึกษาที่ผ่านมา

ผู้ศึกษาสำนึกในบุญคุณของบรรดาผู้วิจัยอื่นๆ นักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญ ตลอดจนผู้ทรงคุณวุฒิที่ผู้ศึกษา ได้อ้างถึงผลงานของแต่ละท่านประกอบการทำการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น รวมทั้งผู้ตอบแบบสอบถามและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการทำการศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้ทุกท่าน ผู้ศึกษาจึงขอขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้

นอกจากนี้ ผู้ศึกษายังได้รับการสนับสนุนเงินทุนการศึกษาทั้งหมดจากกองทุนพัฒนาบุคลากรของกระทรวงการคลัง ในส่วนของกรมสรรพากร และได้รับการส่งเสริมสนับสนุนช่วยเหลือจากสมาชิกในครอบครัวที่เป็นกำลังใจอย่างดีตลอดมา

คุณค่าอันพึงมีหรือประโยชน์ที่เกิดจากงานวิจัยนี้ ขอมอบแต่บิดา มารดา ครู อาจารย์ ผู้มีพระคุณยิ่งในการส่งเสริมผู้วิจัยตลอดมา

แหวศรี นันทกนก

พฤศจิกายน 2551

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ฅ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	13
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	13
สมมติฐานการวิจัย.....	14
ขอบเขตของการวิจัย.....	14
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	15
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	16
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	17
แนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษา.....	17
แนวคิดเกี่ยวกับการให้บริการสาธารณะ.....	20
แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้รับบริการ.....	21
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	23
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	31
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	31
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	34
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	35
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	35
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	37
ส่วนที่ 1 สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	37
ส่วนที่ 2 การเลือกใช้ช่องทางการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ของผู้เสียภาษีในจังหวัดพะเยา.....	43
ส่วนที่ 3 ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกช่องทางการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคล ธรรมดาของผู้เสียภาษีในจังหวัดพะเยา.....	46

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ส่วนที่ 4 ปัญหา อุปสรรค และความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	55
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	57
สรุปการวิจัย.....	58
อภิปรายผล.....	60
ข้อเสนอแนะ.....	63
บรรณานุกรม.....	66
ภาคผนวก.....	69
ก ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	70
ข แบบสอบถาม.....	72
ค ตัวอย่างแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภ.ง.ด. 90 และ ภ.ง.ด. 91.....	88
ประวัติผู้ศึกษา.....	95

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1.1	รายได้ประเภทภาษีอากรรวมที่จัดเก็บได้ จำแนกตามหน่วยงานที่จัดเก็บ ปีงบประมาณ 2546 - 2550.....	2
ตารางที่ 1.2	รายได้ภาษีสรรพากรที่จัดเก็บได้ จำแนกตามประเภทภาษี ในช่วงปีงบประมาณ 2546 - 2550.....	6
ตารางที่ 3.1	รายงานการรับแบบ ภ.ง.ด.90 และ ภ.ง.ด. 91 ปี พ.ศ. 2550	32
ตารางที่ 3.2	จำนวนตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยแต่ละพื้นที่สาขา ในจังหวัดพะเยา.....	33
ตารางที่ 4.1	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ.....	38
ตารางที่ 4.2	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ.....	39
ตารางที่ 4.3	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา.....	40
ตารางที่ 4.4	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอาชีพ.....	41
ตารางที่ 4.5	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามรายได้.....	42
ตารางที่ 4.6	จำนวนการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ปีงบประมาณ 2547 — 2551 จำแนกตามช่องทางการยื่นแบบ.....	43
ตารางที่ 4.7	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับการยื่นแบบแสดงรายการ ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา.....	45
ตารางที่ 4.8	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกช่องทางการยื่นแบบ แสดงรายการที่สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาหรือ ธนาคารกรุงไทย.....	48
ตารางที่ 4.9	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกช่องทางการยื่นแบบ แสดงรายการทางอินเทอร์เน็ต.....	50
ตารางที่ 4.10	ค่าร้อยละและค่าไคสแควร์ของความสัมพันธ์ระหว่างช่องทางการยื่นแบบกับ แบบแสดงรายการที่ยื่น	51
ตารางที่ 4.11	ค่าร้อยละและค่าไคสแควร์ของความสัมพันธ์ระหว่างช่องทางการยื่นแบบกับ ระดับการศึกษา.....	52
ตารางที่ 4.12	ค่าร้อยละและค่าไคสแควร์ของความสัมพันธ์ระหว่างช่องทางการยื่นแบบกับ สถานะของแบบ.....	54
ตารางที่ 4.13	ค่าความถี่และค่าร้อยละ ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะ เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาช่องทางการยื่นแบบ.....	56

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1.1	คำร้อยละของรายได้ประเภทภาษีอากรรวมที่จัดเก็บได้ จำแนกตามหน่วยงาน ที่จัดเก็บ ปีงบประมาณ 2546- 2550	3
ภาพที่ 1.2	เปรียบเทียบการจัดเก็บรายได้ 3 กรมหลัก คือ กรมสรรพากร กรมสรรพสามิต กรมศุลกากร ปีงบประมาณ 2546 - 2550.....	4
ภาพที่ 1.3	คำร้อยละของรายได้ประเภทภาษีอากรรวมที่จัดเก็บได้ จำแนกตามหน่วยงานจัดเก็บ ปีงบประมาณ 2550.....	5
ภาพที่ 1.4	คำร้อยละของภาษีสรรพากรที่จัดเก็บได้ ในช่วงปีงบประมาณ 2546 -2550 จำแนกตามประเภทภาษี.....	6
ภาพที่ 1.5	คำร้อยละของภาษีสรรพากรที่จัดเก็บได้ ปีงบประมาณ 2550 จำแนกตามประเภทภาษี.....	7
ภาพที่ 4.1	คำร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ.....	38
ภาพที่ 4.2	คำร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ.....	39
ภาพที่ 4.3	คำร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา.....	40
ภาพที่ 4.4	คำร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอาชีพ.....	41
ภาพที่ 4.5	คำร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามรายได้.....	42
ภาพที่ 4.6	จำนวนการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปีงบประมาณ 2547-2551..	56

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดเก็บภาษีอากรของประเทศไทยมีวิวัฒนาการที่ยาวนานหลายยุคหลายสมัยผ่านการปฏิรูปในหลายด้าน ตั้งแต่การจัดตั้งหน่วยงานขึ้นมารับผิดชอบ มีการตรากฎหมายเพื่อรองรับการบริหารงานจัดเก็บและปรับปรุงรูปแบบการจัดเก็บภาษีจนมีความสมบูรณ์เป็นสากลอย่างเช่นในปัจจุบันนี้

ความเป็นมาของการจัดเก็บรายได้แผ่นดินเริ่มมีตั้งแต่สมัยสุโขทัย แต่ไม่ปรากฏว่ามีคำศัพท์ “ภาษีอากร” ใช้ในภาษาไทย จนถึงสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้มีการปฏิรูปการจัดเก็บภาษีและนำระบบ เจ้าภาษีนายอากร ที่ประมวลผูกขาดการเก็บภาษีมาใช้ โดยกรมพระคลังมหาสมบัติรับผิดชอบการบริหารจัดเก็บอากรและกรมพระคลังสินค้ารับผิดชอบจัดเก็บภาษี

ในปี พ.ศ. 2416 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงวางระเบียบกิจการคลังใหม่และพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดตั้ง “หอรัษฎากรพิพัฒน์” ขึ้นในพระบรมมหาราชวังสังกัดกรมพระคลังมหาสมบัติ เพื่อรวบรวมการจัดเก็บรายได้ทั้งหมดให้อยู่ที่เดียวกัน มีเสนาบดีควบคุม และมีพนักงานประจำทำหน้าที่วางหลักเกณฑ์ กฎระเบียบ ข้อบังคับ การจัดเก็บภาษีอากรตามสากลนิยม ต่อมาในปี พ.ศ. 2435 ทรงแบ่งหน่วยราชการออกเป็น 12 กระทรวง โดยยกกรมพระคลังมหาสมบัติขึ้นเป็นกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ ยกเลิกระบบเจ้าภาษีนายอากรและปรับปรุงการภาษีอากรใหม่โดยแต่งตั้งข้าหลวงคลังไปประจำทุกจังหวัด ทุกมณฑล เพื่อทำหน้าที่เก็บภาษีอากรจากราษฎรโดยตรง แล้วนำส่งกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ ทำให้ราษฎรไม่ต้องเสียภาษีสักลั่นกันเหมือนแต่ก่อน และรายได้ของแผ่นดินยังเพิ่มขึ้นกว่าเดิมมาก ทั้งนี้ได้มีการเปลี่ยนแปลงในด้านการจัดเก็บภาษีอย่างต่อเนื่อง ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้สถาปนา “กรมสรรพากร” เมื่อวันที่ 2 กันยายน พ.ศ. 2458 พร้อมทั้งแต่งตั้งพระยาอินทรมนตรีศรีจันทร์กุมาร (มิสเตอร์ เอฟ. เอช. ไยล์) เป็นอธิบดีกรมสรรพากรคนแรก มีสถานที่ทำการอยู่ที่ถนนสี่พระยา ปัจจุบันสำนักงานแห่งใหม่ของกรมสรรพากร ตั้งอยู่ในบริเวณซอยอารีย์สัมพันธ์ ถนนพหลโยธิน เป็นอาคารสำนักงานที่ถูกต้องแบบให้มีความสวยงาม

เปรียบพร้อมด้วยความทันสมัย ทั้งทางด้านเทคโนโลยี มีระบบช่วยประหยัดพลังงาน จนได้รับการกล่าวขานว่าเป็น “ตึกอัจฉริยะ”

วิวัฒนาการทางด้านกฎหมายภาษีอากร มีการรวบรวมและปรับปรุง โดยยึดหลักความยุติธรรมต่อสังคม กำหนดรูปแบบภาษีโดยมีเทคนิคและวิธีการคำนวณเป็นแบบสมัยใหม่ มีการรวบรวมกฎหมายการจัดเก็บภาษีอากรให้เป็นหมวดหมู่ และยกเลิกกฎหมายฉบับอื่นๆ ที่ใช้บังคับจัดเก็บภาษีอากรแต่ดั้งเดิม ในปี พ.ศ. 2482 ได้ประกาศใช้ “ประมวลรัษฎากร” เป็นกฎหมายหลักในการจัดเก็บภาษีอากร

ในการบริหารประเทศของรัฐบาล ไม่ว่าจะประเทศที่พัฒนาแล้ว ประเทศกำลังพัฒนาหรือประเทศด้อยพัฒนานั้น รัฐบาลมีความจำเป็นจะต้องมีค่าใช้จ่ายเพื่อการพัฒนาประเทศ ไม่ว่าจะเป็นด้านการศึกษา ด้านสาธารณสุข ด้านเศรษฐกิจ ด้านคมนาคมและการป้องกันประเทศ เป็นต้น ทำให้รัฐบาลต้องแบกรับภาระในการจัดหารายได้ให้เพียงพอกับรายจ่าย ซึ่งรายได้หลักของรัฐบาลทุกประเทศทั่วโลกได้จากการจัดเก็บภาษีอากร สำหรับประเทศไทยนั้นรายได้หลักของรัฐบาลคือ รายได้จากการจัดเก็บภาษีอากรเช่นเดียวกัน ซึ่งร้อยละ 97.3 เป็นรายได้มาจากการจัดเก็บภาษีอากร จากเอกสารงบประมาณโดยสังเขป ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2550 ผลการจัดเก็บรายได้ของรัฐบาลมียอดรวม 1,557,428.2 ล้านบาท ส่วนใหญ่นั้นมาจากกรมสรรพากรที่สามารถจัดเก็บได้มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 73.2 รองลงมาคือ กรมสรรพสามิต คิดเป็นร้อยละ 18.5 และกรมศุลกากร คิดเป็นร้อยละ 5.6 ตามลำดับ ส่วนราชการอื่น คิดเป็นร้อยละ 2.7 ดังตารางที่ 1.1

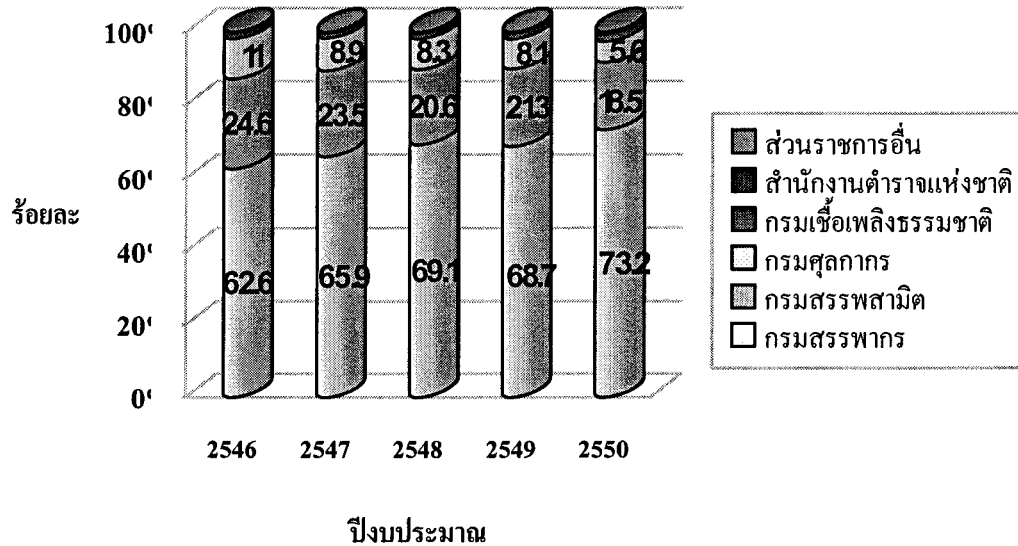
ตารางที่ 1.1 รายได้ประเภทภาษีอากรรวมที่จัดเก็บได้ จำแนกตามหน่วยงานที่จัดเก็บ

ปีงบประมาณ 2546 - 2550

หน่วย : ล้านบาท

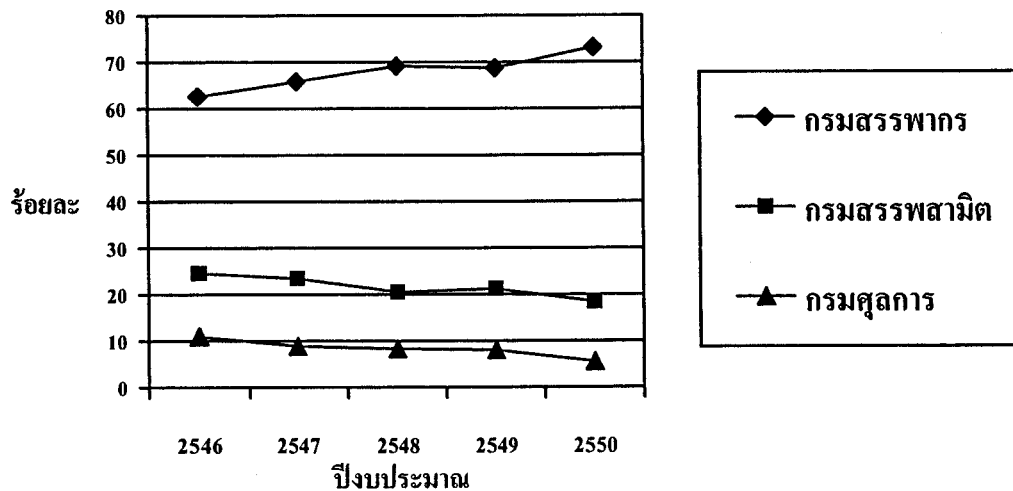
ปีงบประมาณ	2546		2547		2548		2549		2550	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
กรมสรรพากร	627,396.6	62.6	772,076.6	65.9	936,916.2	69.1	1,008,800.0	68.7	1,140,800.0	73.2
กรมสรรพสามิต	246,531.4	24.6	275,655.8	23.5	279,100.4	20.6	312,385.5	21.3	288,856.0	18.5
กรมศุลกากร	110,269.7	11.0	103,902.3	8.9	113,008.8	8.3	118,900.0	8.1	86,450.0	5.6
กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ	16,730.0	1.7	18,013.7	1.5	23,355.3	1.7	26,232.0	1.8	34,000.0	2.2
สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	826.5	0.1	1,620.1	0.1	1,711.3	0.1	1,726.9	0.1	1,202.4	0.1
ส่วนราชการอื่น	755.2	0.1	856.2	0.1	854.8	0.1	892.3	0.1	6,119.8	0.4
รวมทั้งสิ้น	1,002,509.0	100	1,172,124.7	100	1,354,946.8	100	1,468,936.7	100.0	1,557,428.2	100

ที่มา : สำนักงบประมาณ (2546 - 2550)

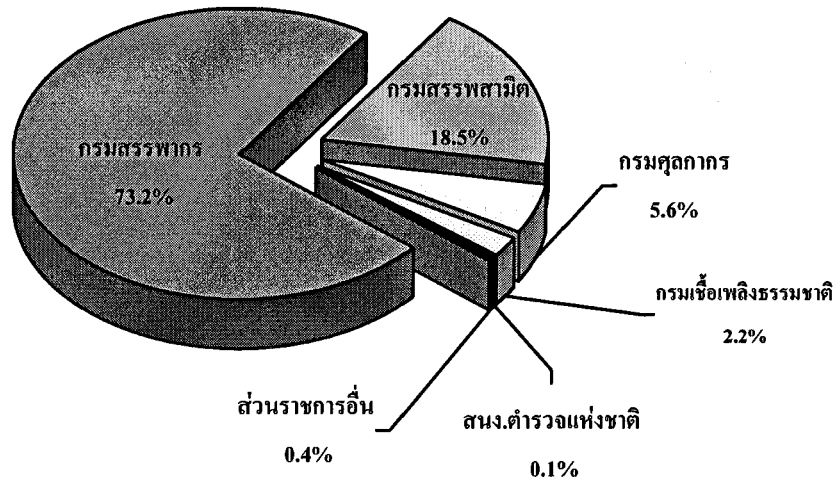
ภาพที่ 1.1 ค่าร้อยละของรายได้ประเภทภาษีอากรรวมที่จัดเก็บได้ จำแนกตามหน่วยงานที่จัดเก็บ ปีงบประมาณ 2546 – 2550

จากตารางที่ 1.1 และภาพที่ 1.1 จะเห็นได้ว่า ภาษีอากรเป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญของรัฐบาลและรายได้จากภาษีอากรของรัฐบาลในช่วงเวลาที่ผ่านมา ในช่วงปีงบประมาณ 2546 – 2550 มีแนวโน้มขยายเพิ่มสูงขึ้นเรื่อยๆ ทุกปี จาก 1,002,509.3 ล้านบาท ในปีงบประมาณ 2546 เพิ่มขึ้นเป็น 1,557,428.2 ล้านบาท ในปีงบประมาณ 2550 เมื่อพิจารณาสัดส่วนร้อยละของภาษีทั้งหมด มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยที่ภาษีสรรพากรจัดเก็บได้มากเป็นอันดับ 1 แสดงว่าในอดีตภาษีสรรพากรเป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญจนถึงปีงบประมาณ 2550 ยังมีความสำคัญในอันดับ 1 และคาดว่าในอนาคตจะยังมีความสำคัญมากขึ้น

ภาพที่ 1.2 เปรียบเทียบการจัดเก็บรายได้ 3 กรมหลัก คือ กรมสรรพากร กรมสรรพสามิต กรมศุลกากร ระหว่างปีงบประมาณ 2546 – 2550

จากภาพที่ 1.2 จะเห็นว่า ในช่วงเวลาที่ผ่านมามีสรรพากรจัดเก็บได้มากที่สุดและมีแนวโน้มขยายเพิ่มสูงขึ้นเรื่อยๆ ทุกปี ส่วนรายได้จากการจัดเก็บภาษีศุลกากรในอนาคตจะมีแนวโน้มลดลง เนื่องจากประเทศไทยมีข้อตกลงการค้าระหว่างประเทศกับประเทศต่างๆ หลายประเทศที่จะลดอัตราอากรขาเข้าในกลุ่มสมาชิกให้เหลือร้อยละ 0 ถึง 5 ภายใต้กรอบของ AFTA จากการเปิดการค้าเสรี ทำให้ประเทศไทยต้องสูญเสียรายได้อากรขาเข้าที่เคยจัดเก็บได้ ซึ่งรัฐบาลจะต้องหาแหล่งรายได้อื่นๆ มาทดแทน ในขณะที่ภาษีสรรพสามิตในอนาคตก็มีแนวโน้มลดลงเช่นกัน ภาษีสรรพสามิตเป็นภาษีทางอ้อมจัดเก็บจากการบริโภคสินค้าและบริการบางชนิดที่มีลักษณะฟุ่มเฟือยหรือก่อให้เกิดโทษ ซึ่งรัฐบาลมักใช้เป็นเครื่องมือทางการคลังในการควบคุมและจำกัดการอุปโภคบริโภคสินค้าบางชนิดซึ่งรัฐบาลเห็นว่าเป็นสินค้าฟุ่มเฟือยการจัดเก็บภาษีประเภทนี้จึงขึ้นอยู่กับนโยบายของรัฐบาล

ภาพที่ 1.3 ค่าร้อยละของรายได้ประเภทภาษีอากรรวมที่จัดเก็บได้ จำแนกตามหน่วยงานที่จัดเก็บ ปีงบประมาณ 2550

จากภาพที่ 1.3 เมื่อพิจารณาสัดส่วนร้อยละของภาษีทั้งหมด จะเห็นว่า รายได้ส่วนใหญ่นั้นมาจากกรมสรรพากรที่สามารถจัดเก็บได้มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 73.2 รองลงมาคือกรมสรรพสามิต คิดเป็นร้อยละ 18.5 และกรมศุลกากร คิดเป็นร้อยละ 5.6 ตามลำดับ ส่วนราชการอื่นคิดเป็นร้อยละ 2.7 แสดงว่าภาษีสรรพากรเป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญของรัฐบาลและคาดว่าในอนาคตจะยังมีความสำคัญมากขึ้น

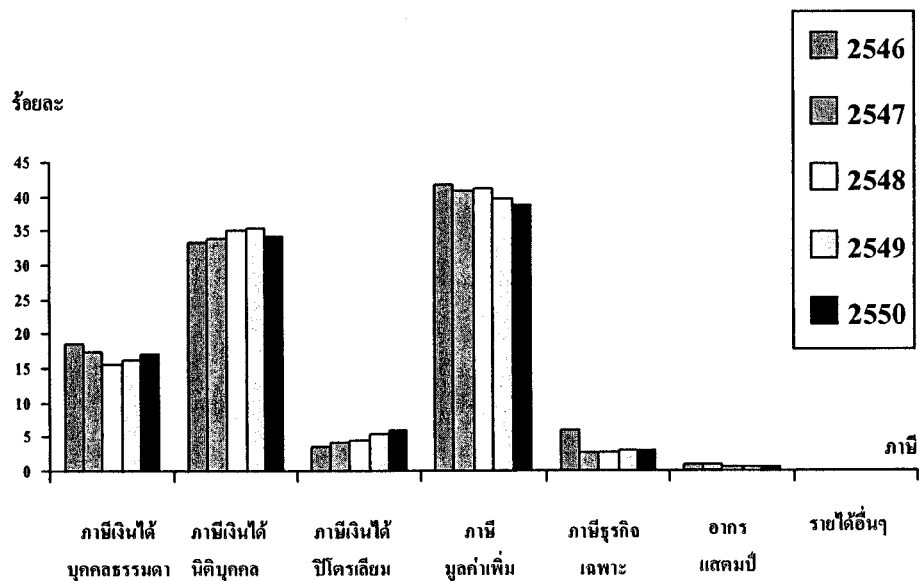
กรมสรรพากรเป็นหน่วยงานของรัฐ สังกัดกระทรวงการคลัง มีหน้าที่ในการจัดเก็บภาษีอากรตามประมวลรัษฎากรและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง จะต้องหาแนวทางในการจัดเก็บภาษีให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นและหลบเลี่ยงภาษีได้น้อยที่สุด ภาษีอากรที่กรมสรรพากรจัดเก็บมีทั้งภาษีทางตรง และภาษีทางอ้อม ภาษีทางตรง คือ ภาษีที่เก็บจาก ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีเงินได้ปิโตรเลียม ส่วนภาษีทางอ้อม คือ ภาษีที่เก็บจากภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีสรรพสามิต และอากรแสตมป์

ตารางที่ 1.2 รายได้ภาษีสรรพากรที่จัดเก็บได้ จำแนกตามประเภทภาษี
ในช่วงปีงบประมาณ 2546-2550

หน่วย : ล้านบาท

ประเภทภาษี	ปีงบประมาณ 2546		ปีงบประมาณ 2547		ปีงบประมาณ 2548		ปีงบประมาณ 2549		ปีงบประมาณ 2550	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	117,308.74	18.69	135,219.4	17.5	147,352.15	15.72	170,086.60	16.09	192,795.12	17.23
ภาษีเงินได้นิติบุคคล	208,859.19	33.27	261,924.7	33.91	329,515.96	35.16	374,817.75	35.45	384,617.91	34.37
ภาษีเงินได้ปิโตรเลียม	21,772.58	3.47	31,935.38	4.13	41,177.57	4.4	56,524.18	5.35	65,734.86	5.87
ภาษีมูลค่าเพิ่ม	261,306.37	41.63	316,103.5	40.93	385,717.57	41.16	417,769.91	39.51	434,272.49	38.8
ภาษีธุรกิจเฉพาะ	12,756.84	2.03	20,032.42	2.59	26,304.36	2.81	30,624.55	2.9	34,405.82	3.07
อากรแสตมป์	5,348.23	0.85	6,822.00	0.88	6,815.61	0.73	7,260.47	0.69	7,136.82	0.64
รายได้อื่นๆ	330.54	0.05	279.45	0.06	266.26	0.02	243.37	0.02	240.4	0.02
รวมทั้งสิ้น	627,682.49	100	772,317.0	100	937,149.47	100	1,057,326.8	100	1,119,203.4	100

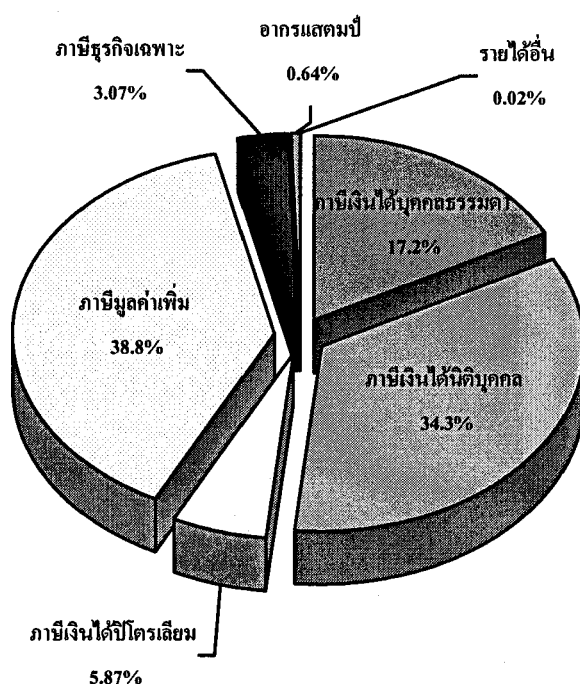
ที่มา : รายงานประจำปีงบประมาณ 2546 - 2550 กรมสรรพากร

ภาพที่ 1.4 ค่าร้อยละของภาษีสรรพากรที่จัดเก็บได้ในช่วงปีงบประมาณ 2546 - 2550

จำแนกตามประเภทภาษี

จากตารางที่ 1.2 และภาพที่ 1.4 จะเห็นว่า การจัดเก็บภาษีอากรในช่วงปีงบประมาณ 2546 – 2550 มีการจัดเก็บภาษีสรรพากรเพิ่มสูงขึ้นเรื่อยๆ ทั้งสัดส่วนและร้อยละ จาก 627,682.4 ล้านบาท ในปีงบประมาณ 2546 เพิ่มขึ้นเป็น 1,119,203.42 ล้านบาท ในปีงบประมาณ 2550 รายได้ภาษีสรรพากรที่สำคัญและจัดเก็บได้มากที่สุด คือ ภาษีมูลค่าเพิ่ม คิดเป็นร้อยละ 38.8 ของการจัดเก็บภาษีสรรพากรทั้งหมด รองลงมาคือ ภาษีเงินได้นิติบุคคล คิดเป็นร้อยละ 34.37 และภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา คิดเป็นร้อยละ 17.23 ตามลำดับ

ภาพที่ 1.5 ค่าร้อยละของภาษีที่กรมสรรพากรจัดเก็บได้ ปีงบประมาณ 2550
จำแนกตามประเภทภาษี

ถ้าหากพิจารณาเฉพาะภาษีทางตรงซึ่งมี 3 ประเภทคือ ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีเงินได้นิติบุคคล และภาษีเงินได้ปิโตรเลียม จะเห็นว่า ภาษีเงินได้นิติบุคคล จัดเก็บได้มากที่สุด ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา จัดเก็บได้มากเป็นอันดับ 2 รองลงมาจากภาษีเงินได้นิติบุคคล แต่เนื่องจากภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (Personal Income Tax) เป็นภาษีทางตรงซึ่งจัดเก็บภาษีในอัตราก้าวหน้าเริ่มตั้งแต่ ร้อยละ 5 ถึง ร้อยละ 37 โดยลักษณะโครงสร้างภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่ใช้อัตราภาษีก้าวหน้าในการจัดเก็บแล้ว ยังเป็นรายได้ภาษีที่เก็บได้โดยอัตโนมัติตามกลไกเศรษฐกิจถ้าระบบเศรษฐกิจอยู่ในภาวะรุ่งเรืองภาษีที่จะเก็บได้ก็จะมากไปด้วย แต่ถ้าระบบ

เศรษฐกิจถดถอยภาษีที่เก็บได้ก็จะน้อยตามไปด้วย สำหรับประเทศที่พัฒนาแล้วสัดส่วนของภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาซึ่งเป็นภาษีทางตรงมีสัดส่วนสูงมากที่สุด (วโรทัย โกศลพิศิษฏกุล ; 2545, 234-237)

ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าประเทศที่พัฒนาแล้วให้ความสำคัญกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ซึ่งเป็นภาษีทางตรง สำหรับประเทศไทยซึ่งเป็นประเทศกำลังพัฒนาแม้ว่ารายได้ของภาษีอากรส่วนใหญ่จะมาจากภาษีทางอ้อม แต่ในอนาคตหากประเทศมีการพัฒนาที่สูงขึ้น ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจะเป็นภาษีที่มีความสำคัญต่อการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของประเทศได้เป็นอย่างดี

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา จึงนับว่าเป็นภาษีที่คาดว่าจะมีความสำคัญในอนาคตและจะมีบทบาทมากขึ้นในแง่ของแหล่งรายได้ เพราะภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจัดเก็บจากบุคคลธรรมดา ผู้มีเงินได้ไม่ว่าประเภทใด ชนิดใด ถ้าไม่มีกฎหมายยกเว้นให้แล้ว ผู้มีเงินได้ดังกล่าวย่อมมีหน้าที่ต้องเสียภาษีนี้ทั้งสิ้น นอกจากนี้จะเก็บจากผู้มีเงินได้ที่เป็นบุคคลธรรมดาแล้ว ยังจัดเก็บจากห้างหุ้นส่วนสามัญหรือคณะบุคคลที่มีใช้นิติบุคคล กองมรดกที่ยังมิได้แบ่ง และผู้ถึงแก่ความตายระหว่างปี ภาษี อีกด้วย

ฐานภาษีของภาษีเงินได้บุคคลธรรมดามี 2 ฐานคือ(1) เงินได้สุทธิ (2) เงินได้พึงประเมิน ฐานเงินได้สุทธิตำนวนได้จากการนำเงินพึงได้พึงประเมินไปหักด้วยค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อนต่างๆ ที่กฎหมายให้หัก แล้วจึงนำไปคำนวณกับอัตราภาษีซึ่งเป็นอัตราก้าวหน้าตามที่กฎหมายกำหนด เป็นวิธีการคำนวณภาษีวิธีที่ 1 ส่วนการคำนวณอีกวิธีหนึ่ง จะใช้ฐานเงินได้พึงประเมิน ซึ่งใช้ในกรณีมีเงินได้พึงประเมินทุกประเภท เว้นแต่เงินได้พึงประเมินประเภทที่ 1 ตามมาตรา 40(1) รวมกัน ตั้งแต่ 60,000 บาทขึ้นไป ให้คำนวณภาษีโดยคูณด้วย 0.005 ผลลัพธ์ที่ได้ให้นำไปเปรียบเทียบกับจำนวนภาษีที่ได้จากการคำนวณตามวิธีที่ 1 วิธีใดมียอดภาษีมากกว่าให้ชำระภาษีตามยอดนั้น

เงินได้ที่ต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เรียกว่า “เงินได้พึงประเมิน” หมายถึง เงินได้ของบุคคลใดๆ หรือหน่วยภาษีใด ที่เกิดขึ้นระหว่างวันที่ 1 มกราคม ถึง 31 ธันวาคม ของปีใดๆ หรือเงินได้ที่เกิดขึ้นในปีภาษี และเนื่องจากผู้มีเงินได้ประกอบอาชีพแตกต่างกัน มีความยากง่ายหรือต้นทุนที่แตกต่างกัน เพื่อความเป็นธรรมในกฎหมายจึงได้แบ่งลักษณะเงินได้ (พึงประเมิน) ออกเป็นกลุ่ม ๆ ตามความเหมาะสมเพื่อกำหนด วิธีคำนวณภาษีให้เกิดความเป็นธรรมมากที่สุด รายละเอียดดูในภาคผนวก ก

เงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 แห่งประมวลรัษฎากร

1. ประเภทที่ 1 เงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(1) ได้แก่ เงินเดือนหรือเงินได้เนื่องจากการจ้างแรงงาน
2. ประเภทที่ 2 เงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(2) ได้แก่ เงินได้จากหน้าที่หรือตำแหน่งงานที่ทำ หรือจากการรับทำงานให้
3. ประเภทที่ 3 เงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(3) ได้แก่ ค่าแห่งคู่วิลด์ ค่าแห่งลิขสิทธิ์หรือสิทธิอย่างอื่น
4. ประเภทที่ 4 เงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(4) ได้แก่ ดอกเบี้ย เงินปันผล เงินส่วนแบ่งกำไร
5. ประเภทที่ 5 เงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(5) เงินได้จากการให้เช่าทรัพย์สิน เงินหรือประโยชน์อย่างอื่น
6. ประเภทที่ 6 เงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(6) ได้แก่ เงินได้จากวิชาชีพอิสระ
7. ประเภทที่ 7 เงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(7) ได้แก่ เงินได้จากการรับเหมา
8. ประเภทที่ 8 เงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(8) ได้แก่ เงินได้จากการธุรกิจ การพาณิชย์ การเกษตร การอุตสาหกรรม การขนส่ง การขายอสังหาริมทรัพย์

แบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาและระยะเวลาขึ้นแบบแสดงรายการ

ชื่อแบบ	ใช้ยื่นกรณี	กำหนดเวลายื่น
ภ.ง.ด. 90	มีเงินได้พึงประเมินทุกประเภท	มกราคม - มีนาคม ของปีภาษีถัดไป
ภ.ง.ด. 91	มีเฉพาะเงินได้พึงประเมินประเภทที่ 1 ม. 40(1) ประเภทเดียว	มกราคม - มีนาคม ของปีภาษีถัดไป
ภ.ง.ด. 93	มีเงินได้ขอชำระภาษีล่วงหน้า	ก่อนถึงกำหนดเวลาการยื่นแบบตามปกติ
ภ.ง.ด. 94	ยื่นครั้งปีสำหรับผู้มีเงินได้พึงประเมินเฉพาะประเภทที่ 5,6,7 และ 8	กรกฎาคม - กันยายน ของปีภาษีนั้น

การยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา มี 2 ระยะ คือ

1. "ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาครึ่งปี" เป็นการยื่นแบบแสดงรายการเงินได้เฉพาะเงินได้พึงประเมินประเภทที่ 5,6,7 หรือ 8 ที่ได้รับตั้งแต่เดือนมกราคมถึงเดือนมิถุนายนไม่ว่าจะมีเงินได้ประเภทอื่นรวมอยู่ด้วยหรือไม่ก็ตาม โดยยื่นภายในเดือนกันยายนของปีภาษีนั้นและภาษีที่เสียนำไปเป็นเครดิตหักออกจากภาษีสิ้นปีได้

2. "ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสิ้นปี" เป็นการยื่นแบบแสดงรายการเงินได้พึงประเมินที่ได้รับแล้วในระหว่างปีภาษี โดยยื่นภายในเดือนมีนาคมของปีถัดไป

อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ปีภาษี 2547-2550

เงินได้สุทธิ	ช่วงเงินได้สุทธิ	อัตราภาษี ร้อยละ	ภาษีแต่ละชั้น	ภาษีสะสม สูงสุดของชั้น
	แต่ละชั้น		เงินได้สุทธิ	
1 - 100,000	100,000	5	ยกเว้น *	-
100,001 - 500,000	400,000	10	40,000	40,000
500,001 - 1,000,000	500,000	20	100,000	140,000
1,000,001-4,000,000	3,000,000	30	900,000	1,040,000
4,000,001 บาทขึ้นไป		37		

หมายเหตุ

- * 1. ยกเว้นเฉพาะการคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ตาม ม. 48(1) เท่านั้น
2. สำหรับปีภาษี 2542-2545 ยกเว้นเงินได้สุทธิจำนวน 50,000 บาท เป็นไปตามพระราชกฤษฎีกา (ฉบับที่ 352) พ.ศ. 2542
3. สำหรับปีภาษี 2546 ยกเว้นเงินได้สุทธิจำนวน 80,000 บาท เป็นไปตามพระราชกฤษฎีกา (ฉบับที่ 412) พ.ศ. 2545
4. สำหรับปีภาษี 2547-2550 ยกเว้นเงินได้สุทธิจำนวน 100,000 บาท เป็นไปตามพระราชกฤษฎีกา (ฉบับที่ 430) พ.ศ. 2548
5. สำหรับปีภาษี 2551 เป็นต้นไป ยกเว้นเงินได้สุทธิจำนวน 150,000 บาท เป็นไปตามพระราชกฤษฎีกา (ฉบับที่ 470) พ.ศ. 2551

วิธีการในการจัดเก็บภาษีอากร กรมสรรพากรให้ผู้มีเงินได้ประเมินตนเองและแสดงเงินได้พึงประเมินในแบบแสดงรายการ ผู้มีเงินได้มีหน้าที่กรอกแบบแสดงรายการ กำหนดภาษีขึ้นแบบแสดงรายการและชำระภาษีด้วยตนเอง และสามารถที่จะเลือกสถานที่ขึ้นแบบแสดงรายการ (ช่องทาง) ตามความสะดวกได้แล้วแต่กรณี ดังนี้

1. สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขา ผู้มีเงินได้สามารถขึ้นแบบ ภ.ง.ด.90 หรือ ภ.ง.ด.91 ได้ที่สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาใดก็ได้ไม่จำเป็นต้องเป็นท้องที่มีภูมิลำเนา
2. สำหรับท้องที่กรุงเทพมหานคร อาจขึ้นแบบฯ ทางไปรษณีย์ โดยส่งไปยังกองคลัง กรมสรรพากรได้ โดยถือเอาวันลงทะเบียนไปรษณีย์เป็นวันรับแบบและชำระภาษี (ไม่รวมกรณีขอผ่อนชำระ)
3. ธนาคารพาณิชย์ไทย ซึ่งผู้มีเงินได้ที่ขึ้นแบบแสดงรายการผ่านธนาคารด้วยวิธีนี้ จะต้องใช้แบบแสดงรายการฉบับที่กรมสรรพากรจัดทำและส่งให้ และต้องขึ้นแบบและชำระภาษีภายในกำหนดเวลาเท่านั้น

เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจในยุคโลกาภิวัตน์ ที่ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร มาใช้เป็นเครื่องมือ เพื่ออำนวยความสะดวกในด้านต่างๆ ทั้งในอุตสาหกรรมการผลิตและการให้บริการ ทำให้เกิดการค้าและบริการผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ในหลากหลายรูปแบบ การประกอบธุรกิจของบุคคลเริ่มขยายตัวมากขึ้น ทำให้จำนวนผู้เสียภาษีเพิ่มขึ้นมาก ซึ่งกรมสรรพากรก็ได้อาศัยสารสนเทศ (Information) และความรู้ (Knowledge) เป็นปัจจัยในการให้บริการผู้เสียภาษีและบริหารการจัดเก็บภาษีอากร จนกระทั่งเมื่อวันที่ 2 เมษายน พ.ศ. 2544 กรมสรรพากรเริ่มเปิดให้บริการยื่นแบบและชำระภาษีผ่านอินเทอร์เน็ตครั้งแรก โดยเป็นการให้บริการยื่นแบบแสดงรายการภาษีมูลค่าเพิ่ม (ภ.พ. 30) เป็นประเภทแรก ซึ่งผู้มีเงินได้ที่ยื่นแบบแสดงรายการโดยวิธีนี้สามารถชำระภาษีได้ทางระบบอิเล็กทรอนิกส์ของธนาคารพาณิชย์ หรือระบบ e - Payment ต่อมาปี พ.ศ. 2545 กรมสรรพากรได้เปิดให้บริการสำหรับผู้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่ยื่นแบบ ภ.ง.ด.91 หรือแบบ ภ.ง.ด. 90 ต่อมาได้พิจารณาขยายกลุ่มผู้ประกอบการหรือประเภทภาษีอื่นๆ ให้ครอบคลุมทุกประเภทรวมถึงเพิ่มช่องทางการชำระเงินด้วยระบบ e - Payment หรือโดยวิธีอื่นๆ ได้แก่ ชำระผ่านเครื่อง ATM ของธนาคาร ชำระผ่านทางไปรษณีย์ หรือ ชำระผ่านเครื่อง ATM บนระบบอินเทอร์เน็ต ซึ่งผู้เสียภาษีสามารถยื่นแบบแสดงรายการและชำระภาษีให้เสร็จสิ้นผ่านคอมพิวเตอร์ นอกจากนี้ในปี พ.ศ. 2547 กรมสรรพากรยังขยายช่องทางการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (ภ.ง.ด. 90, 91) ได้ที่ธนาคารกรุงไทย ทั้งในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด แบบแสดงรายการภาษีที่ขึ้นเป็นได้ทั้งประเภทขอกคืนภาษี ไม่ขอคืนภาษี มีภาษีชำระ

และไม่มีภาษีชำระ แต่ทั้งนี้ไม่สามารถขอผ่อนชำระภาษี 3 งวดได้ และให้บริการรับชำระภาษีภายในเวลาที่กำหนดเท่านั้น

ปัจจุบัน (ปีพ.ศ.2551) กรมสรรพากรได้เปิดให้บริการยื่นแบบแสดงรายการทางอินเทอร์เน็ตใน 4 ประเภทภาษี คือ ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีมูลค่าเพิ่ม และภาษีธุรกิจเฉพาะ คลอบคลุมถึง 15 ประเภทแบบแสดงรายการภาษี ดังนี้

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ได้แก่ แบบ ภ.ง.ด. 1 ภ.ง.ด. 2 ภ.ง.ด.3 ภ.ง.ด.90 ภ.ง.ด. 91 และ ภ.ง.ด. 94

ภาษีเงินได้นิติบุคคล ได้แก่ แบบ ภ.ง.ด. 50 ภ.ง.ด. 51 ภ.ง.ด. 52 ภ.ง.ด. 53 ภ.ง.ด. 54 และ ภ.ง.ด. 55

ภาษีมูลค่าเพิ่ม ได้แก่ แบบ ภ.พ. 30 และ ภ.พ. 36

ภาษีธุรกิจเฉพาะ ได้แก่ แบบ ภ.ธ. 40

การขยายช่องทางการยื่นแบบแสดงรายการและชำระภาษีที่หลากหลายเป็นสิ่งที่กรมสรรพากรได้ดำเนินการเพื่อสร้างความสมัครใจในการเสียภาษีอันนำมาซึ่งฐานภาษีที่ยั่งยืน จากรายงานประจำปี 2548 ของกรมสรรพากร การยื่นแบบแสดงรายการผ่านอินเทอร์เน็ต มีผู้ยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านอินเทอร์เน็ตสูงถึง 4,000,000 ราย ซึ่งเป็นสัดส่วนเกินกว่าครึ่งของจำนวนผู้ยื่นแบบแสดงรายการทั้งหมดที่มีประมาณ 7,300,000 รายและกรมสรรพากรยังได้เพิ่มบริการคืนเงินภาษีอย่างรวดเร็วภายใน 15 วันด้วย

ปี พ.ศ. 2551 ช่องทางหลักที่กรมสรรพากรได้จัดเตรียมไว้สำหรับการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (ภ.ง.ด. 90 หรือ ภ.ง.ด. 91) มี 4 ช่องทาง คือ

1. สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขา (อำเภอ)
2. ไปรษณีย์ (เฉพาะท้องที่กรุงเทพมหานคร)
3. อินเทอร์เน็ต
4. ธนาคารกรุงไทย

เนื่องจากการยื่นแบบแสดงรายการและชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดามีให้เลือกหลายช่องทาง ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาว่าผู้เสียภาษีมักเลือกใช้ในการเลือกช่องทางยื่นแบบแสดงรายการอย่างไร มีปัจจัยใดเป็นตัวกำหนด และให้ความสำคัญต่อปัจจัยใดในการเลือกช่องทางต่างๆ อย่างไรก็ดี ที่ผ่านมามีผู้ศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลซึ่งเป็นเขตที่มีความเจริญทั้งเทคโนโลยีและการสื่อสาร สำหรับในส่วนภูมิภาคยังไม่มีผู้ศึกษาในเรื่องนี้ โดยเฉพาะจังหวัดที่มีขนาดเล็กที่การใช้อินเทอร์เน็ตยังไม่แพร่หลาย ดังนั้น จึงทำให้สนใจที่จะศึกษาว่าผู้เสียภาษี

เงินได้บุคคลธรรมดา ยื่นแบบ ภ.ง.ด. 90 หรือ ภ.ง.ด. 91 โดยใช้ช่องทางใด และปัจจัยใดที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้ช่องทางดังกล่าว

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปและการเลือกใช้ช่องทางกรยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของผู้เสียภาษีในจังหวัดพะเยา

2.2 เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกช่องทางกรยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของผู้เสียภาษีในจังหวัดพะเยา

2.3 เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการยื่นแบบแสดงรายการและชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของผู้เสียภาษีในจังหวัดพะเยา

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกช่องทางกรยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ของผู้เสียภาษีในจังหวัดพะเยา โดยมีภาพรวมของกรอบแนวคิดการวิจัยดังนี้

3.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ประกอบด้วย ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกช่องทางกรยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

กรณียื่นแบบแสดงรายการที่สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาหรือธนาคารกรุงไทย จำนวน 9 ปัจจัย ได้แก่ 1) การอำนวยความสะดวกในเรื่องต่างๆ จากเจ้าหน้าที่ 2) ความถูกต้องของการให้บริการจากเจ้าหน้าที่ 3) ความรวดเร็วของขั้นตอนการให้บริการยื่นแบบ 4) การได้รับบริการที่รวดเร็วทันต่อเวลาจากเจ้าหน้าที่ 5) ความสะดวกสบาย ในการยื่นแบบ 6) ความมีมนุษยสัมพันธ์ของเจ้าหน้าที่ 7) สามารถผ่อนชำระภาษีได้ 8) ความรวดเร็วในการได้รับคืนเงินภาษี 9) ได้รับใบเสร็จรับเงินทันที

กรณียื่นแบบแสดงรายการทางอินเทอร์เน็ต จำนวน 8 ปัจจัย ได้แก่ 1) ประหยัดเวลาในการยื่นแบบ 2) ประหยัดค่าใช้จ่ายในการยื่นแบบ 3) ความสะดวกในเรื่องเวลากรยื่นแบบ 4) การกรอกและคิดคำนวณภาษีทำได้ง่าย 5) ความเร็วในการได้รับคืนเงินภาษี 6) มีโปรแกรมช่วยตรวจสอบข้อมูลที่ผิดพลาด 7) ไม่มีค่าใช้จ่ายในการใช้บริการ 8) ไม่ต้องแนบเอกสารประกอบการยื่นแบบ

3.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่ แบบแสดงรายการ ภ.ง.ด. 90 และ ภ.ง.ด. 91

4. สมมติฐานการวิจัย

- 4.1 การเลือกช่องทางที่ขึ้นแบบแสดงรายการเป็นอิสระต่อการตัดสินใจ
- 4.2 การเลือกช่องทางที่ขึ้นแบบแสดงรายการเป็นอิสระกับระดับการศึกษา
- 4.3 การเลือกช่องทางที่ขึ้นแบบแสดงรายการเป็นอิสระกับสถานะของแบบ

5. ขอบเขตของการวิจัย

5.1 ในการวิจัยครั้งนี้ศึกษาเฉพาะการขึ้นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (ภ.ง.ด.90 และ ภ.ง.ด.91) ของผู้มีหน้าที่ในการขึ้นแบบแสดงรายการที่เป็นผู้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในเขตความรับผิดชอบของสำนักงานสรรพากรพื้นที่พะเยา ประกอบด้วย

- 5.1.1 สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาเมืองพะเยา
- 5.1.2 สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาเชียงคำ
- 5.1.3 สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาดอกคำใต้
- 5.1.4 สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาจุน
- 5.1.5 สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาปง
- 5.1.6 สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาแม่ใจ
- 5.1.7 สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาเชียงม่วน
- 5.1.8 สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาภูซาง

5.2 ขอบเขตเวลา ระยะเวลาของการจัดเก็บข้อมูลในครั้งนี้ เป็นการเก็บข้อมูลตั้งแต่ เดือน พฤษภาคม – สิงหาคม 2551

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

6.1 ภาษีอากร คือ เงินหรือทรัพย์สินที่รัฐบังคับเรียกเก็บจากประชาชน เพื่อนำไปใช้จ่ายในกิจการอันเป็นสาธารณะประโยชน์ต่างๆ ไป โดยผู้เสียภาษีไม่ได้รับประโยชน์ตอบแทนโดยตรง

6.2 ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา หมายถึง ภาษีที่เรียกเก็บจากผู้มีเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(1) ถึง 40(8) แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่จะต้องยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

6.3 แบบ ภ.ง.ด. 90 หมายถึง แบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับผู้มีเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (2)- 40 (8) แห่งประมวลรัษฎากรหรือมีเงินได้ฯตามมาตรา 40(1) และมาตรา 40(2) - 40(8) แห่งประมวลรัษฎากร

6.4 แบบ ภ.ง.ด. 91 หมายถึง แบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับผู้มีเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(1) แห่งประมวลรัษฎากรประเภทเดียว

6.5 ปีภาษี หมายถึง ปีประติทิน (ปฏิทิน) เริ่มตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม ถึงวันที่ 31 ธันวาคม

6.6 ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกที่ผู้เสียภาษีหรือผู้ใช้บริการมีต่อการให้บริการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในแต่ละช่องทาง โดยพิจารณาจากความสะดวก ความรวดเร็ว ความประหยัด ความถูกต้องและความรวดเร็วในการได้รับคืนภาษี

6.7 ผู้ใช้บริการ หมายถึง ผู้เสียภาษีที่เข้ามาใช้บริการในสถานที่หนึ่งแล้วเกิดความพึงพอใจในการบริการ

6.8 สถานะของแบบ หมายถึง แบบแสดงรายการที่ยื่นเมื่อกรอกและคิดคำนวณภาษีแล้ว ผลของการคำนวณปรากฏว่าไม่มีภาษีต้องชำระ หรือมีภาษีต้องชำระ หรือขอคืนภาษี อย่างใดอย่างหนึ่ง

6.9 ช่องทางการยื่นแบบแสดงรายการ หมายถึง สถานที่ยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ตามที่อธิบดีกรมสรรพากรกำหนด

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 ทำให้ทราบถึงสภาพทั่วไปและการเลือกช่องทางในการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของผู้เสียภาษีในจังหวัดพะเยา

7.2 ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกช่องทางในการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของผู้เสียภาษีในจังหวัดพะเยา

7.3 ทำให้ทราบปัญหาและอุปสรรค ที่พบในการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในแต่ละช่องทางที่กรมสรรพากรมีให้บริการอยู่

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกช่องทางการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของผู้เสียภาษีในจังหวัดพะเยา ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กับความพึงพอใจของผู้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาทางด้านบริการ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวิจัย โดยมีเนื้อหาครอบคลุมดังต่อไปนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษา
2. แนวคิดเกี่ยวกับการให้บริการสาธารณะ
3. แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้รับบริการ
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษา

แนวคิดทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับหลักเกณฑ์ในการจัดเก็บภาษีอากร ในระบบการบริหารการจัดเก็บภาษีอากรที่ดี ควรจะต้องมีหลักเกณฑ์การจัดเก็บที่ดี ซึ่งนักเศรษฐศาสตร์ได้วางหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการบริหารจัดการเก็บภาษีที่ดีไว้มาเป็นเวลานานแล้ว ซึ่งจะแบ่งการพัฒนาออกเป็น 2 กรณี คือ

1. แนวคิดเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ที่ดีในการจัดเก็บภาษีอากรของอดัม สมิท

อดัม สมิท นักเศรษฐศาสตร์ ชาวอังกฤษ ได้วางหลักเกณฑ์ที่ดีในการจัดเก็บภาษีอากร ซึ่งเป็นที่ยอมรับของนักเศรษฐศาสตร์โดยทั่วไป และถูกใช้เป็นรากฐานของการศึกษาในสมัยต่อมา ซึ่งอดัม สมิท ได้วางหลักเกณฑ์ที่ดีในการจัดเก็บภาษีอากรไว้ 4 ประการ ดังนี้

(กฤษณา ยุทธพงศาพิทักษ์, 2548 : 12)

1.1 หลักความยุติธรรม (Equity) ตามหลักเกณฑ์นี้ ประชาชนทุกคนควรเสียภาษีบำรุงรัฐตามอัตราส่วนความสามารถของตน โดยวัดความสามารถจากรายได้และอัตราภาษีแบบคงที่

1.2 หลักความแน่นอน (Certainty) ระบบภาษีอากรที่ดีนั้น ประชาชนผู้เสียภาษีอากรควรได้รับทราบข้อมูลที่แน่นอนอย่างน้อย 3 ประการด้วยกัน คือ เวลาที่จะต้องเสียภาษีอากร วิธีการเสียภาษีอากร และจำนวนภาษีอากรที่ต้องชำระ

1.3 หลักความสะดวก (Convenience) การเสียภาษีอากรทำให้ผู้เสียภาษีอากรได้สูญเสียเงินทองออกไปโดยมองไม่เห็นประโยชน์ที่จะได้รับเป็นตัวตนออกมา ดังนั้น ผู้มีหน้าที่จัดเก็บภาษีอากรควรมีการจัดเก็บตามเวลาและวิธีการซึ่งจะก่อให้เกิดความสะดวกแก่ผู้เสียภาษีอากรที่สุด

1.4 หลักความประหยัด (Economy) ตามหลักเกณฑ์นี้พิจารณาทั้งในด้านประชาชนผู้เสียภาษีอากรและการบริหารการจัดเก็บของรัฐบาล มองในด้านผู้เสียภาษีอากร การเก็บภาษีอากรควรให้เป็นภาระแก่ผู้เสียภาษีให้น้อยที่สุด และรัฐบาลควรประหยัดค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บโดยไม่ใช้เจ้าหน้าที่จำนวนมากและต้องจ่ายเงินเดือนเจ้าหน้าที่มาก

2. แนวคิดเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ที่ดีในการจัดเก็บภาษีอากร

หลักเกณฑ์ที่ดีในการจัดเก็บภาษี ซึ่งอดัม สมิท ได้วางรากฐานเอาไว้เมื่อประมาณสองร้อยกว่าปีมาแล้วนั้น ได้มีวิวัฒนาการขึ้นตามลำดับจนถึงปัจจุบัน ซึ่งหลักเกณฑ์ที่ดีในการจัดเก็บภาษีนั้น พอจะสรุปหลักที่สำคัญได้ดังนี้ (กฤษฎณา ยุทธพงศาพิทักษ์, 2548 : 13)

2.1 หลักของความเป็นธรรม (Equity) การจัดเก็บภาษีที่ดีนั้นจะต้องก่อให้เกิดความยุติธรรมหรือความเสมอภาคในกลุ่มผู้เสียภาษีทุกคน หลักความเป็นธรรมในการจัดเก็บภาษีนั้นถือได้ว่าเป็นหัวใจสำคัญของระบบภาษีที่ดี ซึ่งพิจารณาถึงความเป็นธรรมนั้น จะต้องพิจารณาทั้งความเป็นธรรมเกี่ยวกับภาษีที่จัดเก็บ และความเป็นธรรมที่เกิดขึ้นจากการจัดเก็บภาษีนั้น มีควรที่จะพิจารณาเพียงด้านใดด้านหนึ่งเพียงด้านเดียวเท่านั้น ดังนั้นรายได้หรือเงินได้จึงเป็นดัชนีชี้วัดความสามารถในการเสียภาษีที่ดีที่สุด เนื่องจากจะสะท้อนให้เห็นทั้งระดับอำนาจ ในการที่ได้ทรัพยากรในระบบเศรษฐกิจมาครอบครองเพื่อใช้ในการบริโภคและเพื่อการอื่นๆ เมื่อนำเงินได้มาใช้เป็นรากฐานในการเสียภาษีก็จะต้องมีหลักการเพื่อวางแผนทางปฏิบัติในการกำหนดระดับภาษีที่ต้องเสียของบุคคลต่างๆ ในสังคมขึ้นอย่างเป็นธรรม หลักที่ใช้กำหนดระดับรายได้ที่ต้องเสียภาษีของบุคคลต่างๆ ในสังคมก็คือ หลักความเป็นธรรมในการเสียภาษี ซึ่งระบุว่าบุคคลในสังคมใดๆ จะต้องเสียภาษีตามระดับความสามารถในการเสียภาษีหรือตามระดับฐานประเภทอื่นๆ แล้วแต่กรณี ซึ่งหลักการดังกล่าวสามารถแยกพิจารณาได้ 2 กรณี คือ

2.1.1 หลักความเป็นธรรมในแนวนอน (Horizontal Equity) หมายถึง การเสียภาษีเท่ากัน สำหรับบุคคลที่อยู่ในภาวะแวดล้อมเหมือนกัน เช่น ถ้ายึดหลักตามแนวคิดความสามารถในการเสียภาษีและเงินได้เป็นเกณฑ์แล้ว บุคคลที่มีรายได้เท่ากัน ก็ย่อมที่จะต้องเสียภาษีเท่ากัน

2.1.2 หลักความเป็นธรรมในแนวตั้ง (Vertical Equity) หมายถึง การเสียภาษีในระดับที่ต่างกันสำหรับบุคคลที่อยู่ในฐานที่ไม่เท่ากัน ซึ่งเป็นหลักที่ตรงข้ามกับหลักความเป็นธรรมในแนวนอน

2.2 หลักของความแน่นอน (Certainty) หมายถึง การบริหารการจัดเก็บภาษีอากรที่มีประสิทธิภาพนั้น กฎหมายที่ใช้ในการเก็บภาษีทุกประเภทนั้นจะต้องมีความแน่นอน และเป็นที่ยึดมั่นแก่ผู้เสียภาษีทุกคน กล่าวคือ ภาษีทุกประเภทที่จะจัดเก็บนั้นจะต้องเป็นที่แน่ชัด และมีความแน่นอนในเรื่องฐานภาษี อัตราภาษี รวมตลอดถึง วัน เวลา และวิธีการจัดเก็บภาษีด้วย

2.3 หลักของการประหยัด (Law Compliance and Collection Costs) ระบบของการบริหารการจัดเก็บภาษีที่ดีนั้น ภาษีอากรแต่ละประเภทที่จัดเก็บนั้น จะต้องเป็นภาระแก่ผู้เสียภาษีน้อยที่สุดและเสียค่าใช้จ่ายในการบริหารการจัดเก็บภาษีนั้นมีได้ก่อให้เกิดอะไรเพิ่มขึ้น ในส่วนของผลผลิตประชาชาติ หากแต่เป็นการก่อให้เกิดการใช้ทรัพยากรของสังคมไปในทางที่สูญเปล่า

2.4 หลักการยอมรับ (Acceptability) การบริหารการจัดเก็บภาษีอากรแต่ละประเภทจะทำให้ได้ง่ายขึ้นถ้าหากประชาชนให้ความร่วมมือในการเสียภาษี อย่างไรก็ตามการที่ประชาชนจะยินดีให้ความร่วมมือในการเสียภาษีนั้น ภาษีอากรที่จัดเก็บจากประชาชนไปนั้น รัฐบาลต้องแสดงให้เห็นว่าเงินทุกบาททุกสตางค์ที่จัดเก็บภาษีไปนั้น ผลสุดท้ายก็จะกลับคืนไปเป็นผลประโยชน์โดยรวมต่อผู้เสียภาษีในอนาคตต่อไป สิ่งเหล่านี้จะช่วยให้ประชาชนยอมรับหรือให้ความร่วมมือในการเสียภาษีมากขึ้น และถ้าหากทำได้เช่นนั้น ก็จะทำให้ความสำนึกในการเสียภาษีของประชาชนมีมากขึ้นด้วย

2.5 หลักการเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ (Enforceability) ในระบบภาษีที่ดีนั้น ภาษีอากรทุกประเภทที่จัดเก็บจะต้องสามารถทำการบริหารจัดการเก็บอย่างได้ผล และสำหรับในการปฏิบัติของการจัดเก็บภาษีอากรบางอย่าง แม้จะมีเหตุผลที่ดีในทฤษฎีแต่ในทางปฏิบัติการจัดเก็บเป็นไปได้อย่างยากภาษีนั้นจะถือเป็นภาษีที่ดีไม่ได้

2.6 หลักของการทำรายได้ (Productivity) ภาษีที่ดีควรจะเป็นภาษีที่สามารถทำรายได้ให้แก่รัฐบาลได้เป็นอย่างดี กล่าวคือ เป็นภาษีที่มีฐานใหญ่ และฐานของภาษีสามารถขยายตัวได้รวดเร็วตามความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ซึ่งจะทำให้รัฐบาลได้รับทราบได้จากภาษีอากรนั้นได้มาก โดยที่ไม่ต้องเพิ่มอัตราการจัดเก็บภาษีนั้น

2.7 หลักของการยืดหยุ่น (Flexibility) ภาษีที่ดีควรจะเป็นภาษีที่มีความยืดหยุ่นสามารถปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงของภาวะเศรษฐกิจของประเทศ หรือการเปลี่ยนแปลงฐานะทางเศรษฐกิจของผู้เสียภาษีได้ง่าย เช่น การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในอัตราก้าวหน้า ในขณะที่เศรษฐกิจของประเทศกำลังขยายตัว รายได้ของประเทศจะเพิ่มขึ้นแต่อัตราก้าวหน้าที่จัดเก็บจะเพิ่มขึ้นเร็วกว่ารายได้ที่เพิ่มขึ้น ภาษีที่จัดเก็บได้นั้นจะไปลดอัตราการเพิ่มขึ้นของรายได้ของประชาชนซึ่งจะช่วยลดแรงกดดันของเงินเฟ้อได้มาก

2. แนวคิดเกี่ยวกับการให้บริการสาธารณะ

การให้บริการสาธารณะ (Public Services Delivery) ได้มีนักวิชาการหลายท่านให้แนวคิดเกี่ยวกับการให้บริการสาธารณะ ซึ่งจะขอนำมากล่าวในที่นี้คือ

2.1 **กูดธน ธนาพงศธร** ได้กล่าวถึงแนวคิดหลักการให้บริการ มี 5 ประการ ดังนี้ (เป็นมณี สิทธิชัย, 2548: 15)

2.1.1 **หลักความสอดคล้อง** กับความต้องการของคนส่วนใหญ่ ประโยชน์และบริการที่องค์กรจัดให้ จะต้องตอบสนองต่อความต้องการของคนส่วนใหญ่หรือทั้งหมด มิใช่เป็นการจัดให้แก่บุคคลกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยเฉพาะ

2.1.2 **หลักความสม่ำเสมอ** การให้บริการต้องดำเนินไปอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ มิให้ทำๆ หยุดๆ ตามความพอใจของผู้บริการหรือผู้ปฏิบัติงาน

2.1.3 **หลักความเสมอภาค** การบริการที่จัดนั้นจะต้องให้แก่ผู้มาใช้บริการทุกคนอย่างเสมอหน้าและเท่าเทียมกัน ไม่มีการให้สิทธิพิเศษแก่บุคคลหรือกลุ่มใดในลักษณะแตกต่างกับบุคคลกลุ่มอื่นๆ อย่างเห็นได้ชัด

1. **หลักความปลอดภัย** บริการที่จัดให้ผู้มาใช้บริการต้องเป็นบริการที่มีความปลอดภัยต่อผู้มาใช้บริการ

2. **หลักความสะดวก** บริการที่จัดให้แก่ผู้รับบริการต้องเป็นไปในลักษณะที่ปฏิบัติได้ง่าย สะดวกสบาย สิ้นเปลืองทรัพยากรไม่มาก ทั้งยังไม่เป็นการสร้างภาระยุ่งยากใจให้แก่ผู้ให้บริการและผู้ใช้บริการมากจนเกินไป

2.2 **ประยูร กาญจนกุล (2491: 119-121)** ได้กล่าวถึงแนวคิดของการให้บริการสาธารณะ มี 5 ประการ ดังนี้

2.2.1 **บริการสาธารณะ** เป็นกิจกรรมที่อยู่ในการอำนาจการ หรือในความควบคุมของรัฐ

2.2.2 **บริการสาธารณะ** มีวัตถุประสงค์ในการสนองความต้องการส่วนรวมของประชาชน

2.2.3 **การจัดระเบียบและวิธีดำเนินการ** บริการสาธารณะ ย่อมจะแก้ไขเปลี่ยนแปลงได้เสมอเพื่อให้เหมาะสมกับความจำเป็นแห่งกาลสมัย

2.2.4 **บริการสาธารณะ** ต้องจัดให้มีการดำเนินการอยู่เป็นนิจ และสม่ำเสมอ ไม่มีการหยุดชะงัก

2.2.5 เอกชนย่อมมีสิทธิที่ได้รับประโยชน์จากการบริการสาธารณะเท่าเทียมกัน

2.3 จอห์น ดี มิลเลท (John D. Millet) ได้ให้แนวคิดของประชาชนที่มีต่อบริการสาธารณะ หรือความสามารถในการที่จะพิจารณาว่า บริการสาธารณะนั้นจะเป็นที่พึงพอใจหรือไม่ ให้พิจารณาได้จากสิ่งต่างๆ ดังนี้ (บัญชา วิจิตรพานิชกุล, 2545: 18)

2.3.1 การให้บริการอย่างเสมอภาค

2.3.2 การให้บริการอย่างทันเวลา

2.3.3 การให้บริการอย่างพอเพียง

2.3.4 การให้บริการอย่างต่อเนื่อง

2.3.5 การให้บริการอย่างก้าวหน้า

3. แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้รับบริการ

จากการศึกษาแนวความคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้รับบริการพบว่า มีนักวิชาการได้ให้นิยามเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้รับบริการมากมาย ซึ่งจะขอนำมากล่าวถึงในที่นี้คือ

3.1 พาราซูแมน และคณะ (Parasurman A Zeithal V.A, and Barry. 1985: 41-50)

ได้อธิบายถึงความพึงพอใจในการให้บริการไว้ว่าการบริการที่ดีและสามารถที่จะประสบความสำเร็จและสร้างความพึงพอใจแก่ผู้รับบริการจะต้องประกอบด้วยคุณสมบัติสำคัญต่างๆ เหล่านี้ คือ

3.1.1 ความเชื่อถือได้ (Consistency) และความพึ่งพาได้ (Dependency) ซึ่งผู้ใช้บริการมีความต้องการต่อการบริการ

3.1.2 การตอบสนอง (Responsive) ประกอบด้วยความเต็มใจที่จะให้บริการ ความพร้อม ที่จะให้บริการและการอุทิศเวลา มีการติดต่ออย่างต่อเนื่อง ปฏิบัติต่อผู้ใช้บริการเป็นอย่างดี

3.1.3 ความสามารถ (Competence) ในการให้บริการประกอบด้วย การสื่อสารและความรู้วิชาการที่จะให้บริการ เพื่อสนองต่อความต้องการของลูกค้าอย่างเพียงพอ

3.1.4 การเข้าถึงบริการ (Access) ผู้ใช้บริการหรือรับบริการได้รับความสะดวก ระเบียบและขั้นตอนไม่ควรมากมายซับซ้อนเกินไป ผู้ใช้บริการและตั้งอยู่ในสถานที่ที่ผู้ใช้บริการติดต่อได้สะดวก

3.1.5 ความสุภาพอ่อนโยน (Courtesy) ได้แก่การแสดงความสุภาพต่อผู้ใช้บริการ ให้การต้อนรับที่เหมาะสม

3.1.6 การสื่อสาร (Communication) มีการสื่อสารที่ชี้แจงขอบเขตและลักษณะงานบริการอธิบายขั้นตอนการให้บริการ

3.1.7 ความซื่อสัตย์ (Credibility) คุณภาพของงานบริการ มีความเที่ยงตรง น่าเชื่อถือ

3.1.8 ความมั่นคง (Security) ประกอบด้วยความปลอดภัยทางกายภาพ เช่น เครื่องมือ อุปกรณ์

3.1.9 ความเข้าใจ (Understanding) ได้แก่ การเรียนรู้ของผู้ใช้บริการ การให้คำแนะนำและเอาใจใส่ผู้ให้บริการ การให้ความสนใจต่อผู้ให้บริการ

3.1.10 การสร้างสิ่งที่จับต้องได้ (Tangibility) ได้แก่ การเตรียมวัสดุอุปกรณ์ให้พร้อมสำหรับให้บริการ การเตรียมอุปกรณ์เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ให้บริการ การจัดสถานที่ให้สวยงาม สะอาด

3.2 ฟรอม (Vroom, 1964) กล่าวว่า ทักษะและความพึงพอใจสิ่งหนึ่งสามารถใช้แทนกันได้ เพราะทั้งสองคำนี้หมายถึงผลที่ได้จากการที่บุคคลเข้าไปมีส่วนร่วมในสิ่งนั้น ทักษะด้านบวกจะแสดงออกมาเป็นสภาพความพึงพอใจในสิ่งนั้น และทักษะด้านลบจะแสดงให้เห็นสภาพความไม่พึงพอใจในสิ่งนั้น

3.3 แวลลูทีน (Walleutin, 1971) กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้นเมื่อได้รับผลสำเร็จตามความมุ่งหมายหรือเป็นความรู้สึกขั้นสุดท้าย (Goals) ความต้องการ (Wants) หรือแรงจูงใจ (Motivation)

3.4 โวลแมน (Wolman, 1973) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึก (Feeling) มีความสุขเมื่อคนเราได้รับผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย (Goals) ความต้องการ (Wants) หรือแรงจูงใจ (Motivation)

3.5 เชลลี (Shelly, 1975) ได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ สรุปได้ว่าความพึงพอใจเป็นความรู้สึกสองแบบของมนุษย์ คือ ความรู้สึกในทางบวกและความรู้สึกในทางลบ ความรู้สึกทุกชนิดของมนุษย์จะต้องอยู่ในกลุ่มความรู้สึกทั้งสองแบบนี้ ความรู้สึกทางบวกเป็นความรู้สึกที่เมื่อเกิดขึ้นแล้วจะทำให้เกิดความสุข ความรู้สึกนี้เป็นความรู้สึกที่แตกต่างจากความรู้สึกทางบวกอื่นๆ กล่าวคือ เป็นความรู้สึกที่มีระบบย้อนกลับทำให้เกิดความรู้สึกสลับซับซ้อนและความรู้สึกนี้จะมีผลต่อบุคคลมากกว่าความรู้สึกทางบวกอื่นๆ

ความรู้สึกทางลบ ความรู้สึกทางบวก และความสุขมีความสัมพันธ์กันอย่างสลับซับซ้อน และระบบความสัมพันธ์ของความรู้สึกทั้งสามนี้เรียกว่า ระบบความพึงพอใจ โดยความพึงพอใจจะเกิดขึ้นเมื่อระบบความพึงพอใจมีความรู้สึกทางบวกมากกว่าทางลบ

สิ่งที่ทำให้เกิดความพึงพอใจของมนุษย์มักจะได้แก่ทรัพยากร (Resource) หรือสิ่งเร้า (Stimulus) การวิเคราะห์ระบบความพึงพอใจคือ การศึกษาว่าทรัพยากรหรือสิ่งเร้าแบบใดเป็นสิ่งที่

ต้องการที่จะทำให้เกิดความพึงพอใจและความสุขแก่มนุษย์ ความพึงพอใจจะเกิดได้มากที่สุด เมื่อมีทรัพยากรทุกอย่างเป็นที่ต้องการครบถ้วน ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งในเชิงการประเมินค่า ซึ่งจะเห็นได้ว่าแนวความคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับทัศนคติอย่างแยกกันไม่ออก

3.6 วอลแมน (Walman, 1979) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจว่า ความพึงพอใจ (Satisfaction) คือสภาพความรู้สึกของบุคคลที่มีความสุข ความอึดเอมใจ เมื่อความต้องการหรือแรงจูงใจของคนได้รับการตอบสนอง การวัดความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ จะช่วยในการประเมินประสิทธิภาพในการดำเนินงาน

3.7 เออร์เนส และ อิลเจน (Ernest & Ilgen, 1980) กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นแรงจูงใจของมนุษย์ที่ตั้งอยู่บนความต้องการพื้นฐาน (Basic Needs) มีความเกี่ยวข้องกันอย่างใกล้ชิดกับผลสัมฤทธิ์และแรงจูงใจ (Incentive) และพยายามหลีกเลี่ยงสิ่งที่ไม่ต้องการ

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาผลงานวิจัยต่างๆ ดังนี้

วีใจ ตระกูลมัยผล (2541) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาความรู้และเจตคติของผู้เสียภาษีที่มีต่อการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้และเจตคติของผู้เสียภาษีที่มีต่อการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา และเปรียบเทียบความแตกต่างของความรู้และเจตคติเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้ฯ โดยได้จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และระดับรายได้ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้เสียภาษีที่มาติดต่อภาษีที่สำนักงานภาษีสรรพากรพื้นที่ 14 จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือ แบบทดสอบและแบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ เท่ากับ 0.76 และ 0.73 ตามลำดับ

ผลการศึกษาพบว่า ผู้เสียภาษีส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาค่อนข้างต่ำ (น้อยกว่าร้อยละ 60) ซึ่งไม่เพียงพอที่จะกรอกแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาและคำนวณภาษีที่ต้องชำระได้ด้วยตนเอง และส่วนใหญ่ยังไม่มีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เนื่องจากยังมีความสับสนและขัดแย้งกันหลายประการเกี่ยวกับการหักค่าใช้จ่ายสำหรับเงินได้บางประเภท และกฎหมายเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา มีความยุ่งยากซับซ้อน เข้าใจยาก ทำให้ผู้เสียภาษีเกิดความสับสนเข้าใจผิดพลาดและคำนวณภาษีผิดในที่สุด ส่วนในด้านเจตคติของผู้เสียภาษีจัดว่ามีเจตคติที่ดีต่อการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

วิลาวัลย์ อาชวกุลเทพ และคณะ (2547) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการยื่นแบบแสดงรายการและชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านอินเทอร์เน็ต (e-Revenue) โดยเป็นการศึกษาเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ มีกรอบแนวคิด 3 ประการ คือ กรอบแนวคิดเกี่ยวกับการให้บริการสาธารณะ กรอบแนวคิดเกี่ยวกับภาษีอากรและกรอบแนวคิดเกี่ยวกับระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ โดยเก็บข้อมูลผ่านแบบสอบถามจากข้าราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ 3 แห่ง 200 คน และพนักงานเอกชน 4 แห่ง 275 คน รวม 475 คน

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าความสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 75.7) การสนับสนุนของกรมสรรพากรอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 66.7) ความรู้ความเข้าใจด้านคอมพิวเตอร์ของผู้ใช้บริการอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 56.9) คุณภาพของระบบยื่นแบบแสดงรายการและชำระภาษีผ่านอินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 81.1) ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการอยู่ระดับมาก (ร้อยละ 80.3) แต่ความเพียงพอด้านทรัพยากรของผู้ใช้ ไม่มีความสัมพันธ์กับการอำนวยความสะดวกรวดเร็วในการรับบริการและความพึงพอใจของผู้ใช้บริการยื่นแบบฯผ่านอินเทอร์เน็ต ปัญหาที่พบในการดำเนินงานคือประชาชนใช้บริการยื่นแบบแสดงรายการและชำระภาษีผ่านอินเทอร์เน็ตจำนวนน้อยเนื่องจาก การประชาสัมพันธ์ของกรมสรรพากรไม่ทั่วถึง การจัดจุดให้บริการเครื่องคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตของกรมสรรพากรยังมีน้อย การเชื่อมต่อเข้าระบบอินเทอร์เน็ตของกรมสรรพากรจะขัดข้องบ่อยในช่วงเดือนมีนาคม และผู้ที่ไม่ใช้บริการส่วนใหญ่ไม่มั่นใจในคุณภาพของระบบด้านการรักษาความปลอดภัยของข้อมูลสำหรับข้อเสนอแนะคือการประชาสัมพันธ์เชิงรุก เพิ่มช่องทางการให้บริการตามสถานที่ชุมชน โดยจัดเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำ จัดให้มีทีมเทคนิคเพื่อแก้ไขปัญหาเมื่อระบบขัดข้อง จัดเตรียมระบบ Server ตำรวจและระบบป้องกันการ Hack ข้อมูล ตลอดจนการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้ทราบถึงคุณภาพของระบบการยื่นแบบแสดงรายการและชำระภาษีผ่านอินเทอร์เน็ต เพื่อให้ประชาชนมั่นใจในคุณภาพของระบบมากยิ่งขึ้น

ปิ่นมณี ลิทธิชัย (2548) ได้ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของผู้เสียภาษีต่อระบบการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของกรมสรรพากร ในเขตสำนักงานสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร 8 ในการวิจัยครั้งนี้ได้ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการวิจัยความพึงพอใจของผู้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เพื่อค้นหาปัจจัยที่มีอิทธิพลและระดับความพึงพอใจของผู้เสียภาษีในการยื่นแบบแสดงรายการรวมทั้งข้อคิดเห็นเพิ่มเติม

ผลการศึกษาพบว่า ความพึงพอใจของผู้เสียภาษีต่อระบบการให้บริการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้ในเขตสำนักงานสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร 8 อยู่ในระดับพึงพอใจมาก โดยพึงพอใจกิจกรรมการให้บริการคืนภาษีเป็นลำดับสูงสุด โดยภาพรวมในการให้บริการยื่นแบบแสดง

รายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาทั้งกรณียื่นแบบโดยใช้แบบแสดงรายการและกรณียื่นแบบผ่านอินเทอร์เน็ต ผู้เสียภาษีมักมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ช่องทางการยื่นแบบเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในการให้บริการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา โดยผู้เสียภาษีมักมีความพึงพอใจช่องทางอินเทอร์เน็ตมากกว่าช่องทางอื่น

ปัญหาและอุปสรรคของผู้เสียภาษีคือ การขาดความรู้ความเข้าใจการกรอกและคำนวณภาษี เนื่องจากขาดการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการทั่วไป รวมถึงข้อกำหนดใหม่ ระเบียบ และแนวทางปฏิบัติในการคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ส่วนใหญ่ผู้เสียภาษีเสนอแนะให้ประชาสัมพันธ์ข้อกำหนดใหม่และความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา และปรับปรุงระบบการให้บริการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านอินเทอร์เน็ตให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

กฤษณา ยุทธพงศาพิทักษ์ (2548) ได้ศึกษาเรื่องการใช้ช่องทางอินเทอร์เน็ตในการยื่นแบบแสดงรายการภาษีและชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในท้องที่สำนักงานสรรพากรภาค 7 เพื่อศึกษาการใช้ช่องทางอินเทอร์เน็ตในการยื่นแบบแสดงรายการภาษีและชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาและศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการใช้ช่องทางอินเทอร์เน็ตในการยื่นแบบฯ กับเพศ สถานภาพการสมรส การศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือนของผู้เสียภาษี เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและ การทดสอบไคสแควร์

ผลการศึกษาพบว่า ผู้เสียภาษี(1)ยื่นแบบ ภ.ง.ด.90 และ ภ.ง.ด.91 ผ่านระบบอินเทอร์เน็ตในท้องที่สำนักงานสรรพากรภาค 7 ทราบว่า ไม่ต้องแนบเอกสารประกอบการยื่นแบบฯ ช่วงเวลาที่ยื่นแบบฯ คือหลังเที่ยงคืน - 12.00 น. โดยผู้เสียภาษียื่นแบบฯ เอง แต่เมื่อคำนวณแล้วมีภาษีต้องชำระจะเลือกยื่นแบบฯผ่านสำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขา ถ้าไม่มีภาษีชำระเพิ่มจะยื่นแบบฯ ที่สำนักงานสรรพากรพื้นที่และยื่นแบบฯที่สถานที่ทำงาน เพราะมีความสะดวกรวดเร็ว โดยมีเจ้าหน้าที่สรรพากรเป็นผู้แนะนำและจะพิมพ์แบบแสดงรายการภาษีเก็บไว้เป็นหลักฐาน (2) เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการยื่นแบบฯ กับเพศ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ และระดับรายได้ต่อเดือน ของผู้เสียภาษีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (3) ปัญหาของผู้เสียภาษีได้แก่ การไม่มีคอมพิวเตอร์เป็นของตนเอง ส่วนข้อเสนอแนะคือให้เพิ่มจุดบริการยื่นแบบผ่านอินเทอร์เน็ต

พีรชิต สัตตธรา (2548) ได้ศึกษาเรื่องวิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ในการเลือกช่องทางการยื่นแบบโดยใช้เทคนิคกระบวนการลำดับชั้นเชิงวิเคราะห์ (AHP) เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่ใช้เป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจเลือกช่องทางการยื่นแบบชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาและลำดับความสำคัญของปัจจัยเหล่านั้น และเพื่อศึกษาถึงความพึงพอใจในการเลือกช่องทางการยื่นแบบชำระภาษีที่ผู้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเลือกใช้ภายใต้ปัจจัยที่ใช้เป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจแต่ละปัจจัย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิคกระบวนการลำดับชั้นเชิงวิเคราะห์(AHP)วิเคราะห์ร่วมกับสถิติเชิงพรรณนาคือร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าอัตราส่วน

ผลการศึกษาพบว่า การจัดเรียงความสำคัญของปัจจัยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ (1) ความรวดเร็วในการได้รับคืนภาษีของผู้ยื่นแบบ(2) ความสะดวกในเรื่องเวลาที่ยื่นแบบ (3) ความประหยัดเวลา (4)ความสะดวกในการกรอกข้อมูลและคำนวณภาษี (5) ความประหยัดค่าใช้จ่าย และการจัดเรียงความสำคัญของปัจจัยของผู้ยื่นแบบโดยแยกในแต่ละช่องทาง พบว่าการจัดเรียงลำดับความสำคัญของปัจจัยของผู้ยื่นแบบแต่ละช่องทางมีความแตกต่างกัน และจากผลของการวิจัยพบว่าทัศนคติของผู้บริโภคมีผลต่อพฤติกรรมในการบริโภคของมนุษย์ หรือในทางกลับกันอาจกล่าวได้ว่าพฤติกรรมของคน que เลือกช่องทางการยื่นแบบเพื่อชำระภาษีต่างกัน เกิดเนื่องจากการมีทัศนคติที่แตกต่างกัน

ศิริลักษณ์ โรจนกิจอำนวย (2549) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาโมเดลการยอมรับการให้บริการอิเล็กทรอนิกส์ของภาครัฐ: กรณีตัวอย่างจากการเสียภาษีผ่านอินเทอร์เน็ต เพื่อพัฒนากกรอบแนวคิดในการยอมรับการให้บริการอิเล็กทรอนิกส์ของภาครัฐ (An Electronic Government Service Acceptance Model) เทคนิคในการวิเคราะห์ผลด้วยเครื่องมือ โมเดลลิสเรลหรือ โมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้น(linear Structure Relationship Model) ด้วยโปรแกรม LISREL 8.5 และ ใช้โปรแกรม SPSS 11.0 เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์เบื้องต้นทั้งในด้านค่าสถิติพื้นฐาน รวมถึงการคำนวณค่าเฉลี่ยรวม สำหรับค่าของตัวแปรแฝงที่จะนำไปวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของแนวคิดต่างๆ ในโมเดลของการศึกษานี้ โดยการวิเคราะห์ข้อมูลหรือทดสอบสมมติฐานต่างๆ จะทดสอบ ณ ระดับความเชื่อมั่น 99%

ผลการศึกษาพบว่า คุณภาพการให้บริการอิเล็กทรอนิกส์ภาครัฐ (Electronic Government Service Quality) อิทธิพลที่มีผลต่อการใช้บริการ (Adoption Influence) ความพร้อมในการใช้บริการ (Usage Readiness) และความไว้วางใจในผู้ให้บริการอิเล็กทรอนิกส์ (Trust) มีผลต่อการยอมรับบริการอิเล็กทรอนิกส์ของภาครัฐ ในขณะที่ความเสี่ยงในการใช้บริการอิเล็กทรอนิกส์ของภาครัฐ (Risk) มีอิทธิพลเชิงลบต่อการยอมรับการให้บริการอิเล็กทรอนิกส์ของภาครัฐ คุณภาพการ

ให้บริการอิเล็กทรอนิกส์ของภาครัฐ ประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 ปัจจัย คือ คุณภาพในการ ออกแบบบริการอิเล็กทรอนิกส์ คุณภาพการออกเว็บไซต์ คุณภาพด้านเทคโนโลยีที่สนับสนุนการ ให้บริการอิเล็กทรอนิกส์และคุณภาพการให้บริการลูกค้า อิทธิพลที่มีต่อการใช้บริการ อิเล็กทรอนิกส์ของภาครัฐ คือ อิทธิพลทางสังคมที่มีต่อการใช้บริการอิเล็กทรอนิกส์ของภาครัฐ ภาพลักษณ์ในการใช้เทคโนโลยี และอิทธิพลจากผู้ใช้บริการเอง ส่วนความพร้อมในการใช้บริการ ประกอบด้วยองค์ประกอบ 2 ปัจจัย คือ ความพร้อมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และความรู้ในการใช้ ระบบ e – Revenue

ความเสี่ยงจากการใช้บริการอิเล็กทรอนิกส์ ประกอบด้วย องค์ประกอบ 3 ปัจจัย คือ ความเสี่ยงจากการปฏิบัติงานของเทคโนโลยี ความเสี่ยงจากความเป็นส่วนตัว ความเสี่ยงจากการ ถูกตรวจสอบย้อนหลังและมีกฎหมายรองรับที่เป็นธรรม

ผลการศึกษาพบว่า จากคุณภาพการให้บริการอิเล็กทรอนิกส์ ความเสี่ยงในการใช้บริการ อิเล็กทรอนิกส์ มีผลต่อการสร้างความไว้วางใจในผู้ให้บริการอิเล็กทรอนิกส์ คุณภาพการให้บริการ อิเล็กทรอนิกส์ มีอิทธิพลทางตรงต่อการสร้างความไว้วางใจในผู้ให้บริการอิเล็กทรอนิกส์ ในขณะที่ ความเสี่ยงจากการใช้บริการอิเล็กทรอนิกส์ มีผลในเชิงลบต่อการสร้างความไว้วางใจในผู้ให้บริการ อิเล็กทรอนิกส์ ส่วนอิทธิพลที่มีผลต่อการใช้บริการไม่ส่งผลต่อการสร้างความไว้วางใจในผู้ให้ บริการ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าความไว้วางใจในผู้ให้บริการอิเล็กทรอนิกส์เกิดจากคุณภาพบริการอิเล็กทรอ นิกส์ ส่วนอิทธิพลจากผู้ใกล้ชิด หรืออิทธิพลอื่นๆ อาจจะไม่มื่อน้ำหนักมากพอที่จะทำให้ผู้เสียภาษี ไว้วางใจในผู้ให้บริการอิเล็กทรอนิกส์ (ซึ่งในการศึกษานี้ คือ กรมสรรพากร) และการมีความไว้วางใจ ในผู้ให้บริการอิเล็กทรอนิกส์จะทำให้ผู้ใช้มีทัศนคติที่ดีในการใช้บริการอิเล็กทรอนิกส์

นอกจากนี้ คุณภาพการให้บริการอิเล็กทรอนิกส์และอิทธิพลที่มีต่อการใช้บริการอิเล็กทรอ นิกส์ ความพร้อมในการใช้บริการอิเล็กทรอนิกส์มีอิทธิพลในระดับสูงที่ส่งผลต่อการเพิ่มความตั้งใจที่ จะใช้บริการอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งส่งผลให้เกิดความพึงพอใจในการใช้บริการอิเล็กทรอนิกส์ ที่สำคัญคือ ความเสี่ยงจากใช้บริการอิเล็กทรอนิกส์มีผลให้ความตั้งใจที่ใช้บริการอิเล็กทรอนิกส์ลดลง

สรุป

จากแนวคิด การจัดเก็บภาษีอากรที่ดีของกรมสรรพากรที่มุ่งให้ความเสมอภาค และ ความสะดวกกับผู้เสียภาษี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องข้างต้น สรุปว่าปัจจัยที่มีผลต่อการเลือก ช่องทาง การยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ซึ่งสรุปโดยพีรชิต สัตตธารา ที่ศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลว่าปัจจัยที่ใช้เป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจเลือกช่องทางการยื่น แบบชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา คือ ความสะดวกในเรื่องเวลาที่ยื่นแบบ ความประหยัดเวลา

ความสะดวกในการกรอกข้อมูลและคำนวณภาษี ความประหยัดค่าใช้จ่าย ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของผู้เสียภาษีต่อระบบการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา โดยปิ่นมณี สิทธิชัย คือ ความรวดเร็วในการ ได้รับคืนภาษี

ในการศึกษาเรื่องการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกช่องทางการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา : กรณีศึกษาจังหวัดพะเยา ของผู้วิจัยในครั้งนี้ ได้กำหนดปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกช่องทางการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ส่วนหนึ่งมาจากการงานวิจัยของพีรชิต สัตตธรา และเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องสอดคล้องกับความเป็นจริงแล้วจะต้องยึดหลักเกณฑ์ที่ดีในการจัดเก็บภาษีอากรของ อุดม สมิธ มาประกอบการพิจารณากำหนดปัจจัยด้วย

ช่องทางที่ 1 ยื่นแบบแสดงรายการที่สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาหรือธนาคารกรุงไทย มีปัจจัย 9 ข้อ คือ 1) การอำนวยความสะดวกในเรื่องต่างๆ จากเจ้าหน้าที่ 2) ความถูกต้องของการให้บริการจากเจ้าหน้าที่ 3) ความรวดเร็วของขั้นตอนการให้บริการยื่นแบบ 4) การได้รับบริการที่รวดเร็วทันต่อเวลาจากเจ้าหน้าที่ 5) ความสะดวกสบาย ในการยื่นแบบ 6) ความมีมนุษยสัมพันธ์ของเจ้าหน้าที่ 7) สามารถผ่อนชำระภาษีได้ 8) ความรวดเร็วในการได้รับคืนเงินภาษี 9) ได้รับใบเสร็จรับเงินทันที

ช่องทางที่ 2 ยื่นแบบแสดงรายการทางอินเทอร์เน็ต มีปัจจัย 8 ข้อ คือ 1) ความประหยัดเวลาในการยื่นแบบ 2) ความประหยัดค่าใช้จ่ายในการยื่นแบบ 3) ความสะดวกในเรื่องเวลายื่นแบบ 4) การกรอกและคิดคำนวณภาษีทำได้ง่าย 5) ความรวดเร็วในการได้รับคืนภาษี 6) มีโปรแกรมช่วยตรวจสอบข้อมูลที่ผิดพลาด 7) ไม่มีค่าใช้จ่ายในการใช้บริการ 8) ไม่ต้องแนบเอกสารประกอบการยื่นแบบ

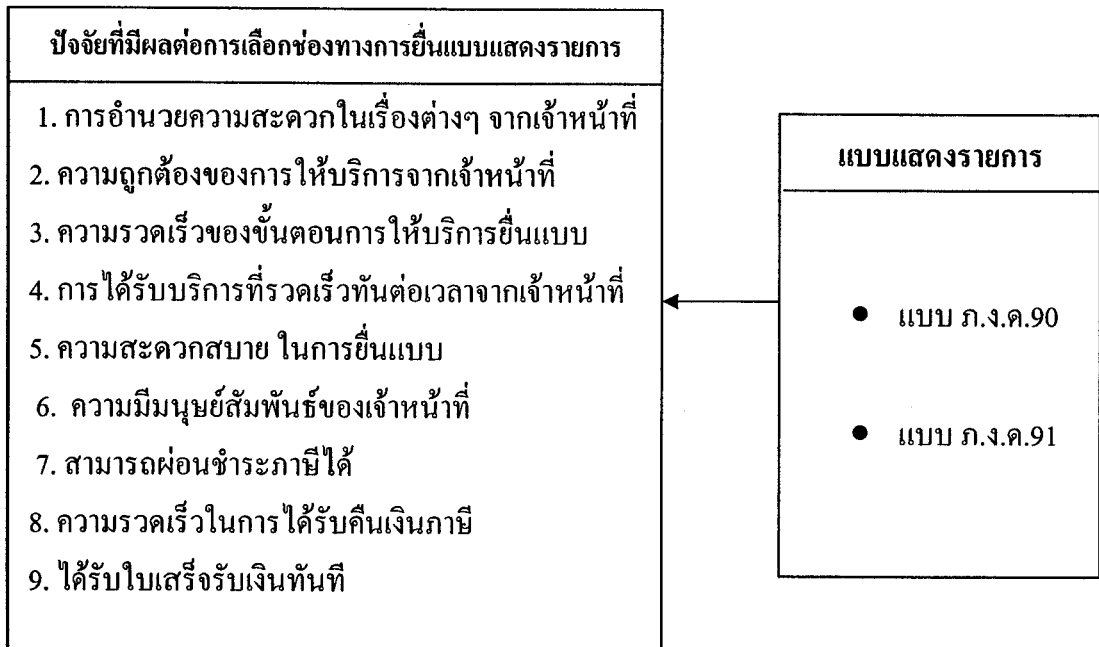
โดยปัจจัยข้อที่ 1 – 3 สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ที่ดีในการจัดเก็บภาษีอากรของ อุดม สมิธ ปัจจัยที่ 4 – 9 ผู้วิจัยเพิ่มเติมขึ้นมาเพื่อให้สอดคล้องกับความเป็นจริง ผลการศึกษาที่ได้ จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาระบบการบริการยื่นแบบแสดงรายการภาษีอากรของกรมสรรพากรให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งวรรณกรรมที่ได้จากทบทวนดังกล่าว สามารถกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

กรอบแนวคิดการวิจัย

การยื่นแบบแสดงรายการที่สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขา หรือธนาคารกรุงไทย

ตัวแปรอิสระ

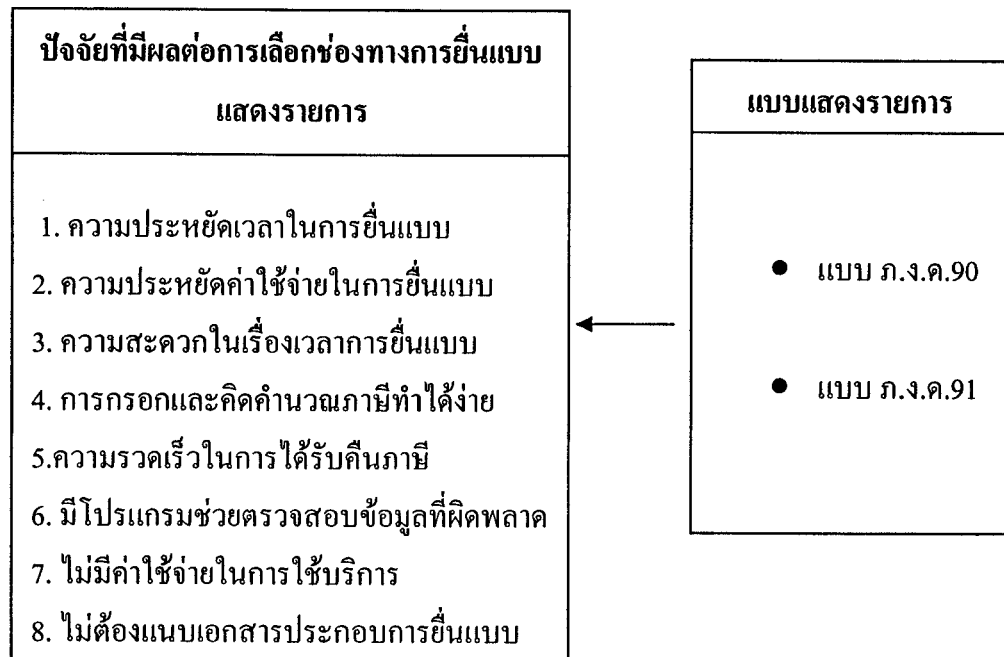
ตัวแปรตาม

การยื่นแบบแสดงรายการผ่านอินเทอร์เน็ต

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกช่องทางการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในจังหวัดพะเยา ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางในการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ผู้มีหน้าที่ในการยื่นแบบและชำระภาษี ที่เป็นผู้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในจังหวัดพะเยา ปี พ.ศ. 2550 รวมทั้งสิ้น 37,348 คน ประกอบด้วยประชากรในพื้นที่สาขาเมืองพะเยา 16,331 คน พื้นที่สาขาเชียงคำ 5,688 คน พื้นที่สาขาคอกคำใต้ 5,836 คน พื้นที่สาขาจุน 2,519 คน พื้นที่สาขาปง 2,346 คน พื้นที่สาขาแม่ใจ 2,006 คน พื้นที่สาขาเชียงม่วน 958 คน พื้นที่สาขาภูซาง 1,664 คน

ตารางที่ 3.1 รายงานการรับแบบ ภ.ง.ด. 90 และ ภ.ง.ด. 91 ปี พ.ศ. 2550

หน่วย : คน

ช่องทาง สาขา	สรรพากรพื้นที่สาขา			อินเทอร์เน็ต			ธนาคารกรุงไทย			รวม
	ภ.ง.ด. 90	ภ.ง.ด. 91	รวม	ภ.ง.ด. 90	ภ.ง.ด. 91	รวม	ภ.ง.ด. 90	ภ.ง.ด. .91	รวม	
เมืองพะเยา	2,674	545	3,219	1,381	10,980	12,361	12	739	751	16,331
เชียงคำ	1,330	281	1,611	495	2,933	3,028	1	648	649	5,688
จุน	429	24	453	523	1,543	2,066	-	-	-	2,519
ดอกคำใต้	157	36	193	1102	4,408	5,510	-	133	133	5,836
ปง	132	17	149	772	1,097	1,869	-	328	328	2,346
แม่ใจ	405	91	496	220	1,290	1,510	-	-	-	2,006
เชียงม่วน	201	89	290	61	607	668	-	-	-	958
กุซาง	51	12	63	479	1,122	1,601	-	-	-	1,664
รวม	5,379	1,095	6,474	5,033	23,980	29,013	13	1,848	1,861	37,348

ที่มา : สำนักงานสรรพากรพื้นที่พะเยา

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

1.2.1 ขนาดกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) ผู้วิจัยหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการคำนวณของ Taro Yamane ซึ่งมีค่าระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ค่าความคลาดเคลื่อนไม่เกิน 0.05 และมีการแจกแจงแบบปกติ (Normal Distribution) ดังนี้ (ปิ่นมณี สิทธิชัย, 2548 : 34)

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

เมื่อ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากรทั้งหมดที่มีหน้าที่ในการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในจังหวัดพะเยา

e = ค่าความคลาดเคลื่อน (e = 0.05)

แทนค่า

$$n = \frac{37,348}{1 + 37,348(0.05)^2}$$

$$= \frac{37,348}{94.37}$$

$$= 395.76$$

ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง = 396 ตัวอย่าง แต่ผู้วิจัยกำหนด แบบสอบถามจำนวน 400 ชุด

1.2.2 การสุ่มตัวอย่าง (Sampling Method) ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multiple Stage Random Sampling) โดยมีวิธีการดังนี้

จำนวนประชากรในแต่ละสาขาและช่องทางมีจำนวนไม่เท่ากัน ดังนั้น จึงกำหนดหาโดยคำนวณค่าสัดส่วนของประชากร คำนวณได้โดย

$$\text{กลุ่มตัวอย่างแต่ละสาขา} = \frac{\text{จำนวนประชากรของสาขา} \times \text{กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด}}{\text{จำนวนประชากรทั้งหมด}}$$

ตัวอย่างเช่น

$$\text{กลุ่มตัวอย่างอำเภอเมืองพะเยา} = \frac{16,331 \times 396}{37,348}$$

$$= 173.16$$

$$= 174 \text{ คน (ปัดเศษขึ้น)}$$

ตารางที่ 3.2 จำนวนตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยแต่ละพื้นที่สาขา ในจังหวัดพะเยา

ลำดับ	สำนักงานสรรพากรพื้นที่พะเยา	ประชากร	จำนวนตัวอย่าง
1	สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาเมือง	16,331	174
2	สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาเชียงคำ	5,688	61
3	สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาดอกคำใต้	5,836	62
4	สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาจุน	2,519	27
5	สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาปาง	2,346	25
6	สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาแม่ใจ	2,006	22
7	สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาเชียงม่วน	958	11
8	สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาภูซาง	1,664	18
	รวม	37,348	400

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม ที่ได้ผ่านการตรวจสอบ
แก้ไข และ คำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาแล้ว ซึ่งครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการศึกษา โดยแบ่ง
ออกเป็น 3 ส่วน ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลลักษณะส่วนบุคคล และข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบ
แบบสอบถาม เป็นคำถามง่ายๆ ใช้ในการตอบเพียงกาเครื่องหมาย ✓ ลงใน ○ ตามความจริง
ตรงกับข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม เพื่อสร้างความคุ้นเคยและสร้างความรู้สึกที่ไม่เป็นภาระต่อ
ตัวผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งหัวข้อในส่วนนี้เพียง 6 หัวข้อ ดังนี้ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ
รายได้ ที่อยู่อาศัย วิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่และค่าร้อยละ ตามลำดับ

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกช่องทางการขึ้นแบบแสดง
รายการภาษี ของผู้เสียภาษีในจังหวัดพะเยา โดยประกอบไปด้วยคำถามเกี่ยวกับการขึ้นแบบชำระ
ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา และซึ่งมีทั้งหมด 4 หัวข้อ โดยข้อแรกเป็นคำถามเกี่ยวกับแบบที่ใช้ยื่นต่อ
กรมสรรพากร ซึ่งผู้วิจัยได้เพิ่มคำอธิบายเพิ่มเติมหลังแบบ เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้เข้าใจง่าย
ขึ้น ข้อที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานะของแบบ ในส่วนนี้มีเพียง 3 สถานะคือ ชำระภาษีเพิ่ม ไม่มี
ภาษีต้องชำระ และขอคืนภาษี ข้อที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับช่องทางที่ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกใช้
เพื่อยื่นแบบแสดงรายการ ในการยื่นแบบครั้งล่าสุดที่ผ่านมา โดยกำหนดไว้ 3 ช่องทาง คือ
สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขา เคาน์เตอร์ธนาคารกรุงไทย และอินเทอร์เน็ต ไม่มีช่องทาง
ไปรษณีย์เนื่องจากช่องทางนี้ให้บริการเฉพาะในเขตกรุงเทพมหานคร จึงไม่ได้กำหนดให้มีทาง
ช่องทางเลือกนี้ ในข้อ 4 ประกอบไปด้วยคำถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกช่องทางการยื่น
แบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา โดยมีคำถามให้เลือกตอบ เป็น 2 กรณี กรณียื่นด้วย
แบบแสดงรายการ ประกอบด้วยคำถาม 9 ข้อ กรณียื่นแบบทางอินเทอร์เน็ต ประกอบด้วยคำถาม 8
ข้อ โดยคำถามที่ให้เลือกตอบประกอบด้วยคำตอบมี 5 ระดับความสำคัญ คือ

- 1 หมายถึง ให้ความสำคัญต่อปัจจัยน้อยที่สุด
- 2 หมายถึง ให้ความสำคัญต่อปัจจัยน้อย
- 3 หมายถึง ให้ความสำคัญต่อปัจจัยปานกลาง
- 4 หมายถึง ให้ความสำคัญต่อปัจจัยมาก
- 5 หมายถึง ให้ความสำคัญต่อปัจจัยมากที่สุด

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถาม ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการยื่นแบบแสดงรายการของผู้เสียภาษี ลักษณะคำถามเป็นแบบปลายเปิดให้เติมคำตอบตามต้องการ ซึ่งสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระตามที่เป็นจริง และระบุสิ่งที่ต้องการให้ปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลของการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ขอความร่วมมือจากสรรพากรพื้นที่สาขาและเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานราชการ แจกแบบสอบถามให้พนักงานหรือเจ้าหน้าที่ตอบแบบสอบถาม หลังจากนั้นแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาจะได้รับการตรวจสอบความสมบูรณ์ตามจำนวนกลุ่มตัวอย่าง แบ่งตามประเภทแบบแสดงรายการ จำนวนทั้งสิ้น 400 ชุด ก่อนนำข้อมูลไปวิเคราะห์ตามขั้นตอนทางสถิติต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยการประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์และใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Science) for WINDOWS version 11.5 โดยนำข้อมูลจากแบบสอบถามบันทึกลงในคอมพิวเตอร์เพื่อให้เครื่องวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งสถิติที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

1. ค่าร้อยละ (Percentage) ใช้วิเคราะห์ข้อมูลลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง และใช้วิเคราะห์การเลือกใช้บริการการยื่นแบบแสดงรายการภาษีในแต่ละช่องทาง

2. ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อใช้วัดระดับความสำคัญของปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกช่องทางการยื่นแบบแสดงรายการภาษี โดยใช้ค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามเทียบกับค่าเฉลี่ยที่คำนวณจากสูตรในการแปลความหมายแบบอิงเกณฑ์ 5 ระดับ (ปิ่นมณี สิทธิชัย, 2548: 41)

$$\begin{aligned} \text{การจัดช่วงลำดับคะแนน} &= (\text{คะแนนมากที่สุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}) / \text{จำนวนชั้น} \\ &= \frac{5-1}{5} \\ &= 0.8 \end{aligned}$$

ซึ่งเกณฑ์การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยที่คำนวณได้เป็นดังนี้

ช่วงค่าเฉลี่ย	ระดับความสำคัญ
1.00 – 1.80	น้อยที่สุด
1.81 – 2.60	น้อย
2.61 – 3.40	ปานกลาง
3.41 – 4.20	มาก
4.21 – 5.00	มากที่สุด

ในการวิเคราะห์ข้อมูลการสอบถามในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยจะดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลใน 2 แนวทาง คือ

1. วิเคราะห์ข้อมูลในเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) ซึ่งการวิเคราะห์ข้อมูลในแนวทางนี้ ผู้วิจัยจะวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รวบรวมจากข้อมูลปฐมภูมิ เพื่อวิเคราะห์ลักษณะข้อมูลทั่วไปของข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ที่เก็บรวบรวมจากกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และแผนภูมิ (Chart) ประกอบการนำเสนอผลการวิเคราะห์ เพื่อง่ายต่อการเข้าใจ

2. วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ เพื่อหาลำดับความสำคัญของปัจจัยที่ผู้ยื่นแบบชำระภาษี ได้ให้ความสำคัญ โดยแยกเป็น 2 กรณี กรณียื่นแบบเป็นแบบแสดงรายการ ช่องทางที่ยื่นแบบคือ สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาและธนาคารกรุงไทย กรณียื่นแบบผ่านอินเทอร์เน็ต ทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติไคสแควร์ (Chi - Square) ด้วยวิธีของ Pearson Chi - Square ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลัก 3 ประการคือ (1) เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปและการเลือกใช้ช่องทางการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของผู้เสียภาษีในจังหวัดพะเยา (2) เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกช่องทางการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของผู้เสียภาษีในจังหวัดพะเยา (3) เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรค ในการยื่นแบบแสดงรายการและชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของผู้เสียภาษีในจังหวัดพะเยา

ในการวิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างจากผู้มีหน้าที่ในการยื่นแบบแสดงรายการและชำระภาษีที่เป็นผู้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในเขตความรับผิดชอบของสำนักงานสรรพากรพื้นที่พะเยา ด้วยแบบสอบถามจำนวน 400 ชุด ซึ่งผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 การเลือกใช้ช่องทางการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของผู้เสียภาษีในจังหวัดพะเยา

ส่วนที่ 3 ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกช่องทางการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของผู้เสียภาษีในจังหวัดพะเยา

ส่วนที่ 4 ปัญหา อุปสรรคและความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามในการยื่นแบบแสดงรายการและชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของผู้เสียภาษีในจังหวัดพะเยา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

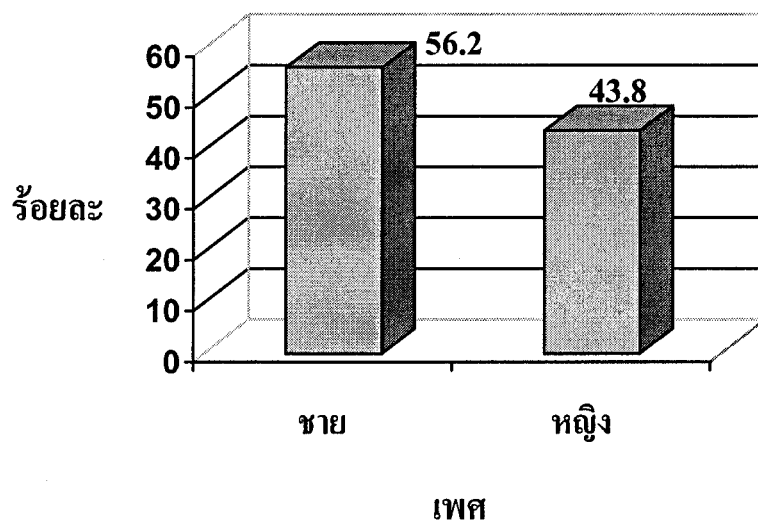
เพศ

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 56.2 ที่เหลือเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 43.8 ดังตารางที่ 4.1 และภาพที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	225	56.2
หญิง	175	43.8
รวม	400	100

ที่มา : จากการตอบแบบสอบถาม (2551)

ภาพที่ 4.1 ค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ

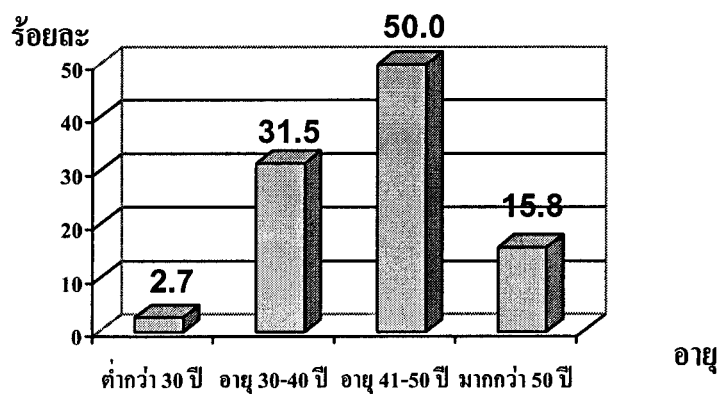
อายุ

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมา ได้แก่ อายุระหว่าง 30 – 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 31.5 อายุมากกว่า 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 15.8 และอายุต่ำกว่า 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 2.7 ดังตารางที่ 4.2 และภาพที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 30 ปี	11	2.7
อายุ 30-40 ปี	126	31.5
อายุ 41-50 ปี	200	50
มากกว่า 50 ปี	63	15.8
รวม	400	100

ที่มา : จากการตอบแบบสอบถาม (2551)

ภาพที่ 4.2 ค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ

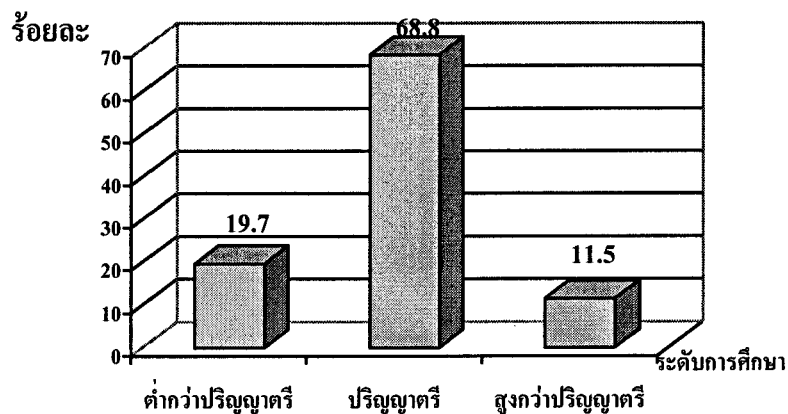
ระดับการศึกษา

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีจำนวน 275 คน มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 68.8 รองลงมามีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 19.7 และสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 46 คนคิดเป็นร้อยละ 11.5 ตามลำดับ ดังตารางที่ 4.3 และภาพที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา

การศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่าปริญญาตรี	79	19.7
ปริญญาตรี	275	68.8
สูงกว่าปริญญาตรี	46	11.5
รวม	400	100

ที่มา : จากการตอบแบบสอบถาม (2551)

ภาพที่ 4.3 ค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา

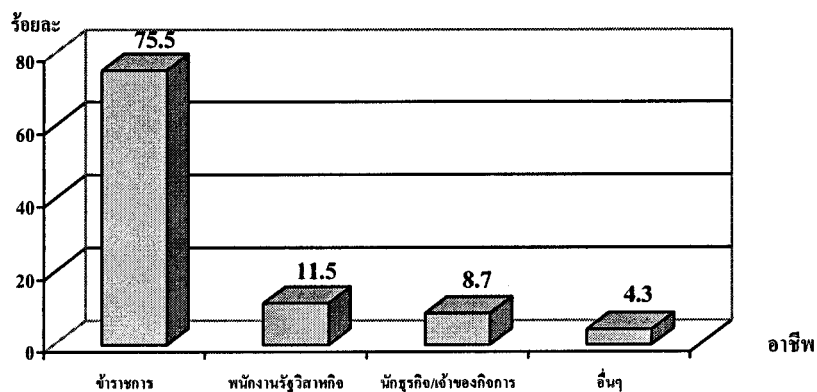
อาชีพ

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอาชีพรับราชการ จำนวน 302 คน คิดเป็นร้อยละ 75.5 รองลงมาเป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 11.5 และนักธุรกิจหรือเจ้าของกิจการ จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 8.7 สำหรับอาชีพอื่นนอกจากที่กล่าวมาคือ นักการเมืองท้องถิ่น ครูเอกชนและพนักงานลูกจ้างจำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 4.3 ดังตารางที่ 4.4 และภาพที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ข้าราชการ	302	75.5
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	46	11.5
นักธุรกิจ/เจ้าของกิจการ	35	8.7
อื่นๆ	17	4.3
รวม	400	100

ที่มา : จากการตอบแบบสอบถาม (2551)

ภาพที่ 4.4 ค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอาชีพ

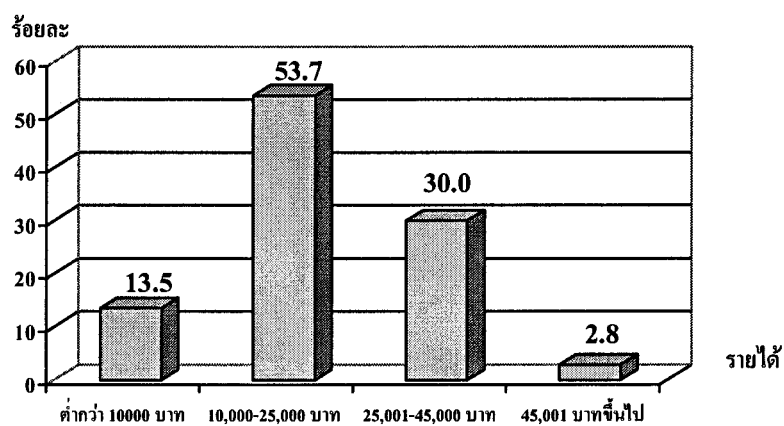
รายได้

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,000 – 25,000 บาท มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 53.7 รองลงมามีรายได้ 25,001 – 45,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 30.0 และผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้ 45,001 บาทขึ้นไป จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 2.8 ดังตารางที่ 4.5 และภาพที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามรายได้

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 10,000 บาท	54	13.5
10,000-25,000 บาท	215	53.7
25,001-45,000 บาท	120	30
45,001 บาทขึ้นไป	11	2.8
รวม	400	100

ที่มา : จากการตอบแบบสอบถาม (2551)

ภาพที่ 4.5 ค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามรายได้

ส่วนที่ 2 การเลือกใช้ช่องทางการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ของผู้เสียภาษีในจังหวัดพะเยา

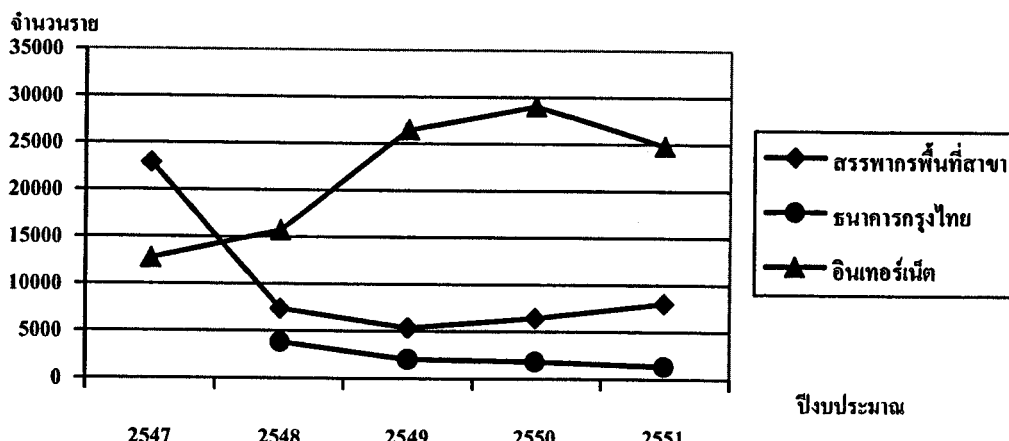
การเลือกสถานที่ยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของผู้เสียภาษี
ในจังหวัดพะเยา พบว่า ในช่วงปีงบประมาณ 2547 – 2551 ผู้เสียภาษีส่วนใหญ่เสียภาษีผ่านทาง
อินเทอร์เน็ตมากที่สุด รองลงมา คือ สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขา และธนาคารกรุงไทย ตามลำดับ
รายละเอียดที่กล่าวสามารถแสดงได้ดังตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 จำนวนการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ปีงบประมาณ 2547-2551
จำแนกตามช่องทางการยื่นแบบ

หน่วย : ราย

ปีงบประมาณ	สำนักงานสรรพากรพื้นที่			ธนาคารกรุงไทย			อินเทอร์เน็ต			รวม
	สาขา									
	ภ.จ.ด. 90	ภ.จ.ด. 91	รวม	ภ.จ.ด. 90	ภ.จ.ด. 91	รวม	ภ.จ.ด. 90	ภ.จ.ด. 91	รวม	
2547	7292	15631	22923	-	-	-	1241	11495	12736	35659
2548	6719	665	7384	55	3795	3850	2391	13347	15738	26972
2549	4394	986	5380	15	2036	2051	4769	21702	26471	33902
2550	5379	1095	6474	13	1848	1861	5033	23980	29013	37348
2551	6578	1463	8041	62	1315	1377	3677	21145	24822	34242

ที่มา : สำนักงานสรรพากรพื้นที่พะเยา

ภาพที่ 4.6 จำนวนการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ปีงบประมาณ 2547-2551
จำแนกตามช่องทางการยื่นแบบ

จากข้อมูลในตารางที่ 4.6 และภาพที่ 4.6 จะเห็นว่าในช่วงปีงบประมาณ 2547 - 2551 การยื่นแบบแสดงรายการชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (ภ.ง.ด.90 และ ภ.ง.ด.91) ของผู้เสียภาษีในจังหวัดพะเยาในแต่ละช่องทาง ผู้เสียภาษีเลือกสถานที่ยื่นแบบแสดงรายการทางอินเทอร์เน็ตมากที่สุดและมีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อยๆ จนถึงปีงบประมาณ 2551 เริ่มมีแนวโน้มลดลง รองลงมาคือ สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขา สำหรับช่องทางธนาคารกรุงไทยมีผู้ไปยื่นแบบแสดงรายการเล็กน้อยและมีแนวโน้มลดลง

การเลือกแบบที่ยื่น สถานะของแบบที่ยื่น สถานที่ยื่นแบบของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากการศึกษาการเลือกใช้ช่องทางการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของผู้เสียภาษีในจังหวัดพะเยา พบว่า ผู้เสียภาษีส่วนใหญ่ยื่นแบบ ภ.ง.ด.91 ซึ่งเป็นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับผู้มีเงินได้จากเงินเดือนและค่าจ้างประเภทเดียว มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 81.0 และแบบ ภ.ง.ด.90 ซึ่งเป็นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับผู้มีเงินได้หลายประเภท คิดเป็นร้อยละ 19.0 สถานะของแบบที่ยื่นส่วนใหญ่เป็นแบบที่ไม่มีภาษีต้องชำระ ร้อยละ 47.5 เป็นแบบมีภาษีต้องชำระ ร้อยละ 27.3 และเป็นแบบขอคืนภาษี ร้อยละ 24.5 เลือกสถานที่ยื่นแบบแสดงรายการผ่านอินเทอร์เน็ตมากที่สุดร้อยละ 51.0 รองลงมาคือ สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขา ร้อยละ 44.5 และธนาคารกรุงไทย ร้อยละ 4.5 รายละเอียดที่กล่าวมาสามารถแสดงได้ดัง ตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับการยื่นแบบแสดงรายการภาษี
เงินได้บุคคลธรรมดา

การยื่นแบบ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ยื่นด้วยแบบ		
ภ.ง.ด.90	76	19.0
ภ.ง.ด.91	324	81.0
รวม	400	100
สถานะของแบบ		
ชำระภาษีเพิ่ม	109	27.3
ไม่มีภาษีต้องชำระ	190	47.5
ขอคืนภาษี	98	24.5
ไม่ระบุ	3	.7
รวม	400	100
สถานที่ยื่นแบบ		
สรรพากรพื้นที่สาขา	178	44.5
ธนาคารกรุงไทย	18	4.5
อินเทอร์เน็ต	204	51.0
รวม	400	100

ที่มา : จากการตอบแบบสอบถาม (2551)

ส่วนที่ 3 ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ของผู้เสียภาษีในจังหวัดพะเยา

กรณียื่นแบบแสดงรายการที่สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาหรือธนาคารกรุงไทย

ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกช่องทางบริการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา มากที่สุด ซึ่งสามารถเรียงลำดับค่าคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย ตามเกณฑ์ในการวิเคราะห์และ แปลผลข้อมูลจำแนกตาม แบบ ภ.ง.ด. 90 และ แบบ ภ.ง.ด.91 ดังตารางที่ 4.8 สรุปได้ดังนี้

ยื่นแบบ ภ.ง.ด. 90 ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกช่องทางบริการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การได้รับใบเสร็จรับเงินทันที

ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกช่องทางบริการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา อยู่ในระดับมาก คือ ความถูกต้องของการบริการจากเจ้าหน้าที่ รองลงมา คือ ความสะดวกสบาย ในการยื่นแบบ ความมีมนุษยสัมพันธ์ของเจ้าหน้าที่ การอำนวยความสะดวกในเรื่องต่างๆ จากเจ้าหน้าที่ ความรวดเร็วของขั้นตอนการให้บริการยื่นแบบ และการได้รับบริการที่รวดเร็วทันต่อ เวลาจากเจ้าหน้าที่ ตามลำดับ

ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกช่องทางบริการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา อยู่ในระดับปานกลาง คือ สามารถผ่อนชำระภาษีได้ รองลงมาคือ ความรวดเร็วในการได้รับคืนเงิน ภาษี

ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกช่องทางบริการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา อยู่ในระดับน้อยถึงน้อยที่สุด ผลการวิจัยไม่พบปัจจัยที่อยู่ในเกณฑ์คะแนนเฉลี่ยในระดับนี้

ยื่นแบบ ภ.ง.ด. 91 ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกช่องทางบริการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ความถูกต้องของการบริการจากเจ้าหน้าที่ รองลงมา คือ การอำนวยความสะดวกในเรื่องต่างๆ จากเจ้าหน้าที่

ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกช่องทางบริการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา อยู่ในระดับมาก คือความสะดวกสบายในการยื่นแบบ รองลงมาคือ ความรวดเร็วของขั้นตอนการ ให้บริการยื่นแบบ การได้รับบริการที่รวดเร็วทันต่อเวลาจากเจ้าหน้าที่ การได้รับใบเสร็จรับเงิน ทันที ความมีมนุษยสัมพันธ์ของเจ้าหน้าที่ และ ความรวดเร็วในการได้รับคืนเงินภาษี ตามลำดับ

ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกช่องทางการขึ้นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา
อยู่ในระดับปานกลาง คือ สามารถผ่อนชำระภาษีได้

ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกช่องทางการขึ้นแบบชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา
อยู่ในระดับน้อยถึงน้อยที่สุด ผลการวิจัยไม่พบปัจจัยที่อยู่ในเกณฑ์คะแนนเฉลี่ยในระดับนี้

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความสำคัญของปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกช่องทางบริการขึ้นแบบแสดงรายการ
 ที่ผ่านสำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขา หรือ ธนาคารกรุงไทย

ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกช่องทาง การขึ้นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	ภ.ง.ด.90 (n = 55)			ภ.ง.ด.91 (n = 141)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความสำคัญ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความสำคัญ
1. การอำนวยความสะดวกในเรื่องต่างๆ จากเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการขึ้นแบบ เช่น สถานที่ อุปกรณ์ การคำนวณภาษี ให้คำแนะนำ ปรึกษาและช่วยเหลือ	3.71	1.165	มาก	4.23	.813	มากที่สุด
2. ความถูกต้องของการให้บริการจากเจ้าหน้าที่	3.89	.936	มาก	4.31	.753	มากที่สุด
3. ความรวดเร็วของขั้นตอนการให้บริการขึ้นแบบ	3.65	1.109	มาก	4.08	.846	มาก
4. การได้รับบริการที่รวดเร็วทันเวลาจากเจ้าหน้าที่	3.64	1.043	มาก	4.07	.839	มาก
5. ความสะดวก สบาย ในการขึ้นแบบ	3.80	1.007	มาก	4.20	.827	มาก
6. ความมีมนุษยสัมพันธ์ของเจ้าหน้าที่ในการให้บริการ	3.75	.947	มาก	3.96	.805	มาก
7. สามารถผ่อนชำระภาษีได้	3.36	1.253	ปานกลาง	3.27	1.370	ปานกลาง
8. ความรวดเร็วในการ ได้รับความเงินภาษี	3.18	1.389	ปานกลาง	3.48	1.303	มาก
9. ได้รับใบเสร็จรับเงินทันที	4.27	.952	มากที่สุด	4.06	1.125	มาก

ที่มา : จากการตอบแบบสอบถาม (2551)

กรณียื่นแบบผ่านทางอินเทอร์เน็ต

ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกช่องทางการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา มากที่สุด ซึ่งสามารถเรียงลำดับค่าคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อยตามเกณฑ์ในการวิเคราะห์และ แปลผลข้อมูล ดังตารางที่ 4.9 สรุปได้ดังนี้

ยื่นแบบ ภ.ง.ด. 90 ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกช่องทางการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้ บุคคลธรรมดา อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ประหยัดเวลาในการยื่นแบบ รองลงมาคือ ความสะดวกใน เรื่องเวลาในการยื่นแบบ การกรอกและคิดคำนวณภาษีทำได้ง่าย ไม่มีค่าใช้จ่ายใดๆ ในการสมัคร หรือใช้บริการ ไม่ต้องแนบเอกสารประกอบการยื่นแบบ และมีโปรแกรมช่วยตรวจสอบหากพบ ข้อมูลที่ผิดพลาด ตามลำดับ

ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกช่องทางการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา อยู่ ในระดับมาก คือ ประหยัดค่าใช้จ่ายในการยื่นแบบ รองลงมาคือ ความรวดเร็วในการได้รับคืนเงิน ภาษี

ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกช่องทางการยื่นแบบชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา อยู่ ในระดับปานกลาง น้อยถึงน้อยที่สุด ผลการวิจัยไม่พบปัจจัยที่อยู่ในเกณฑ์คะแนนเฉลี่ยในระดับนี้

ยื่นแบบ ภ.ง.ด. 91 ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกช่องทางการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้ บุคคลธรรมดา อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ประหยัดเวลาในการยื่นแบบ รองลงมา คือ ไม่ต้องแนบ เอกสารประกอบการยื่นแบบ ความสะดวกในเรื่องเวลาในการยื่นแบบ ประหยัดค่าใช้จ่ายในการ ยื่นแบบ ไม่มีค่าใช้จ่ายใดๆ ในการสมัครหรือใช้บริการ การกรอกและคิดคำนวณภาษีทำได้ง่าย มีโปรแกรมช่วยตรวจสอบหากพบข้อมูลที่ผิดพลาดและความรวดเร็วในการได้รับคืนเงินภาษี ตามลำดับ

ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกช่องทางการยื่นแบบชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา อยู่ใน ระดับมาก ปานกลาง น้อยถึงน้อยที่สุดผลการวิจัยไม่พบปัจจัยที่อยู่ในเกณฑ์คะแนนเฉลี่ยในระดับนี้

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความสำคัญของปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกช่องทางชำระเงินผ่านอินเทอร์เน็ต

ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกช่องทาง การชำระเงินแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	ภ.ง.ด.90 (n = 21)			ภ.ง.ด.91 (n = 183)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความสำคัญ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความสำคัญ
1. ประหยัดเวลาในการชำระเงิน	4.71	.463	มากที่สุด	4.70	.516	มากที่สุด
2. ประหยัดค่าใช้จ่ายในการชำระเงิน	4.14	1.195	มาก	4.49	.804	มากที่สุด
3. ความสะดวกในเรื่องเวลาในการชำระเงินได้ทุกที่ทุกเวลา จนถึง 22.00 น. ไม่เว้นวันหยุดราชการ	4.67	.483	มากที่สุด	4.54	.882	มากที่สุด
4. การกรอกและคิดคำนวณภาษีทำได้ง่าย	4.62	.590	มากที่สุด	4.44	.809	มากที่สุด
5. ความเร็วในการได้รับคืนเงินภาษี	4.05	1.203	มาก	4.22	.981	มากที่สุด
6. มีโปรแกรมช่วยตรวจสอบหาพบข้อผิดพลาด	4.38	.805	มากที่สุด	4.27	.825	มากที่สุด
7. ไม่มีค่าใช้จ่ายใดๆ ในการสมัครหรือใช้บริการในแต่ละครั้ง	4.57	.598	มากที่สุด	4.45	.904	มากที่สุด
8. ไม่ต้องแนบเอกสารประกอบการชำระเงิน	4.57	.598	มากที่สุด	4.55	.752	มากที่สุด

ที่มา : จากการตอบแบบสอบถาม (2551)

สมมติฐานทางสถิติ ข้อที่ 1

H_0 = การเลือกช่องทางขึ้นแบบแสดงรายการเป็นอิสระต่อการตัดสินใจ

H_1 = การเลือกช่องทางขึ้นแบบแสดงรายการมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจ

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance
Pearson Chi-Square	22.175 ^a	2	.000
Likelihood Ratio	22.465	2	.000
Linear-by-Linear Association	22.014	1	.000
N of Valid Cases	400		

a. 1 cells (16.7%) expf < 5. Min exp = 3.42...

P (ความน่าจะเป็น) = .000, α (ระดับนัยสำคัญ) = .05

ดังนั้น ค่า P น้อยกว่า ค่า α (เท่ากับ sig.) จึงปฏิเสธ H_0 ยอมรับ H_1

สรุปได้ว่า การเลือกช่องทางขึ้นแบบแสดงรายการมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.10 ค่าร้อยละและค่าไคสแควร์ของความสัมพันธ์ระหว่างช่องทางที่ขึ้นแบบแสดงรายการกับแบบแสดงรายการที่ยื่น

สถานที่ขึ้นแบบ (ช่องทาง)	ภ.ง.ค.90		ภ.ง.ค.91		Pearson Chi-Square P = .000 *
	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ	
สรรพากรพื้นที่สาขา	52	68.4	126	38.9	
ธนาคารกรุงไทย	3	3.9	15	4.6	
อินเทอร์เน็ต	21	27.6	183	56.5	
รวม	76	100.0	324	100.0	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ช่องทางการขึ้นแบบแสดงรายการภาษีที่ต่างกันมีผลต่อการตัดสินใจเลือกช่องทางขึ้นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (ภ.ง.ค. 90, 91) ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

การทดสอบสมมติฐานทางสถิติ ข้อที่ 2

H_0 = การเลือกช่องทางขึ้นแบบแสดงรายการเป็นอิสระกับระดับการศึกษา

H_1 = การเลือกช่องทางขึ้นแบบแสดงรายการมีความสัมพันธ์กับระดับการศึกษา

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance
Pearson Chi-Square	8.194 ^a	4	.085
Likelihood Ratio	8.170	4	.086
Linear-by-Linear Association	3.482	1	.062
N of Valid Cases	400		

a. 2 cells (22.2%) expf < 5. Min exp = 2.07...

P (ความน่าจะเป็น) = .085 , α (ระดับนัยสำคัญ) = .05

ดังนั้น ค่า P มากกว่า ค่า α (เท่ากับไม่ sig.) จึงยอมรับ H_0 ปฏิเสธ H_1

สรุปได้ว่า การเลือกช่องทางขึ้นแบบแสดงรายการไม่ขึ้นอยู่กับระดับการศึกษา
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.11 ค่าร้อยละและค่าไคสแควร์ของความสัมพันธ์ระหว่างช่องทางที่ขึ้นแบบแสดงรายการกับระดับการศึกษา

สถานที่ขึ้นแบบ (ช่องทาง)	ต่ำกว่าปริญญาตรี		ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี		Pearson Chi-Square P = .085 *
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	
สรรพากรพื้นที่ สาขา	46	58.2	112	40.7	20	43.5	
ธนาคารกรุงไทย	2	2.6	13	4.7	3	6.5	
อินเทอร์เน็ต	31	39.2	150	54.6	23	50.0	
รวม	79	100.0	275	100.0	46	100.0	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.11 พบว่า การเลือกช่องทางที่ยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในแต่ละช่องทางไม่ขึ้นอยู่กับระดับการศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

เนื่องจากถึงแม้ผู้เสียภาษีจะไม่มีความรู้หรือไม่สามารถทำรายการด้วยตนเองได้ เจ้าหน้าที่ก็จะทำให้ ไม่ว่าจะยื่นแบบแสดงรายการช่องทางใด

การทดสอบสมมติฐานทางสถิติ ข้อที่ 3

H_0 = การเลือกช่องทางยื่นแบบแสดงรายการเป็นอิสระกับสถานะของแบบ

H_1 = การเลือกช่องทางยื่นแบบแสดงรายการมีความสัมพันธ์กับสถานะของแบบ

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance
Pearson Chi-Square	15.890 ^a	6	.014
Likelihood Ratio	16.184	6	.013
Linear-by-Linear Association	8.931	1	.003
N of Valid Cases	400		

a. 5 cells (41.7%) expf < 5. Min exp = .14...

P (ความน่าจะเป็น) = .014 , α (ระดับนัยสำคัญ) = .05

ดังนั้น ค่า P น้อยกว่า ค่า α (เท่ากับ sig.) จึงปฏิเสธ H_0 ยอมรับ H_1

สรุปได้ว่า การเลือกช่องทางยื่นแบบแสดงรายการ มีความสัมพันธ์กับสถานะของแบบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.12 ค่าร้อยละและค่าไคสแควร์ของความสัมพันธ์ระหว่างช่องทางที่ขึ้นแบบแสดงรายการ
กับสถานะของแบบ

สถานที่ขึ้นแบบ (ช่องทาง)	ขอคืนภาษี		ชำระภาษีเพิ่ม		ไม่มีภาษีต้องชำระ		ไม่ระบุสถานะ		Pearson Chi- Square P = .014 *
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	
สำนักงานสรรพากร พื้นที่สาขา	38	38.8	64	58.7	75	39.5	1	33.3	
ธนาคารกรุงไทย	4	4.1	7	6.4	7	3.7	0	.0	
อินเทอร์เน็ต	56	57.1	38	34.9	108	56.8	2	66.7	
รวม	98	100.0	109	100.0	190	100.0	3	100.0	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.12 พบว่า การเลือกช่องทางการขึ้นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในแต่ละช่องทางขึ้นอยู่กับสถานะของแบบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยที่แบบแสดงรายการที่มีภาษีต้องชำระเพิ่มจะเลือกช่องทางที่สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขา และแบบแสดงรายการที่ไม่มีภาษีต้องชำระและแบบขอคืนภาษีจะเลือกขึ้นแบบแสดงรายการผ่านทางอินเทอร์เน็ตมากที่สุด

ส่วนที่ 4 ปัญหา อุปสรรค และความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์เนื้อหา (Contents Analysis) ที่มาจากคำถามปลายเปิดในข้อคำถามเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาช่องทางการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของผู้ตอบแบบสอบถาม มีรายละเอียดดังนี้

4.1 ปัญหา ในการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของผู้เสียภาษี ในจังหวัดพะเยา

4.1.1 ผู้เสียภาษีส่วนใหญ่ไม่สามารถกรอกแบบหรือคำนวณภาษีที่ต้องชำระด้วยตนเอง ไม่ว่าจะยื่นแบบที่สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาหรือยื่นแบบทางอินเทอร์เน็ต

4.1.2 ผู้เสียภาษีส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ความชำนาญในการใช้อินเทอร์เน็ตและไม่เคยใช้

4.2 อุปสรรค ในการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของผู้เสียภาษี ในจังหวัดพะเยา

4.2.1 กรณียื่นแบบที่สรรพากรพื้นที่สาขา คือ สำนักงานคับแคบ เจ้าหน้าที่มีน้อย ทำให้ผู้เสียภาษียรอนาน และแบบแสดงรายการมีน้อยไม่เพียงพอกับความต้องการบางครั้งขาดแคลน

4.2.2 กรณียื่นทางอินเทอร์เน็ต ผู้เสียภาษีไม่มีคอมพิวเตอร์เป็นของตนเอง จึงต้องเดินทางมายื่นที่สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขา แต่ผู้เสียภาษีส่วนใหญ่ทำเองไม่ได้ จึงให้เจ้าหน้าที่ทำให้

4.3 ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม ในการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของผู้เสียภาษีในจังหวัดพะเยา ดังตารางที่ 4.13 สรุปได้ดังนี้

4.3.1 กรณียื่นแบบที่สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขา ส่วนใหญ่ต้องการให้ปรับปรุงเจ้าหน้าที่ให้มีอัธยาศัยที่ดี ควรบริการด้วยใจ คิดเป็นร้อยละ 37.5 รองลงมา ได้แก่ ควรพัฒนาเจ้าหน้าที่ให้มีความรอบรู้ ชำนาญในงานสามารถอธิบายได้ชัดเจน คิดเป็นร้อยละ 27.08 และ ควรปรับปรุงการเสนอแนะวิธีการแก้ไขกรณีมีข้อผิดพลาดไม่ควร โยนให้ไปถามจังหวัดเอง คิดเป็นร้อยละ 4.17

4.3.2 กรณียื่นแบบผ่านอินเทอร์เน็ต ส่วนใหญ่ต้องการให้ปรับปรุงการเข้าใช้บริการ ควรจะง่าย ไม่ยุ่งยาก คิดเป็นร้อยละ 38.46 รองลงมาได้แก่ ควรปรับปรุงระบบอินเทอร์เน็ตที่ช้าและเข้าระบบอินเทอร์เน็ตยาก ควรประชาสัมพันธ์ เรื่องการยื่นแบบ ให้มากกว่าเดิม เพราะผู้เสียภาษี

ไม่รู้วิธีทำ ไม่มีเจ้าหน้าที่แนะนำ คิดเป็นร้อยละ 23.08 เท่ากัน และกรมสรรพากรควรเป็นผู้ออก
ค่าธรรมเนียมการชำระเงินผ่านธนาคารให้กับผู้เสียภาษี คิดเป็นร้อยละ 15.39 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.13 ค่าความถี่และค่าร้อยละความคิดเห็นของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ
ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาช่องทางการยื่นแบบ จัดตามความถี่

ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาช่องทางการยื่นแบบ	ค่าความถี่	ร้อยละ
ช่องทางเคาน์เตอร์สรรพากร		
1. ควรปรับปรุงเจ้าหน้าที่ให้มีอัธยาศัยที่ดี ควรบริการด้วยใจ	36	37.5
2. ควรพัฒนาเจ้าหน้าที่ให้มีความรอบรู้ จำนวนในงานสามารถอธิบายได้ชัดเจน	26	27.08
3. ควรให้บริการด้วยความรวดเร็ว ทันต่อเวลา	18	18.75
4. ควรเพิ่มจำนวนเจ้าหน้าที่	12	12.5
5. ควรปรับปรุงการเสนอแนะวิธีการแก้ไขกรณีมีข้อผิดพลาด ไม่ควรโยนไปถามจังหวัด ขาดการช่วยเหลือ	4	4.17
รวม	96	100
ช่องทางอินเทอร์เน็ต		
1. ควรปรับปรุงการเข้าใช้บริการให้ง่าย ไม่ยุ่งยาก	20	38.46
2. ควรปรับปรุงระบบอินเทอร์เน็ตที่ช้า และการเข้าระบบ อินเทอร์เน็ตที่ยุ่งยาก	12	23.08
3. ควรประชาสัมพันธ์ เรื่องการยื่นแบบ ให้มากกว่าเดิม เพราะ ผู้เสียภาษีไม่รู้วิธีทำ ไม่มีเจ้าหน้าที่แนะนำ	12	23.08
3. กรมสรรพากรควรเป็นผู้ออกค่าธรรมเนียมการชำระเงิน ผ่านธนาคารให้กับผู้เสียภาษี	8	15.39
รวม	52	100

ที่มา : จากการตอบแบบสอบถาม (2551)

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกช่องทางการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของผู้เสียภาษีในพื้นที่จังหวัดพะเยา โดยมีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาการเลือกใช้ช่องทางการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของผู้เสียภาษีในจังหวัดพะเยา (2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกช่องทางการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของผู้เสียภาษีในจังหวัดพะเยา (3) เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการยื่นแบบแสดงรายการและชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของผู้เสียภาษีในจังหวัดพะเยา

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือ ผู้มีหน้าที่ในการยื่นแบบและชำระภาษีที่เป็นผู้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในจังหวัดพะเยา รวมทั้งสิ้น 37,348 คน (สำนักงานสรรพากรพื้นที่พะเยา : 2550) กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน ผู้วิจัยหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการคำนวณของ Taro Yamane ซึ่งมีค่าระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ค่าความคลาดเคลื่อนไม่เกิน 0.05 และมีการแจกแจงแบบปกติ (Normal Distribution)

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม ที่ผ่านการตรวจสอบให้คำแนะนำและแก้ไขจากอาจารย์ที่ปรึกษาแล้ว ซึ่งครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการศึกษา โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 สภาพทั่วไปและการเลือกใช้ช่องทางการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกช่องทางการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ส่วนที่ 3 ปัญหา อุปสรรคและความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ในการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สถิติไคสแควร์ด้วยวิธีของ Pearson Chi – Square ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

1. สรุปการวิจัย

ส่วนที่ 1 สภาพทั่วไปและการเลือกใช้ช่องทางการขึ้นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเกินกว่าครึ่งเป็นผู้ชาย อายุอยู่ระหว่าง 41-50 ปี การศึกษาระดับปริญญาตรี อาชีพรับราชการ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,000 – 25,000 บาท

ส่วนที่ 2 การเลือกช่องทางการขึ้นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของผู้เสียภาษีในจังหวัดพะเยา

การเลือกใช้ช่องทางการขึ้นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของผู้เสียภาษีในจังหวัดพะเยา เลือกสถานที่ขึ้นแบบแสดงรายการผ่านอินเทอร์เน็ตมากที่สุด โดยส่วนใหญ่ขึ้นแบบ ภ.ง.ด.91 เนื่องจาก ผู้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา มีรายได้จากเงินเดือนและค่าจ้างประเภทเดียว สถานะของแบบเมื่อคำนวณภาษีแล้วส่วนใหญ่เป็นแบบไม่มีภาษีต้องชำระ

ส่วนที่ 3 ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้ช่องทางการขึ้นแบบชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของผู้เสียภาษีในจังหวัดพะเยา

3.1 กรณีขึ้นแบบแสดงรายการที่สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขา หรือ
ธนาคารกรุงไทย

3.1.1 ขึ้นแบบ ภ.ง.ด. 90 พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกช่องทางการขึ้นแบบแสดง รายการชำระภาษีที่ผู้เสียภาษีกกลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญมากที่สุดเป็นอันดับแรก คือ ได้รับใบเสร็จรับเงินทันที รองลงมาคือ ความถูกต้องของการให้บริการจากเจ้าหน้าที่ ความสะดวกสบายในการขึ้นแบบ ความมีมนุษยสัมพันธ์ของเจ้าหน้าที่ การอำนวยความสะดวกจากเจ้าหน้าที่ ความรวดเร็วของขั้นตอนการให้บริการขึ้นแบบ การได้รับบริการที่รวดเร็วทันต่อเวลาจากเจ้าหน้าที่ สามารถผ่อนชำระภาษีได้ และความรวดเร็วในการได้รับคืนเงินภาษี ตามลำดับ

3.1.2 ขึ้นแบบ ภ.ง.ด. 91 พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกช่องทางการขึ้นแบบแสดงรายการชำระภาษี ที่ผู้เสียภาษีกกลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญมากที่สุดเป็นลำดับแรก คือ ความถูกต้องของการให้บริการจากเจ้าหน้าที่ รองลงมาคือ การอำนวยความสะดวกจากเจ้าหน้าที่ ความสะดวกสบายในการขึ้นแบบ ความรวดเร็วของขั้นตอนการให้บริการขึ้นแบบ การได้รับบริการที่รวดเร็วทันต่อเวลาจากเจ้าหน้าที่ ได้รับใบเสร็จรับเงินทันที ความมีมนุษยสัมพันธ์ของเจ้าหน้าที่ ความรวดเร็วในการได้รับคืนเงินภาษี และสามารถผ่อนชำระภาษีได้ตามลำดับ

3.2 กรณียื่นแบบแสดงรายการชำระภาษีทางอินเทอร์เน็ต

3.2.1 ยื่นแบบ ภ.ง.ด. 90 พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกช่องทางการยื่นแบบแสดงรายการชำระภาษี ที่ผู้เสียภาษีกู้มตัวอย่างให้ความสำคัญมากที่สุดเป็นลำดับแรก คือ ประหยัดเวลาในการยื่นแบบ รองลงมาคือ ความสะดวกในเรื่องเวลาในการยื่นแบบ การกรอกและคำนวณภาษีทำได้ง่าย ไม่มีค่าใช้จ่ายในเรื่องใดๆในการใช้บริการ ไม่ต้องแนบเอกสารประกอบการยื่นแบบ มีโปรแกรมช่วยตรวจสอบหากพบข้อมูลที่ผิดพลาด ประหยัดค่าใช้จ่ายในการยื่นแบบ และความรวดเร็วในการได้รับคืนภาษี ตามลำดับ

3.2.2 ยื่นแบบ ภ.ง.ด. 91 พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกช่องทางการยื่นแบบแสดงรายการชำระภาษี ที่ผู้เสียภาษีกู้มตัวอย่างให้ความสำคัญมากที่สุดเป็นลำดับแรก ประหยัดเวลาในการยื่นแบบ รองลงมาคือ ไม่ต้องแนบเอกสารประกอบการยื่นแบบ ความสะดวกในเรื่องเวลาในการยื่นแบบ ประหยัดค่าใช้จ่ายในการยื่นแบบ ไม่มีค่าใช้จ่ายในเรื่องใดๆในการใช้บริการ การกรอกและคำนวณภาษีทำได้ง่าย มีโปรแกรมช่วยตรวจสอบหากพบข้อมูลที่ผิดพลาด และความรวดเร็วในการได้รับคืนภาษี ตามลำดับ

ส่วนที่ 4 ปัญหา อุปสรรคและความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามในการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของผู้เสียภาษีในจังหวัดพะเยา

4.1 ปัญหา

4.1.1 ผู้เสียภาษีส่วนใหญ่ไม่สามารถกรอกแบบหรือคำนวณภาษีได้ด้วยตนเอง ไม่ว่าจะยื่นแบบที่สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาหรือยื่นแบบทางอินเทอร์เน็ต

4.1.2 ผู้เสียภาษีไม่มีความรู้ ความชำนาญในการใช้อินเทอร์เน็ต และไม่เคยใช้

4.2 อุปสรรค

4.2.1 กรณียื่นแบบที่สรรพากรพื้นที่สาขา คือ สำนักงานดับแคบเจ้าหน้าที่มีน้อย ทำให้ผู้เสียภาษียรอนาน และแบบแสดงรายการมีน้อยไม่เพียงพอกับความต้องการบางครั้งขาดแคลน

4.2.2 กรณียื่นทางอินเทอร์เน็ต ผู้เสียภาษีส่วนใหญ่ไม่มีคอมพิวเตอร์เป็นของตนเอง จึงต้องเดินทางมาขึ้นที่สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขา แต่ผู้เสียภาษีจำนวนมากไม่สามารถทำรายการได้ด้วยตนเอง จึงจำเป็นต้องให้เจ้าหน้าที่ทำให้

4.3 ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม ในการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของผู้เสียภาษีในจังหวัดพะเยา

4.3.1 กรณียื่นแบบที่สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขา ส่วนใหญ่ต้องการให้ปรับปรุงเจ้าหน้าที่ให้มีอัธยาศัยที่ดี ควรบริการด้วยใจ มีความรอบรู้ ชำนาญในงาน สามารถอธิบายได้ชัดเจน และ ควรปรับปรุงการเสนอแนะวิธีการแก้ไขกรณีมีข้อผิดพลาดไม่ควรโยนให้ไปถามจังหวัดเอง

4.3.2 กรณียื่นแบบผ่านอินเทอร์เน็ต ส่วนใหญ่ต้องการให้ปรับปรุงการเข้าใช้บริการควรจะง่าย ไม่ยุ่งยาก ระบบอินเทอร์เน็ตที่ช้าและเข้าระบบอินเทอร์เน็ตยาก ควรประชาสัมพันธ์ เรื่องการยื่นแบบ ให้มากกว่าเดิม เพราะผู้เสียภาษีไม่รู้วิธีทำ ไม่มีเจ้าหน้าที่แนะนำ และกรมสรรพากรควรเป็นผู้ออกค่าธรรมเนียมการชำระเงินผ่านธนาคารให้กับผู้เสียภาษี ตามลำดับ

2. อภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้ช่องทางการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของผู้เสียภาษีในจังหวัดพะเยา สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังต่อไปนี้

2.1 ผู้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เป็นชายมากกว่าหญิง อายุอยู่ระหว่าง 41 – 50 ปี การศึกษาอยู่ในระดับสูงคือปริญญาตรีขึ้นไป อาชีพรับราชการ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,000 – 25,000 บาท โดยหลักแล้วผู้ชายเป็นหัวหน้าครอบครัวส่วนใหญ่อยู่ในวัยกลางคนมีรายได้มั่นคง ถ้ารายได้ต่ำกว่านี้ ก็ไม่ถึงเกณฑ์ในการยื่นแบบแสดงรายการภาษี เพราะภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจะจัดเก็บจากผู้มีรายได้และถึงเกณฑ์ยื่นแบบแสดงรายการภาษี สำหรับลูกจ้างเอกชนในจังหวัดขนาดเล็กได้รับเงินเดือนน้อย เงินได้พึงประเมินทั้งปีไม่ถึงเกณฑ์ต้องยื่นแบบแสดงรายการภาษี จึงไม่ปรากฏในกลุ่มตัวอย่างนี้ กลุ่มตัวอย่างที่เลือกส่วนมากจึงเป็นข้าราชการ ส่วนนักธุรกิจหรือเจ้าของกิจการจะมีสัดส่วนที่น้อย

2.2 การเลือกช่องทางการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของผู้เสียภาษีในพื้นที่จังหวัดพะเยา ส่วนใหญ่เลือกสถานที่ยื่นแบบแสดงรายการผ่านอินเทอร์เน็ตมากที่สุดซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ปิ่นมณี สิทธิชัย ที่พบว่าช่องทางการยื่นแบบเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจของผู้เสียภาษีในภาพรวม โดยผู้เสียภาษีมีความพึงพอใจในการให้บริการยื่นแบบแสดงรายการผ่านอินเทอร์เน็ตอยู่ในลำดับสูงสุด

แบบแสดงรายการที่ใช้ยื่นต่อกรมสรรพากร คือ ภ.ง.ด. 91 ซึ่งเป็นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับผู้มีเงินได้จากเงินเดือนและค่าจ้างประเภทเดียว สำหรับ ภ.ง.ด. 90 เป็นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับผู้มีเงินได้พึงประเมินจากการประกอบธุรกิจ การพาณิชย์อื่นๆ และมีเงินได้หลายประเภท ซึ่งมีสัดส่วนที่น้อย สถานะของแบบเมื่อคำนวณภาษีแล้วเป็นแบบไม่มีภาษีต้องชำระ เพราะว่าผู้ที่ทำงานมีรายได้จากเงินเดือนค่าจ้างเป็นข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ จะถูกหักภาษี ณ ที่จ่าย ไว้ครบถ้วนแล้วหรือใกล้เคียงกับความเป็นจริง ประกอบกับในปีภาษี 2550 รัฐบาลยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา สำหรับเงินได้สุทธิไม่เกิน 100,000 บาท เพื่อแบ่งเบาภาระของผู้มีรายได้น้อย ทำให้เมื่อคำนวณภาษีแล้วไม่มีภาษีต้องชำระและปรับเพิ่มเงินได้สุทธิที่ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา จากเดิมที่กำหนดไว้ 100,000 บาท เพิ่มขึ้นเป็น 150,000 บาท สำหรับเงินได้พึงประเมินที่เกิดขึ้นในปี พ.ศ. 2551 เป็นต้นไป

ผู้เสียภาษีเลือกช่องการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาทางอินเทอร์เน็ตมากที่สุด ทั้งๆ ที่ในจังหวัดพะเยาผู้ใช้อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงมีน้อย แต่ส่วนใหญ่มายื่นแบบที่สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขา ซึ่งมีเครื่องคอมพิวเตอร์ให้บริการและอำนวยความสะดวกกับผู้เสียภาษี ถึงแม้ผู้เสียภาษีใช้คอมพิวเตอร์ไม่เป็น แต่ก็มีเจ้าหน้าที่คอยให้ความสะดวกและแนะนำในการยื่นแบบทางอินเทอร์เน็ต จึงทำให้มียอดการยื่นแบบทางอินเทอร์เน็ตมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วิลาวัลย์ อาชวกุลเทพ และคณะ ที่พบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการยื่นแบบแสดงรายการและชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ผ่านอินเทอร์เน็ต ประกอบด้วย (1) ความสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล (2) การสนับสนุนจากกรมสรรพากร (3) ความรู้ความเข้าใจด้านคอมพิวเตอร์ของผู้ใช้บริการยื่นแบบแสดงรายการและชำระภาษีผ่านอินเทอร์เน็ต (4) คุณภาพของระบบยื่นแบบแสดงรายการและชำระภาษีผ่านอินเทอร์เน็ต

จะเห็นว่าที่กล่าวมาข้างต้นสถานที่ยื่นแบบแสดงรายการ คือ สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขา จึงเป็นเหตุให้ผู้เสียภาษีเหล่านั้นมาใช้บริการที่สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขานั้นเอง ซึ่งจะ เป็นภาระต่อเจ้าหน้าที่ในการให้คำแนะนำซึ่งมีน้อยอยู่แล้ว เพื่อลดภาระดังกล่าว หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการทำให้ผู้เสียภาษีสามารถทำได้ด้วยตนเอง แทนที่จะมาให้เจ้าหน้าที่ทำให้

2.3 ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกช่องทางการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของผู้เสียภาษีในจังหวัดพะเยา

2.3.1 กรณียื่นที่สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาหรือธนาคารกรุงไทย ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกช่องทางการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา พบว่า ยื่นแบบ ภ.ง.ด. 90 ผู้เสียภาษีให้ความสำคัญปัจจัยด้านได้รับใบเสร็จรับเงินทันที อยู่ในระดับมากเป็นลำดับแรก รองลงมาคือ ความถูกต้องของการให้บริการจากเจ้าหน้าที่ และความรวดเร็วในการได้รับคืนเงิน

ภาษี เป็นลำดับสุดท้าย ขึ้นแบบ ภ.ง.ด. 91 ผู้เสียภาษีให้ความสำคัญปัจจัยด้านความถูกต้องของการให้บริการจากเจ้าหน้าที่ มากที่สุดเป็นลำดับแรก รองลงมาด้านความถูกต้องของการให้บริการจากเจ้าหน้าที่ และสามารถผ่อนชำระภาษีได้เป็นลำดับสุดท้าย

ผลการศึกษาพบว่า การได้รับใบเสร็จรับเงินทันที ความถูกต้องของการให้บริการจากเจ้าหน้าที่ มีผลต่อการสร้างความไว้วางใจในตัวผู้ให้บริการโดยตรง ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้เสียภาษีส่วนใหญ่ไม่สามารถรอกแบบหรือคำนวณภาษีที่ต้องชำระด้วยตนเองเนื่องจากอาจสับสนเกี่ยวกับการหักค่าลดหย่อน ค่าใช้จ่ายสำหรับเงิน ได้บางประเภทและกฎหมายเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่มีความยุ่งยาก ซับซ้อน เข้าใจยาก ซึ่งอาจทำให้ผู้เสียภาษีกำนวนภาษีผิดพลาดในที่สุด ในขณะที่การขอผ่อนชำระภาษี ความรวดเร็วในการได้รับคืนภาษี มีผลต่อการตัดสินใจเลือกช่องทางการยื่นแบบเป็นลำดับสุดท้าย

2.3.2 กรณียื่นแบบผ่านอินเทอร์เน็ต ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกช่องทางการยื่นแบบชำระภาษี พบว่าขึ้นแบบ ภ.ง.ด. 90 ผู้เสียภาษีให้ความสำคัญปัจจัยด้านประหยัดเวลาในการยื่นแบบมากที่สุด รองลงมาคือความสะดวกในเรื่องเวลาในการยื่นแบบ และปัจจัยด้านความรวดเร็วในการได้รับเงินคืนภาษี ผู้เสียภาษีให้ความสำคัญเป็นลำดับสุดท้าย ขึ้นแบบ ภ.ง.ด. 91 ผู้เสียภาษีให้ความสำคัญปัจจัยด้านประหยัดเวลาในการยื่นแบบมากที่สุด รองลงมาคือไม่ต้องแนบเอกสารประกอบการยื่นแบบ และปัจจัยด้านความรวดเร็วในการได้รับเงินคืนภาษีผู้เสียภาษีให้ความสำคัญเป็นลำดับสุดท้าย อาจจะเนื่องมาจากสถานะของแบบส่วนใหญ่ไม่มีภาษีต้องชำระ

ผลการศึกษาพบว่า ผู้เสียภาษีกลุ่มตัวอย่างในจังหวัดพะเยา เลือกใช้ช่องทางการยื่นแบบชำระภาษีผ่านอินเทอร์เน็ตมากที่สุด เนื่องจากเห็นว่าประหยัดเวลา และไม่ต้องแนบเอกสารประกอบการยื่นแบบ สำหรับปัจจัยด้านความรวดเร็วในการได้รับคืนภาษีเป็นลำดับสุดท้าย ซึ่งผลการศึกษาแตกต่างกับผลงานวิจัยของ พิรชิต สัตตธารา ที่ศึกษาในเขตสำนักงานสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร 8 ที่พบว่าผู้เสียภาษีส่วนมากที่ยื่นแบบทางอินเทอร์เน็ต โดยให้ความสำคัญด้านความรวดเร็วในการได้รับคืนภาษีเป็นอันดับแรก

2.4 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการให้บริการ โดยสรุปได้ดังต่อไปนี้

2.4.1 กรณียื่นแบบแสดงรายการที่สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขา ควรปรับปรุงเจ้าหน้าที่ให้มีอัตราฯที่ดี บริการด้วยใจ พัฒนาเจ้าหน้าที่ให้มีความรอบรู้ ชำนาญในงานสามารถอธิบายได้ชัดเจนและเพิ่มเจ้าหน้าที่ที่ให้บริการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาแก่ผู้เสียภาษีให้เพียงพอ เพื่อให้ผู้เสียภาษีจะได้รับความสะดวก รวดเร็ว และถูกต้องมากที่สุด ไม่ต้องรอนาน พร้อมทั้งประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เกี่ยวกับการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ทางอินเทอร์เน็ตให้ผู้เสียภาษีได้ทราบถึงข้อดีและประโยชน์ที่ผู้เสียภาษีจะได้รับ เพื่อที่จะทำให้นักกลุ่มนี้หันมาใช้ช่องทางการยื่นแบบทางอินเทอร์เน็ต ให้มากขึ้นต่อไป รวมถึงข้อกฎหมายใหม่และหลักเกณฑ์ในการยื่นแบบแสดงรายการให้ผู้เสียภาษีได้รับทราบอย่างทั่วถึง

2.4.2 กรณียื่นแบบผ่านอินเทอร์เน็ต ควรปรับปรุงรูปแบบของเว็บไซต์ให้สะดวกและง่ายต่อการยื่นแบบแสดงรายการ ไม่ยุ่งยากซับซ้อน โดยการทำเมนูต่างๆ เพื่อการเข้าถึงระบบและจัดให้มีเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ คอยให้คำแนะนำ ช่วยเหลือค้ำผู้ที่ต้องยื่นแบบชำระภาษีให้ได้รับความสะดวกในเรื่องเวลาในการยื่นแบบ และเนื่องจากผู้เสียภาษีส่วนใหญ่ไม่มีเครื่องคอมพิวเตอร์ จึงควรเพิ่มจุดบริการยื่นแบบฯ ผ่านอินเทอร์เน็ตให้มากขึ้น และมีเจ้าหน้าที่สรรพากรที่มีความรู้และอัธยาศัยดี ให้คำแนะนำ ณ จุดบริการ เพื่อลดข้อผิดพลาดในการคำนวณภาษี

2.4.3 แบบฟอร์มการชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภ.ง.ด. 90 และ ภ.ง.ด. 91 มีรายละเอียดให้กรอกยุ่งยากมาก คำแนะนำอ่านแล้วเข้าใจยาก ถ้าหากผู้เสียภาษีไม่มีความชำนาญก็ยากที่จะทำความเข้าใจ ประกอบกับผู้เสียภาษีไม่ทราบว่าตัวเองมีเงินได้ประเภทอะไรและต้องกรอกตรงช่องใด

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะทั่วไป

ผลการศึกษาพบว่าทัศนคติหรือความคิดเห็นของผู้ยื่นแบบเพื่อชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในจังหวัดพะเยาแต่ละกรณีที่มีต่อปัจจัยแตกต่างกัน โดยเลือกบริบทสินค้าหรือบริการที่แตกต่างกันซึ่งแสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมของคนเลือกช่องทางที่แตกต่างกันเกิดเนื่องจากการมีทัศนคติที่แตกต่างกัน ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรทำการปรับปรุงปัจจัยต่างๆ ให้เหมาะสมเพื่อปรับเปลี่ยนทัศนคติอันจะนำไปสู่พฤติกรรมที่แสดงออกมาให้ตรงตามที่หน่วยงานต้องการและจากการสอบถามผู้เสียภาษีกลุ่มตัวอย่างพบว่า ผู้เสียภาษีส่วนใหญ่ไม่ทราบว่ากรมสรรพากรมีช่องทางการยื่นแบบแสดงรายการภาษีหลายช่องทาง จากผลการวิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

3.1.1 กรมสรรพากรควรประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ให้ผู้เสียภาษีทราบล่วงหน้าก่อนถึงกำหนดเวลายื่นแบบประมาณ 1-2 เดือน เพื่อกระตุ้นเตือนให้เตรียมตัว และแนะนำให้ยื่นแบบแต่เนิ่น ๆ ไม่ต้องมายื่นแบบตอนใกล้ถึงวันสุดท้าย เพราะเจ้าหน้าที่มีน้อยซึ่งอาจจะไม่เป็นการสะดวกต่อผู้เสียภาษี

3.1.2 ระดมกำลังเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติงานเป็นครั้งคราว รมรงค์ให้ผู้เสียภาษียื่นแบบผ่านอินเทอร์เน็ตให้มากที่สุด ช่วงระยะเวลาการยื่นแบบ เนื่องจากการยื่นแบบชำระภาษีผ่านอินเทอร์เน็ต เป็นระบบที่อำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เสียภาษีเป็นอย่างมาก โดยจัดเจ้าหน้าที่สรรพากรที่มีความชำนาญ และสามารถแก้ปัญหาหรือทางออกให้ผู้เสียภาษีได้ เข้าไปแนะนำการยื่นแบบฯ ณ หน่วยงาน แนะนำให้ผู้เสียภาษียื่นแบบฯด้วยตนเอง และ เตรียมอุปกรณ์ เครื่องมือที่มีประสิทธิภาพให้พร้อม สำหรับอุปกรณ์ เครื่องมือที่สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขา หมั่นตรวจเช็คให้สม่ำเสมอเพื่อรองรับการให้บริการที่มีประสิทธิภาพ สิ่งสำคัญคือเตรียมเจ้าหน้าที่ที่พร้อมให้บริการด้วยความเต็มใจด้วย

3.1.3 จัดอบรมให้ความรู้กับเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานให้มีความเข้าใจและชำนาญ สามารถแก้ปัญหาต่างๆ ได้ และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างเจ้าหน้าที่ด้วยกัน เพื่อให้เกิดความพร้อมและสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.1.4 ส่งเสริมข้าราชการให้นำหลักบริการที่ดีของกรมสรรพากรมาช่วยในการปฏิบัติงานและจัดอบรมปรับเปลี่ยนทัศนคติเจ้าหน้าที่ให้มีใจบริการและทราบบทบาทหน้าที่ในงานบริการอย่างแท้จริง เพื่อให้ผู้เสียภาษีหรือประชาชนทั่วไปที่มาติดต่อราชการเกิดความพึงพอใจสูงสุด

3.1.5 ควรปรับแบบฟอร์มให้ผู้เสียภาษีง่ายต่อการกรอกแบบฟอร์ม เพื่อให้ผู้เสียภาษีสามารถดำเนินการได้เอง โดยไม่ต้องพึ่งพาเจ้าหน้าที่ทำให้

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 เนื่องจากการศึกษาในครั้งนี้ เป็นการศึกษาเฉพาะผู้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในจังหวัดพะเยาซึ่งเป็นจังหวัดขนาดเล็ก กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาจำนวน 400 คน และเป็นการศึกษาช่วงเวลาเดือนพฤษภาคม ถึง สิงหาคม 2551 เท่านั้น ข้อค้นพบต่างๆ อาจจะมีประโยชน์เฉพาะเขตที่ทำการศึกษานั้น จะนำมาอภิปรายผลเป็นภาพรวมทั้งประเทศยังไม่ได้ ดังนั้น หากจะทำการศึกษาเรื่องเดียวกันนี้อีกควรศึกษาในวงกว้าง เช่น ระดับภาคหรือระดับประเทศ เพราะอาจจะได้ข้อค้นพบที่หลากหลายและอาจมีประโยชน์มากยิ่งขึ้น

3.2.2 ถ้าหากในอนาคต ตัวแปรที่มีผลต่อการเลือกใช้ช่องทางการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา อาจเปลี่ยนแปลงไปตามเวลาเนื่องจากสถานการณ์และสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป ดังนั้น ในการวิจัยหรือศึกษาครั้งต่อไป ควรศึกษาว่าผู้ใช้บริการแต่ละสาขาอาชีพสนใจและพึงพอใจในช่องทางใด ในการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้

บุคคลธรรมดาในระดับประเทศ เพื่อประโยชน์ของผู้ให้บริการจะได้นำไปพัฒนารูปแบบบริการใหม่ๆ ที่ตรงกับความต้องการของผู้เสียหายต่อไป เป็นการเพิ่มคุณค่าของการบริการและเป็นแรงกระตุ้นให้มีความเลือกใช้ช่องทางตามที่หน่วยงานต้องการเพิ่มขึ้น

3.2.3 สำหรับการศึกษารั้งต่อไป ควรศึกษา การเลือกใช้ช่องทางอินเทอร์เน็ตในการยื่นแบบแสดงรายการและชำระภาษีอื่นๆ เช่น ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีมูลค่าเพิ่ม ในแต่ละภาคของประเทศ เพื่อจะได้ทราบถึงความต้องการที่แท้จริงโดยรวมในแต่ละภาค และสรุปรวมของทั้งประเทศต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมสรรพากร (2544) “ครั้งแรกของการรับแบบ ภ.ง.ด.91 ผ่านอินเทอร์เน็ต” (จุลสาร)
 _____ . (2546) รายงานประจำปี กรุงเทพมหานคร กรมสรรพากร
 _____ . (2547) รายงานประจำปี กรุงเทพมหานคร กรมสรรพากร
 _____ . (2548) รายงานประจำปี กรุงเทพมหานคร กรมสรรพากร
 _____ . (2549) รายงานประจำปี กรุงเทพมหานคร กรมสรรพากร
 _____ . (2550) รายงานประจำปี กรุงเทพมหานคร กรมสรรพากร
 _____ . เว็บไซต์ www.rd.go.th
- กลุ่มนักวิชาการภาษีอากร (2549) *ภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร 2549* ครั้งที่พิมพ์ครั้งที่ 2
 กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์เรือนแก้วการพิมพ์
- กฤษณา ยุทธพงศาพิทักษ์ (2548) “การใช้ช่องทางอินเทอร์เน็ตในการยื่นแบบแสดงรายการภาษีและ
 ชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในท้องที่สำนักงานสรรพากรภาค 7” วิทยานิพนธ์ ปริญญา
 บริหารธุรกิจมหาบัณฑิตสาขา สาขาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมชिरาช
 ธานีินทร์ ศิลป์จารุ (2550) *การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ SPSS* ครั้งที่พิมพ์ ครั้งที่ 7
 กรุงเทพมหานคร บริษัท วี. อินเทอร์เน็ต จำกัด
- ปิ่นมณี สิริพิชัย (2548) “ความพึงพอใจของผู้เสียภาษีต่อระบบการให้บริการยื่นแบบแสดงรายการ
 ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของกรมสรรพากร: กรณีศึกษาเขตสำนักงานสรรพากรพื้นที่
 กรุงเทพมหานคร 8” วิทยานิพนธ์ ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการ
 จัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมชिरาช
- ประยูร กาญจนกุล (2491) *กฎหมายปกครองพระนคร* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์
 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- พรทิพย์ สัมปัดตะนิช 2537 ทศนคติกับพฤติกรรมผู้บริโภคในเอกสารการสอนชุดวิชา พฤติกรรม
 ผู้บริโภค หน่วยที่ 5 หน้า 149-188 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมชिरาช สาขาวิทยาการ
 จัดการ
- พีรชิต สัตตธารา (2548) “การวิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในเขต
 กรุงเทพมหานครและปริมณฑลในการเลือกช่องทางการยื่นแบบ โดยใช้เทคนิค
 กระบวนการลำดับชั้นเชิงวิเคราะห์” วิทยานิพนธ์ ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
 สาขาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมชिरาช

- ไพจิตร โรจนวานิช , ชุมพร เสนไสย และ สาโรช ทองประคำ (2549) *ภาษีสรรพากร*
กรุงเทพมหานคร บริษัท สามเจริญพาณิชย์ (กรุงเทพ) จำกัด
- วโรทัย โกศลพิศิษฐ์กุล (2545) *โครงสร้างภาษีอากร* ในเอกสารการสอนประมวลสาระชุดวิชา
เศรษฐศาสตร์ภาครัฐ หน่วยที่ 9 หน้า 220 -254 นนทบุรี มหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมราชา
บัณฑิตศึกษา สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์
- วิใจ ตระกูลมัยผล (2541) “การศึกษาความรู้และเจตคติของผู้เสียภาษีที่มีต่อ การเสียภาษีเงินได้
บุคคลธรรมดา” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การวัดผลและประเมิน
การศึกษา) มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- วีรพงษ์ เกลิมจิรรัตน์ คุณภาพในงานบริการ กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ประชาชน 2539
- วิลาวณิชย์ อาชวกุล และคณะ (2547) “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการยื่นแบบแสดงรายการ
และชำระภาษีเงิน ได้บุคคลธรรมดาผ่านอินเทอร์เน็ต (e- Revenue)” กรุงเทพมหานคร
คณะรัฐศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- ศิริลักษณ์ โรจนกิจอำนวย (2549) “การพัฒนาโมเดลการยอมรับการให้บริการอิเล็กทรอนิกส์ของ
ภาครัฐ: กรณีตัวอย่างจากการเสียภาษีผ่านอินเทอร์เน็ต” งานวิจัยฉบับสมบูรณ์ ภาควิชา
ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- หลุย จำปาเทศ 2533 *จิตวิทยาการจูงใจ* กรุงเทพมหานคร สามัคคีสาส์น
- Drever,j.(1983). *The penquindictionary of psychology*. Gret Britain : Hazells Wson & Vinery.
- Ernest,J.Ilgen.R.& Daniicl (1980) *Industrial Psychology*. Englewood Cliff. N.J: Prentice – Hall.
- Flippo, Edwin B. (1971) *Principles of personnel administration* New York: MC Graw – Hill
- Kotler, Philip(1997) *Marketing Management : Analysis, planning, Implementation and Control*.
9th. New Jersey: Prentice – Hall
- Shelly, Maynard W.(1975) *Responding to social*. Pensylvania:Dawnden, Hutchison.
- Vroom, V.H.(1964) *Work and Motivation*. New York: Wiley,J&Sons.
- Walleuteim, Harrey. (1971)*A dictionary of psychology*. Maryland:Penquin Book.
- Wolman, Benjiamin (1973) *Dictionary of Behavioral science*. Van Nostraud : einheld
- Maslow,A.H. *Motication and Personality*. New York: Harper Brother, 1954
- Mowen, John C.and Minor, Michael, *Consumer Behavior*. 5th ed. Upper Saddle River, New
Jersey: Prentice – Hall, 1998

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ไพจิตร โรจนวานิช และคณะ (2549) ได้กล่าวถึงภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในหนังสือ ภาษีสรรพากรว่า ตามประมวลรัษฎากร ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เป็นภาษีทางตรงประเภทหนึ่งที่สำคัญมากเพราะเป็นแหล่งรายได้สำคัญของรัฐบาล เป็นเครื่องมือสำคัญในการกระจายรายได้ ซึ่งเป็นภาษีที่จัดเก็บจากบุคคลธรรมดาไม่ว่าจะมีเงินได้ประเภทใด ถ้าไม่มีกฎหมายยกเว้นให้แล้ว มักอยู่ในข่ายต้องเสียภาษีทั้งสิ้น โดยกฎหมายกำหนดให้ผู้มีเงินได้ในปีภาษีที่ล่วงมา มีหน้าที่ยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาโดยการประเมินตนเอง ภายในวันที่ 1 มกราคม ถึงวันที่ 31 มีนาคม ของปีถัดไปที่มีเงินได้

ฐานภาษีของภาษีเงินได้บุคคลธรรมดามี 2 ฐานคือ (1) เงินได้สุทธิ (2) เงินได้พึงประเมิน ฐานเงินได้สุทธิตำหนดได้จาก การนำเงินพึงได้พึงประเมินไปหักด้วยค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อนต่างๆ ที่กฎหมายให้หัก แล้วจึงนำไปคำนวณกับอัตรากำหนดซึ่งเป็นอัตราก้าวหน้าตามที่กฎหมายกำหนด เป็นวิธีการคำนวณภาษีวิธีที่ 1 ส่วนการคำนวณอีกวิธีหนึ่งจะใช้ฐาน เงินได้พึงประเมิน ซึ่งใช้ในกรณีมีเงินได้พึงประเมินทุกประเภท เว้นแต่เงินได้พึงประเมินประเภทที่ 1 ตามมาตรา 40(1) รวมกัน ตั้งแต่ 60,000 บาทขึ้นไป ให้คำนวณภาษีโดยคูณด้วย 0.005 ผลลัพธ์ที่ได้ให้นำไปเปรียบเทียบกับจำนวนภาษีที่ได้จากการคำนวณตามวิธีที่ 1 วิธีใดมียอดภาษีมากกว่าให้ชำระภาษีตามยอดนั้น

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสามารถ แบ่งเป็น 7 หมวดใหญ่ ดังนี้

1. ผู้มีหน้าที่เสียภาษีบุคคลธรรมดา

1.1 บุคคลธรรมดา ในที่นี้หมายถึง บุคคลที่มีชีวิต โดยสภาพบุคคลย่อมเริ่มตั้งแต่เมื่อคลอดแล้วอยู่รอดเป็นทารก และสิ้นสุดลงเมื่อถึงแก่ความตาย(มาตรา 15 ป.พ.พ.) หากบุคคลธรรมดาดังกล่าวมีเงินได้ถึงเกณฑ์ขั้นต่ำที่ประมวลรัษฎากรกำหนดไว้ ก็มีหน้าที่ต้องยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เพราะฉะนั้นผู้มีเงินได้ที่มิหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาดังกล่าว ประมวลรัษฎากรจึงไม่ได้จำกัดอายุ ความสามารถ สัญชาติ ของผู้มีเงินได้แต่อย่างใด ซึ่งในบางกรณีหากผู้มีเงินได้ไม่อยู่ในวิสัยที่จะยื่นแบบแสดงรายการและเสียภาษีได้ด้วยตนเอง ประมวลรัษฎากรก็ได้บัญญัติบุคคลที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการยื่นแบบแสดงรายการแทนไว้ (มาตรา 56, 57 และ 57 ทวิ) ส่วนกรณีเงินได้ของสามีและภริยา ก็มีบทบัญญัติพิเศษให้ถือเงินได้ของภริยาเป็นเงินได้ของสามี (มาตรา 57 ตร. และ 57 เบญจ)

1.2 ผู้ถึงแก่ความตาย ผู้ถึงแก่ความตายซึ่งได้รับเงินได้ถึงเกณฑ์ขั้นต่ำที่

ประมวลรัษฎากรกำหนดไว้ก็เป็นผู้อยู่ในข่ายเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาด้วย การถึงแก่ความตายอาจเป็นกรณีถึงแก่ความตายระหว่างปีภาษี คือระหว่างวันที่ 1 มกราคม ถึงวันที่ 31 ธันวาคม หรือถึงแก่ความตายก่อนยื่นแบบแสดงรายการก็ได้ โดยที่ความตายทำให้สภาพบุคคลสิ้นสุดลง ประมวลรัษฎากรจึงต้องบัญญัติบุคคลที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการยื่นแบบแสดงรายการไว้ (มาตรา 57 ทวิ) ได้แก่ ผู้จัดการมรดกหรือทายาท หรือผู้ครอบครองทรัพย์สินมรดก แล้วแต่กรณี

การคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่ต้องเสียในชื่อของผู้ถึงแก่ความตายนั้นกฎหมายกำหนดให้ผู้ยื่นแบบแสดงรายการรวมเงินได้พึงประเมินของผู้ตาย และของกองมรดกที่ได้รับตลอดปีภาษีที่ผู้นั้นถึงแก่ความตายเป็นยอดเงินได้พึงประเมินที่ต้องยื่นทั้งสิ้น สำหรับในปีต่อไป ถ้ากองมรดกของผู้ตาย แต่ถ้าได้แบ่งกองมรดกกันแล้ว และผู้ได้รับส่วนแบ่งมีเงินได้พึงประเมินถึงเกณฑ์ขั้นต่ำ ผู้มีเงินได้ต้องยื่นแบบแสดงรายการในชื่อของตนเอง (บุคคลธรรมดา) ต่อไป

1.3 กองมรดกที่ยังไม่ได้แบ่ง ในปีภาษีถัดไปจากปีที่เจ้ามรดกถึงแก่ความตาย

หากกองมรดกนั้นยังไม่ได้แบ่งให้กับทายาทคนใดคนหนึ่งโดยเด็ดขาด ไม่ว่าจะด้วยสาเหตุใดก็ตาม และกองมรดกได้ก่อให้เกิดเงินได้พึงประเมินถึงเกณฑ์ขั้นต่ำที่ประมวลรัษฎากรกำหนดไว้ กฎหมายก็ถือกองมรดกดังกล่าวเป็นผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาด้วย และเนื่องจากสภาพแล้วกองมรดกไม่มีสภาพบุคคล ประมวลรัษฎากรจึงต้องบัญญัติผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการยื่นแบบแสดงรายการไว้ (มาตรา 57 ทวิ วรรคสอง) ได้แก่ ผู้จัดการมรดกหรือทายาท หรือผู้ครอบครองทรัพย์สินมรดก แล้วแต่กรณี

1.4 ห้างหุ้นส่วนสามัญ หรือคณะบุคคลที่มีชื่อนิติบุคคล

ห้างหุ้นส่วนสามัญที่มีชื่อนิติบุคคล หมายถึง กิจการที่เกิดจากการที่บุคคลธรรมดาตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปตกลงเข้าหุ้นกันไม่ว่าจะเป็นเงิน แรงงาน หรือทรัพย์สิน เพื่อกระทำการร่วมกัน โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะแบ่งปันผลกำไรที่จะพึงได้จากกิจการที่ทำนั้น (ห้างหุ้นส่วนสามัญอาจจะจดทะเบียนให้มีสภาพเป็นนิติบุคคลก็ได้ ถ้าเป็นห้างหุ้นส่วนสามัญจดทะเบียนจะไม่อยู่ในข่ายเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา)

คณะบุคคลที่มีชื่อนิติบุคคล มีลักษณะเหมือนกับห้างหุ้นส่วนสามัญข้างต้น ต่างกันแต่เพียงในด้านวัตถุประสงค์ คือคณะบุคคลที่มีชื่อนิติบุคคลไม่จำเป็นต้องมีวัตถุประสงค์ที่จะแบ่งปันผลกำไรที่จะพึงได้แต่กิจการที่ทำร่วมกัน

ผู้มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการยื่นแบบแสดงรายการในชื่อของห้างหุ้นส่วนสามัญหรือคณะบุคคลที่มีชื่อนิติบุคคล ได้แก่ ผู้อำนวยการ หรือผู้จัดการ (มาตรา 56 วรรค 2)

2. แหล่งเงินได้ที่จะต้องเสียภาษี

แหล่งที่มาของเงินได้ในการจัดเก็บภาษีจากบุคคลธรรมดา นั้น บุคคลจะต้องมีความสัมพันธ์กับรัฐไม่ว่าทางใดก็ทางหนึ่ง และความสัมพันธ์ที่เป็นที่ยอมรับทั่วไปก็คือ บุคคลจะต้องมีความสัมพันธ์กับรัฐไม่ว่าทางใดก็ทางหนึ่ง และความสัมพันธ์ที่เป็นที่ยอมรับทั่วไปก็คือ ความสัมพันธ์เกี่ยวกับแหล่งเงินได้หรือหลักแหล่งเงินได้ (Source Rule) ความสัมพันธ์เกี่ยวกับถิ่นที่อยู่ (Resident Rule) และความสัมพันธ์เกี่ยวกับสัญชาติหรือหลักสัญชาติ (Nationality Rule)

สำหรับกรณีประเทศไทย ได้มีการนำหลักแหล่งเงินได้และหลักถิ่นที่อยู่มาใช้ในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ดังนี้

2.1 หลักแหล่งเงินได้ (Source Rule) ตามมาตรา 41วรรคหนึ่งแห่งประมวลรัษฎากร กำหนดว่า ผู้มีเงินได้เนื่องจากเหตุใดเหตุหนึ่งดังต่อไปนี้ ก็ต้องเสียภาษีให้กับประเทศไทย ทั้งนี้ ไม่ว่าเงินได้ดังกล่าวจะได้จ่ายในหรือนอกประเทศก็ตาม

2.1.1 หน้าที่งานที่ทำในประเทศไทย ไม่ว่าจะ เป็น หน้าที่งานในฐานะลูกจ้างหรือไม่ก็ได้ หรือไม่ว่าจะเป็นงานประจำหรืองานชั่วคราวก็ตาม

2.1.2 กิจการที่ทำในประเทศไทย ไม่ว่าจะ เป็น กิจการเกี่ยวกับการอุตสาหกรรม การพาณิชย์ การขนส่งหรือกิจการอื่นใดก็ตาม

2.1.3 กิจการของนายจ้างในประเทศไทย ซึ่งต้องเป็นกรณีที่เป็นเงินได้ เนื่องจากการทำงานให้แก่กิจการในประเทศไทยของนายจ้าง มิใช่กรณีที่เป็นการทำงานให้แก่กิจการนอกประเทศของนายจ้าง

2.1.4 ทรัพย์สินที่อยู่ในประเทศไทย ไม่ว่าจะ เป็น เงินได้ที่เกิดจากการขายทรัพย์สิน หรือเงินได้ที่เกิดจากดอกผลของทรัพย์สินก็ตาม

2.2 หลักถิ่นที่อยู่ (Resident Rule) ตามมาตรา 41 วรรคสอง แห่งประมวลรัษฎากร กำหนดว่า ผู้มีเงินได้ที่เกิดจากแหล่งเงินได้นอกประเทศ มีหน้าที่ต้องเสียภาษีให้กับประเทศไทยเมื่ออยู่ในหลักเกณฑ์ทุกข้อดังต่อไปนี้

2.2.1 เป็นผู้อยู่ในประเทศไทย ซึ่งหมายถึงบุคคลที่อยู่ในประเทศไทยชั่วระยะเวลาหนึ่งหรือหลายระยะเวลารวมทั้งหมดถึง 180 วัน ในปีภาษีใด ให้ถือว่าเป็นผู้อยู่ในประเทศไทย และ

2.2.2 มีเงินได้พึงประเมิน เนื่องจากหน้าที่งานที่ทำในต่างประเทศ หรือ กิจการที่ทำในต่างประเทศ หรือ ทรัพย์สินที่อยู่ในต่างประเทศ และ

2.2.3 นำเงินได้นั้นเข้ามาในประเทศไทย ซึ่งหมายถึงการนำเงินได้ ฟังประเมินที่เกิดขึ้นในปีภาษีที่ผู้มีเงินได้เป็นผู้อยู่ในประเทศไทยเข้ามาในประเทศไทยในปีเดียวกัน หากนำเงินได้ฟังประเมินของปีก่อนๆ เข้ามาก็ไม่อยู่ในบังคับที่ต้องเสียภาษีให้กับประเทศไทย

3. วิธีเสียภาษี

การเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาตามประมวลรัษฎากร สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 วิธีคือ

3.1 การเสียภาษีโดยวิธีประเมินตนเอง (Self-Assessment Tax) การเสียภาษีโดยวิธีนี้กำหนดให้ผู้เสียภาษีมียหน้าที่ในการยื่นแบบแสดงรายการและชำระภาษีตามจำนวนที่คำนวณได้นั้นด้วยตนเอง โดยไม่จำเป็นต้องรอให้เจ้าพนักงานทำการประเมินจำนวนภาษีที่ต้องเสียแต่อย่างใด

3.2 การเสียภาษีโดยวิธีหัก ณ ที่จ่าย (Withholding Tax หรือ Deduction at Source) การเสียภาษีโดยวิธีนี้ เป็นการกำหนดหน้าที่ให้ผู้ที่ยจ่ายเงินได้เป็นผู้คำนวณหาจำนวนเงินภาษีที่ผู้มีเงินได้จะต้องเสีย ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ได้กำหนดไว้ในประมวลรัษฎากร แล้วหักเงินภาษีดังกล่าวไว้ทุกครั้งที่มีการจ่ายเงินได้ เพื่อนำส่งสรรพากรพื้นที่สาขาในระยะเวลาที่ประมวลรัษฎากรกำหนดไว้ในแต่ละกรณี

3.3 การเสียภาษีโดยวิธีประเมินโดยเจ้าพนักงานประเมิน (Authoritative Assessment) การเสียภาษีวิธีนี้ เป็นการจัดเก็บภาษีอากร โดยให้อำนาจเจ้าพนักงานในการประเมินเรียกเก็บภาษีอากรได้ซึ่งมีทั้งกรณีการประเมินก่อนถึงเวลายื่นแบบแสดงรายการ หรือประเมินภายหลังกำหนดเวลายื่นแบบแสดงรายการก็ได้

4. ความหมายของเงินได้ฟังประเมิน

ตามมาตรา 39 เงินได้ฟังประเมิน คือเงินได้อันเข้าลักษณะพึงเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาได้แก่

4.1 เงิน

4.2 ทรัพย์สินที่ได้รับซึ่งอาจคิดคำนวณได้เป็นเงิน

4.3 ประโยชน์อย่างอื่นที่ได้รับซึ่งอาจคิดคำนวณได้เป็นเงิน

4.4 เงินค่าภาษีอากรที่ผู้จ่ายเงินหรือผู้อื่นออกแทนให้

4.5 เครดิตภาษีตามที่กฎหมายกำหนด

5. ประเภทของเงินได้พึงประเมิน

เงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 แห่งประมวลรัษฎากรนั้น จะครอบคลุมถึงเงินได้ทุกประเภท ทั้งเงินได้จากน้ำพักน้ำแรง (Earned Income) เงินที่ได้มาโดยไม่ต้องใช้น้ำพักน้ำแรง (Unearned Income) และเงินได้จากการลงทุนในทรัพย์สิน (Capital Gain) ซึ่งแยกออกเป็น 8 ประเภท ดังนี้

5.1 ประเภทที่ 1 เงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(1) หรือเงินได้จากการรับทำงานให้ เงินได้ประเภทนี้ได้แก่ เงินได้เนื่องจากการจ้างงาน ไม่ว่าจะจะเป็นเงินเดือน ค่าจ้างเบี้ยเลี้ยง โบนัส บำเหน็จ บำนาญ เงินค่าเช่าบ้าน เงินที่คำนวณจากมูลค่าของการได้อยู่บ้านที่นายจ้างให้อยู่โดยไม่เสียค่าเช่า เงินที่นายจ้างชำระหนี้ใดๆ ซึ่งลูกจ้างมีหน้าที่ต้องชำระและเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์ใดๆ บรรดาที่ได้รับเนื่องจากการจ้างแรงงาน

5.2 ประเภทที่ 2 เงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(2) หรือเงินได้จากการรับทำงานให้ เงินได้ประเภทนี้ได้แก่ เงินได้เนื่องจากหน้าที่หรือตำแหน่งงานที่ทำหรือจากการรับทำงานให้ ไม่ว่าจะเป็นครมเนียม ค่านายหน้า ค่าส่วนลด เงินอุดหนุนในงานที่ทำ เบี้ยประชุม บำเหน็จ โบนัส เงินค่าเช่าบ้าน เงินที่คำนวณได้จากมูลค่าของการได้อยู่บ้านที่ผู้จ่ายเงินได้ให้อยู่โดยไม่เสียค่าเช่า เงินที่ผู้จ่ายเงินได้ชำระหนี้ใดๆ ซึ่งผู้มีเงินได้มีหน้าที่ต้องชำระ และเงิน ทรัพย์สินหรือประโยชน์ใดๆ บรรดาที่ได้รับเนื่องจากหน้าที่หรือตำแหน่งที่ทำหรือจากการรับทำงานให้นั้น ไม่ว่าจะหน้าที่หรือตำแหน่งงานหรืองานที่รับทำให้นั้นจะเป็นการประจำหรือชั่วคราว

5.3 ประเภทที่ 3 เงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(3) หรือเงินได้จากค่าสิทธิ (Royalties) เงินได้ประเภทนี้ได้แก่ ค่าแห่งกวีควิลต์ ค่าแห่งลิขสิทธิ์หรือสิทธิอย่างอื่น เงินปีหรือเงินได้มีลักษณะเป็นเงินรายอันได้มาจากพินัยกรรม นิติกรรมอย่างอื่นหรือคำพิพากษาของศาล

5.4 ประเภทที่ 4 เงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(4) หรือเงินได้จากเงินลงทุนซึ่งได้แก่

5.4.1 ดอกเบี้ยพันธบัตร ดอกเบี้ยเงินฝาก ดอกเบี้ยเงินกู้ ดอกเบี้ย ตัวเงิน ดอกเบี้ยเงินกู้ยืม ไม่ว่าจะมียุทธภัณฑ์หรือไม่ ดอกเบี้ยเงินกู้ยืมที่อยู่ในบังคับต้องถูกหักภาษีไว้ ณ ที่จ่ายตามกฎหมายดังกล่าว หรือผลต่างระหว่างราคาไถ่ถอนกับราคาจำหน่ายตัวเงินหรือตราสารแสดงสิทธิในหนี้ที่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล หรือนิติบุคคลอื่น เป็นผู้ออกและจำหน่ายครั้งแรกในราคาต่ำกว่าราคาไถ่ถอน รวมทั้งเงินได้ที่มีลักษณะทำนองเดียวกันกับดอกเบี้ยผลประโยชน์หรือค่าตอบแทนอื่นๆ ที่ได้จากการกู้ยืมหรือจากสิทธิเรียกร้องในหนี้ทุกชนิด ไม่ว่าจะมียุทธภัณฑ์หรือไม่ก็ตาม

5.4.2 เงินปันผล เงินส่วนแบ่งกำไร หรือประโยชน์อื่นใดที่ได้จากบริษัท หรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล กองทุนรวม หรือสถาบันการเงินที่มีกฎหมายโดยเฉพาะของประเทศไทย จัดตั้งขึ้นสำหรับให้กู้ยืมเงิน ฯลฯ

5.4.3 เงินโบนัสที่จ่ายแก่ผู้ถือหุ้น หรือผู้เป็นหุ้นส่วนในบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล

5.4.4 เงินลดทุนของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลซึ่งตั้งจากกำไรที่ได้มาหรือเงินที่กันไว้รวมกัน

5.4.5 เงินเพิ่มทุนของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลซึ่งตั้งจากกำไรที่ได้มาหรือเงินที่กันไว้รวมกัน

5.4.6 ผลประโยชน์ที่ได้จากการที่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลควมเข้ากันหรือรับช่วงกัน หรือเลิกกัน ซึ่งตราความเป็นเงินได้เกินกว่าเงินทุน

5.4.7 ผลประโยชน์ที่ได้จากการโอนการเป็นหุ้นส่วน หรือโอนหุ้น หุ้นกู้ พันธบัตร หรือตั๋วแลกเงิน หรือตราสารแสดงสิทธิในหนี้ที่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลอื่นเป็นผู้ออก ทั้งนี้ เฉพาะซึ่งตราความเป็นเงินได้เกินกว่าที่ลงทุน

5.5 ประเภทที่ 5 เงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(5) หรือเงินได้จากการให้เช่าทรัพย์สิน ผิดสัญญาเช่าซื้อหรือการซื้อขายเงินผ่อน เงินได้ประเภทนี้ได้แก่ เงินหรือประโยชน์อย่างอื่นที่ได้รับเนื่องจาก

5.5.1 การให้เช่าทรัพย์สิน

5.5.2 การผิดสัญญาเช่าซื้อทรัพย์สิน

5.5.3 การผิดสัญญาซื้อขายเงินผ่อน ซึ่งผู้ขายได้รับคืนทรัพย์สินที่ซื้อขายนั้น โดยไม่ต้องคืนเงินหรือประโยชน์ที่ได้รับไว้แล้ว

5.6 ประเภทที่ 6 เงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(6) หรือเงินได้จากวิชาชีพ อิศระ เงินได้ประเภทนี้ได้แก่ เงินได้จากวิชาชีพอิสระ คือวิชากฎหมาย การประกอบโรคศิลปะ วิศวกรรม สถาปัตยกรรม หรือวิชาชีพอิสระอื่น ซึ่งจะได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดชนิดไว้

5.7 ประเภทที่ 7 เงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(7) หรือเงินได้จากการรับเหมาเงินได้ประเภทนี้ได้แก่ เงินได้จากการรับเหมาที่ผู้รับเหมาต้องลงทุนจัดหาสัมภาระในส่วนสำคัญนอกจากเครื่องมือ แต่หากเป็นกรณีของการรับเหมาเฉพาะในส่วนของแรงงานแล้ว ก็ไม่ถือว่าเป็นเงินได้ประเภทนี้

5.8 ประเภทที่ 8 เงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(8) หรือเงินได้จากการธุรกิจการพาณิชย์เงินได้ประเภทนี้ได้แก่ เงินทุนจากการธุรกิจ การพาณิชย์ การเกษตร การอุตสาหกรรม การขนส่ง หรือการอื่นนอกจากที่ระบุไว้ในเงินได้ตามมาตรา 40(1) ถึงมาตรา 40(7)

6. การคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

6.1 การคำนวณภาษี ตามมาตรา 48 แห่งประมวลรัษฎากร ได้กำหนดวิธีการคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาออกเป็น 2 วิธี คือ

วิธีที่ 1 การคำนวณภาษีตามอัตราที่กำหนดไว้เงินได้พึงประเมินเมื่อได้หักค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อน (ตามมาตรา 42 ทวิ ถึงมาตรา 47 หรือมาตรา 57 เบญจ) แล้วเหลือเท่าใดเป็นเงินได้สุทธิต้องเสียภาษีตามอัตราที่กำหนดในบัญชีอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (มาตรา 48(1)) (ตารางที่ 2.1)

วิธีที่ 2 การคำนวณภาษีเงินได้จากเงินได้พึงประเมิน กรณีผู้มีเงินได้มีเงินได้พึงประเมินตั้งแต่ 60,000 บาทขึ้นไป สำหรับเงินได้ตามมาตรา 40(2) ถึง (8) จะต้องเสียภาษีไม่น้อยกว่าร้อยละ 0.5 ของยอดเงินได้พึงประเมิน (มาตรา 48(2))

กรณีที่ผู้มีเงินได้ตามมาตรา 40(1) เช่นเงินเดือน เพียงอย่างเดียว ให้คำนวณภาษีตามวิธีที่ 1 สำหรับกรณีที่ผู้มีเงินได้อื่นนอกเหนือจากเงินได้ตามมาตรา 40(1) ให้คำนวณภาษีทั้งสองวิธี และเปรียบเทียบจำนวนภาษีที่คำนวณได้จากทั้งสองวิธี โดยให้ชำระภาษีตามวิธีที่มีจำนวนภาษีมากกว่า

6.2 ค่าใช้จ่าย เป็นต้นทุนหรือเงินที่จ่ายไปเพื่อให้ได้มาซึ่งเงินได้ เงินได้พึงประเมินประเภทใดหักค่าใช้จ่ายได้มากน้อยเพียงใด และมีวิธีการในการหักอย่างไร มีบัญญัติไว้ในประมวลรัษฎากร มาตรา 42 ทวิ ถึงมาตรา 46 ซึ่งอาจกำหนดให้หักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมา หรือหักค่าใช้จ่ายตามจำเป็นและสมควรก็ได้

เงินได้บางประเภทกฎหมายกำหนดให้หักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาได้เพียงวิธีเดียว ได้แก่ เงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(1) (2) (3) เฉพาะค่าสิทธิ (5) เฉพาะกรณีผิดสัญญาเช่าซื้อทรัพย์สิน และซื้อขายเงินผ่อน (ตามมาตรา 42 ทวิ 42 ตริและ 43) และ (8) เฉพาะเงินได้จากการขายอสังหาริมทรัพย์อันเป็นมรดกหรือที่ได้รับจากการให้โดยเสน่หา (ตามมาตรา 48(4) (ก))

เงินได้บางประเภทก็หักค่าใช้จ่ายตามความจำเป็นและสมควรได้วิธีเดียว ได้แก่ เงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(8) เฉพาะที่นอกเหนือจากที่ระบุไว้ในมาตรา 8 แห่งพระราชกฤษฎีกา (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2502 แต่เงินได้บางประเภทกฎหมายก็ยอมให้เลือกหักได้ระหว่างวิธี หักค่าใช้จ่ายเหมาหรือวิธีหักค่าใช้จ่ายตามความจำเป็นและสมควร ได้แก่เงินตามมาตรา 40(5) เฉพาะกรณีได้เงินได้จากการให้เช่าทรัพย์สิน (6) (7) และ (8) เฉพาะที่ระบุไว้ในพระราชกฤษฎีกา (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2502 และเงินจากการขายอสังหาริมทรัพย์ที่ได้มาจากการรับมรดกหรือการให้โดยเสน่หา เพราะถ้าได้มาโดยทางนี้จะหักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาได้โดยวิธีเดียวตามที่ได้กล่าวแล้ว

6.3 ค่าลดหย่อน เงินได้พึงประเมินหลังจากที่ได้หักค่าใช้จ่ายแล้ว ประมวล

รัฐบาลยังกำหนดให้หักค่าลดหย่อนได้อีก เพื่อเป็นการบรรเทาภาระภาษีตามสถานะของผู้เสียภาษี แต่แต่ละบุคคล ค่าลดหย่อนกับค่าใช้จ่ายตรงที่ค่าลดหย่อนไม่มีความสัมพันธ์กับประเภทของเงินได้ เหมือนกับค่าใช้จ่าย ซึ่งสามารถจำแนกออกได้เป็นค่าลดหย่อนส่วนบุคคล ค่าลดหย่อนคู่สมรส ค่าลดหย่อนบุตร ค่าอุปการะเลี้ยงดูบิดามารดา ค่าลดหย่อนเบี้ยประกันชีวิต ค่าลดหย่อนเงินสะสม กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ค่าลดหย่อนค่าซื้อหน่วยลงทุนในกองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ ค่าลดหย่อนค่าซื้อหน่วยลงทุนในกองทุนรวมหุ้นระยะยาว ค่าลดหย่อนดอกเบี้ยเงินกู้ยืมเพื่อซื้อเช่าซื้อ หรือสร้างอาคารอยู่อาศัย ค่าลดหย่อนเงินสมทบกองทุนประกันสังคม และค่าลดหย่อนเงินบริจาค

6.4 อัตราภาษี เงินได้พึงประเมินนั้น เมื่อได้หักค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อนแล้ว

เรียกว่า เงินได้สุทธิ ที่จะต้องนำมาคำนวณภาษีตามอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (สำหรับการคำนวณภาษีตามวิธีที่ 1) ซึ่งตามปกติใช้อัตราก้าวหน้า คือมีการเสียภาษีหลายอัตรา ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเงินได้สุทธิที่ได้จากการคำนวณ ถ้าเงินได้สุทธิสูงจะเสียภาษีมาก ในทางกลับกันถ้าเงินได้สุทธิต่ำก็จะเสียภาษีน้อย

7. การยื่นแบบแสดงรายการและการชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

กฎหมายกำหนดหน้าที่ของผู้เสียภาษี ให้ต้องยื่นแบบแสดงรายการเกี่ยวกับเงินได้พึงประเมินที่ตนได้รับ ในเมื่อเงินได้นั้น ถึงเกณฑ์ตามที่กำหนดไม่ว่าเมื่อคำนวณภาษีแล้วจะไม่มีภาษีที่ต้องชำระเพิ่มเติมหรือไม่ก็ตาม ก็ต้องยื่นแบบแสดงรายการที่อธิบดีกำหนดเสมอและภายในกำหนดเวลาดังกล่าว

7.1 เกณฑ์ของเงินได้พึงประเมินที่ต้องยื่นแบบแสดงรายการ ใช้ทั้งกรณีภาษี สิ้นปีและครึ่งปี (มาตรา 56)

7.1.1 ไม่มีสามีหรือภริยาและมีเงินได้พึงประเมินในปีภาษีที่ล่วงมาแล้ว เกิน 30,000 บาท

7.1.2 ไม่มีสามีหรือภริยาและมีเงินได้พึงประเมินในปีภาษีที่ล่วงมาแล้ว เฉพาะประเภทที่ 1 ประเภทเดียวเกิน 50,000 บาท

7.1.3 มีสามีหรือภริยาและมีเงินได้พึงประเมินในปีภาษีที่ล่วงมาแล้วเกิน 60,000 บาท

7.1.4 มีสามีหรือภริยาและมีเงินได้พึงประเมินในภาษีที่ล่วงมาแล้ว เฉพาะประเภทที่ 1 ประเภทเดียวเกิน 100,000 บาท

7.1.5 กองมรดกที่ยังมิได้แบ่ง มีเงินได้พึงประเมินในปีภาษีที่ล่วงมาแล้ว เกิน 30,000 บาท

7.1.6 ห้างหุ้นส่วนสามัญหรือคณะบุคคลที่มีชื่อนิติบุคคล มีเงินได้พึงประเมินในปีภาษีที่ล่วงมาแล้วเกิน 30,000 บาท

7.2 ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการยื่นแบบแสดงรายการ (มาตรา 56, 57, 57 ทวิ และ 57 เบญจ) ได้แก่

7.2.1 กรณีปกติผู้มีเงินได้ที่เป็นบุคคลธรรมดาต้องมีหน้าที่ยื่นเองหรือจะมอบอำนาจเป็นหนังสือให้ผู้อื่นยื่นแทนก็ได้

7.2.2 ผู้มีเงินได้ที่เป็นผู้เยาว์ให้เป็นหน้าที่ของผู้แทน โดยชอบธรรมยื่นแทนในนามผู้มีเงินได้

7.2.3 ผู้มีเงินได้ที่เป็นบุคคลที่ศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถให้เป็นหน้าที่ของผู้อนุบาลยื่นในนามผู้มีเงินได้

7.2.4 ผู้มีเงินได้ที่เป็นบุคคลที่ศาลสั่งให้เป็นคนเสมือนไร้ความสามารถให้เป็นหน้าที่ของผู้พิทักษ์ยื่นในนามของผู้มีเงินได้

7.2.5 ผู้มีเงินได้ที่อยู่ในต่างประเทศ ให้เป็นหน้าที่ของผู้จัดการกิจการอันก่อให้เกิดเงินได้พึงประเมินนั้น ยื่นในนามของผู้มีเงินได้

7.2.6 ผู้มีเงินได้ไม่ถึงแก่ความตาย ก่อนที่จะได้ทำการยื่นแบบแสดงรายการ ให้เป็นหน้าที่ของผู้จัดการมรดก หรือทายาท หรือผู้ครอบครองทรัพย์สินมรดกแล้วแต่กรณีเป็นผู้มีหน้าที่ยื่นแบบแสดงรายการ โดยรวมเงินได้พึงประเมินของผู้ตายและของกองมรดกที่ได้รับตลอดปีภาษีที่ผู้นั้นถึงแก่ความตาย เป็นยอดเงินได้พึงประเมินทั้งสิ้นในนามของผู้ตาย

7.2.7 ผู้มีเงินได้ที่เป็นกองมรดก ให้เป็นหน้าที่ของผู้จัดการมรดกหรือทายาท หรือผู้ครอบครองทรัพย์สินมรดก เป็นผู้ยื่นในนามกองมรดก

7.2.8 ผู้มีเงินได้ที่เป็นห้างหุ้นส่วนสามัญ หรือคณะบุคคลที่ไม่ใช่นิติบุคคล ให้เป็นหน้าที่ของผู้อำนวยการหรือผู้จัดการของห้างหุ้นส่วนหรือคณะบุคคลนั้นยื่นแบบแสดงรายการในนามห้างหุ้นส่วนหรือคณะบุคคลนั้น

7.2.9 กรณีสามีและภริยาอยู่ร่วมกันตลอดปีภาษี และมีเงินได้ให้ถือเงินได้ภริยาเป็นเงินได้สามีและให้สามีมีหน้าที่และรับผิดชอบในการยื่นแบบแสดงรายการและเสียภาษี อย่างไรก็ตามก็ตีความหมายให้สิทธิภริยาที่จะเลือกนำเงินได้ประเภทที่ 1 ไปแยกยื่นแบบแสดงรายการเพื่อคำนวณภาษีแยกต่างหากจากสามีก็ได้ ส่วนเงินได้ประเภทอื่นแยกยื่นแบบแสดงรายการคำนวณไม่ได้

7.3 กำหนดเวลายื่นแบบแสดงรายการ กำหนดเวลาในการยื่นแบบแสดงรายการเกี่ยวกับเงินได้พึงประเมินนั้นมี 2 ระยะ คือ

7.3.1 การยื่นแบบแสดงรายการเฉพาะเงินได้พึงประเมินประเภทที่ 5, 6, 7 หรือ 8 ไม่ว่าจะมียกเว้นประเภทอื่นรวมอยู่ด้วยหรือไม่ ที่ได้รับตั้งแต่เดือนมกราคมถึงเดือนมิถุนายน ภายในเดือนกันยายนของทุกปีหรือที่เรียกว่า “ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาครึ่งปี”

7.3.2 การยื่นแบบแสดงรายการเงินได้พึงประเมินที่ได้รับในระหว่างปีภาษีที่ล่วงมาแล้วภายในเดือนมีนาคมของทุกๆ ปีหรือที่เรียกว่า “ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสิ้นปี”

7.4 แบบแสดงรายการที่ใช้ อธิบดีกรมสรรพากรได้กำหนดให้ใช้แบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ดังตาราง

ชื่อแบบ	รายการและประเภทเงินได้	กำหนดเวลายื่นรายการ
ภ.ง.ด. 90	แบบยื่นรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ประจำปี สำหรับผู้มีเงินได้ทั่วไป หรือกองมรดกหรือห้างหุ้นส่วนสามัญหรือคณะบุคคลที่มีโชนิติบุคคล ตามมาตรา 40(1)-(8)	ภายในเดือน มกราคม – มีนาคม ของปีภาษีถัดไป
ภ.ง.ด. 91	แบบยื่นรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ประจำปีสำหรับผู้มีเงินได้เฉพาะการจ้างแรงงาน ประเภทเดียว ตามมาตรา 40(1)	ภายในเดือน มกราคม – มีนาคม ของปีภาษีถัดไป
ภ.ง.ด. 93	แบบยื่นรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ก่อนถึงกำหนดเวลายื่นรายการ	วันยื่นแบบของชำระภาษี
ภ.ง.ด. 94	แบบยื่นรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ครึ่งปีสำหรับผู้มีเงินได้ตามมาตรา 40(5) (6)(7)หรือ(8)	ภายในเดือน กรกฎาคม – กันยายน ของทุกปี

7.5 การยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ผู้เสียภาษีสามารถที่จะเลือกยื่นแบบแสดงรายการตามความสะดวกได้แล้วแต่กรณีดังนี้

7.5.1 การยื่นแบบ ณ สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขา ในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด กำหนดให้ยื่นในท้องที่ที่ผู้เสียภาษีมียกเว้นภาษีอยู่ หรือจะยื่นต่างท้องที่ก็ได้ ซึ่งสามารถยื่นแบบได้ทุกประเภท และกรณีที่มีภาษีต้องชำระตั้งแต่ 3,000 บาท สามารถผ่อนชำระ 3 งวดได้

7.5.2 การยื่นแบบแสดงรายการ ฌ หนาการพาณิชย์อื่น ไม่ว่าที่ตั้งอยู่ในเขต กรุงเทพมหานครหรือในต่างจังหวัด ซึ่งกำหนดหลักเกณฑ์ในการยื่นแบบแสดงรายการว่าจะต้องใช้แบบที่จัดพิมพ์ชื่อ ที่อยู่ ที่กรมสรรพากรจัดทำขึ้นและจัดส่งให้ผู้เสียภาษี และจะต้องยื่นแบบแสดงรายการและชำระภาษีภายในเวลาที่กำหนดอีกทั้งต้องเป็นกรณีที่มีเงินภาษีที่จะต้องชำระพร้อมกับการยื่นแบบแสดงรายการด้วย

7.5.3 การยื่นแบบผ่านเคาน์เตอร์ธนาคารกรุงไทย ทั้งในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัดแบบแสดงรายการภาษีที่ยื่นก็เป็นได้ทั้งประเภทขอคืน ไม่ขอคืน มีภาษีชำระและไม่มีภาษีชำระ แต่ทั้งนี้ไม่สามารถขอผ่อนชำระภาษี 3 งวดได้ และให้บริการรับชำระภาษีภายในเวลาที่กำหนดเท่านั้น

7.5.4 การยื่นแบบผ่านอินเทอร์เน็ต ผู้เสียภาษีสามารถยื่นแบบโดยการลงทะเบียน (ภ.อ. 01) กรอกข้อมูลเฉพาะของผู้เสียภาษี ทำรายการตามขั้นตอนที่กำหนดแล้วโปรแกรมจะคำนวณภาษีให้ หากมีภาษีต้องชำระเพิ่มจะมีรหัสผ่านในการชำระเงิน และจำนวนเงินที่จะต้องชำระเพิ่มซึ่งสามารถเลือกวิธีการชำระเงินได้ เช่น ชำระผ่าน ATM เป็นต้น หากขอคืนภาษี ผู้เสียภาษีต้องระบุมความประสงค์การขอเงินคืน หลังจากผู้เสียภาษียื่นรับการส่งข้อมูลและกรมสรรพากรตอบรับการยื่นรายการข้อมูลตามแบบแสดงรายการและรับชำระภาษีแล้ว สามารถพิมพ์แบบแสดงรายการและใบเสร็จรับเงินเพื่อเก็บไว้เป็นหลักฐานได้ด้วยตนเอง

ในกรณีขอคืนภาษี จะพิมพ์เช็คคืนและส่งไปตามที่อยู่ได้ลงทะเบียนไว้ หากมีเหตุขัดข้องเป็นเหตุไม่สามารถยื่นแบบแสดงรายการ และชำระภาษีเป็นการชั่วคราวหรืออื่นใดผ่านอินเทอร์เน็ต ผู้เสียภาษียังคงมีหน้าที่ยื่นแบบและชำระภาษี ณ สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขา

การยื่นแบบผ่านอินเทอร์เน็ตไม่ต้องส่งเอกสารให้กรมสรรพากร ทั้งนี้ต้องเก็บหลักฐานไว้เนื่องจากอาจมีการสุ่มตรวจภายหลัง

ภาคผนวก ข

แบบสอบถาม

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกช่องทางกรยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคล
ธรรมดา : กรณีศึกษาจังหวัดพะเยา

แบบสอบถามนี้ได้จัดทำขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการ
ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาเศรษฐศาสตรมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช ข้อมูลจากแบบสอบถามดังกล่าว
จะถูกนำไปใช้ประโยชน์เพื่อการศึกษา ซึ่งจะนำไปเผยแพร่ในภาพรวมเท่านั้น

คำชี้แจง แบบสอบถามทั้งหมดแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 เกี่ยวกับการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ส่วนที่ 3 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ในการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้
บุคคลธรรมดา ขอได้โปรดแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระตามที่เป็นจริงและระบุสิ่งที่ต้องการให้
ปรับปรุง เพื่อแก้ไข การบริหารจัดการให้ได้ดียิ่งขึ้น

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำแนะนำ โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าข้อความตามความจริง

1. เพศ 1. ชาย 2. หญิง
2. อายุ 1. ต่ำกว่า 30 ปี 2. 30 - 40 ปี
 3. 41 - 50 ปี 4. มากกว่า 50 ปี
3. ระดับการศึกษา
 1. ต่ำกว่าปริญญาตรี 2. ปริญญาตรี
 3. สูงกว่าปริญญาตรี
4. อาชีพหลักในปัจจุบัน
 1. ข้าราชการ 2. พนักงานรัฐวิสาหกิจ
 3. นักธุรกิจ / เจ้าของกิจการ 4. อื่น ๆ (โปรดระบุ.....)

5. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

1. ต่ำกว่า 10,000 บาท   2. 10,000 - 25,000 บาท
 3. 25,001 - 45,000 บาท   4. 45,001 บาท ขึ้นไป

6. อำเภอที่ท่านอยู่อาศัย

1. เมืองพะเยา   2. เชียงคำ   3. ดอกคำใต้   4. จุน
 5. ปง   6. แม่ใจ   7. เชียงม่วน   8. ภูซาง

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

คำแนะนำ โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าข้อความตามความจริง
 ในการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ครั้งล่าสุดท่านดำเนินการตามข้อใด

1. ท่านยื่นชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาด้วยแบบ 1. ภ.ง.ด. 90 (มีเงินได้กรณีทั่วไป)
 2. ภ.ง.ด. 91 (มีเงินได้จากเงินเดือนค่าจ้างแรงงาน)
2. สถานะของแบบ 1. ชำระภาษีเพิ่ม   2. ไม่มีภาษีต้องชำระ
 3. ขอคืนภาษี   4. ไม่ระบุ
3. ท่านยื่นแบบชำระภาษีตามข้อใด 1. สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขา (อำเภอ)
 2. ธนาคารกรุงไทย
 3. อินเทอร์เน็ต

4. ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกช่องทางการยื่นแบบชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในช่องทางที่ท่านได้ใช้บริการ (1 หัวข้อ ตอบเพียง 1 คำถาม โดยทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องดังกล่าว)

4.1 กรณียื่นแบบโดยใช้แบบแสดงรายการ (สรรพากรพื้นที่สาขา (อำเภอ) หรือ ธนาคารกรุงไทย)

ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกช่องทางการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	ระดับความสำคัญ				
	5 มากที่สุด	4 มาก	3 ปานกลาง	2 น้อย	1 น้อยที่สุด
1. การอำนวยความสะดวกในเรื่องต่างๆ จากเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการยื่นแบบ เช่น สถานที่ อุปกรณ์ การคำนวณภาษี ให้คำแนะนำปรึกษาและช่วยแก้ปัญหา					
2. ความถูกต้องของการให้บริการจากเจ้าหน้าที่					
3. ความรวดเร็วของขั้นตอนการให้บริการยื่นแบบ					
4. การได้รับบริการที่รวดเร็วทันต่อเวลาจากเจ้าหน้าที่					
5. ความสะดวกสบาย ในการยื่นแบบ					
6. ความมีมนุษยสัมพันธ์ของเจ้าหน้าที่ในการให้บริการ					
7. สามารถผ่อนชำระภาษีได้					
8. ความรวดเร็วในการได้รับคืนเงินภาษี					
9. ได้รับใบเสร็จรับเงินทันที					

4.2 กรณียื่นผ่านอินเทอร์เน็ต

ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกช่องทาง การยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	ระดับความสำคัญ				
	5 มาก ที่สุด	4 มาก	3 ปาน กลาง	2 น้อย	1 น้อย ที่สุด
1. ระยะเวลาในการยื่นแบบ					
2. ประหยัดค่าใช้จ่ายในการยื่นแบบ					
3. ความสะดวกในเรื่องเวลาในการยื่นแบบได้ทุกที่ทุกเวลา จนถึง 22.00 น. ไม่เว้นวันหยุดราชการ					
4. การกรอกและคิดคำนวณภาษีทำได้ง่าย					
5. ความเร็วในการได้รับคืนเงินภาษี					
6. มีโปรแกรมช่วยตรวจสอบหากพบข้อมูลที่ผิดพลาดบางกรณี					
7. ไม่มีค่าใช้จ่ายใดๆ ในการสมัครหรือใช้บริการในแต่ละครั้ง					
8. ไม่ต้องแนบเอกสารประกอบ ตัดปัญหาความยุ่งยากในการ จัดเตรียมเอกสาร					

ส่วนที่ 3 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกช่องทางการ
ขึ้นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

กรณียื่นแบบที่สรรพากรพื้นที่สาขา(อำเภอ)

ปัญหา.....

อุปสรรค.....

ข้อเสนอแนะ.....

กรณียื่นแบบที่ธนาคารกรุงไทย

ปัญหา.....

อุปสรรค.....

ข้อเสนอแนะ.....

กรณียื่นแบบผ่านอินเทอร์เน็ต

ปัญหา.....

อุปสรรค.....

ข้อเสนอแนะ.....

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในการกรอกแบบสอบถามในครั้งนี้

นางแววศรี นันทกนก

นักศึกษาปริญญาโท สาขาเศรษฐศาสตร์

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ภาคผนวก ค

ตัวอย่างแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ภ.ง.ด.90 และ ภ.ง.ด.91

ปีภคฉปี 2550

แบบแสดงรายการภคฉเงินได้บุคคลธรรมดา
สำหรับผู้มีเงินได้กรณั้ทั่วไป

ภ.ง.ด.90

ผู้มีเงินได้

เลขประจำตัวประชาชน

คู่สมรส

วันเดือนปีเกิด

กรณั้ผู้ขอขงตั้งแต่ 65 ปีขึ้นไปให้กรอกใบแสดงสิทธิฯ ด้วย

เลขประจำตัวประชาชน

เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร

(กรอกเฉพาะกรณั้เป็นผู้ไม่มีเลขประจำตัวประชาชน)

วันเดือนปีเกิด

กรณั้ผู้ขอขงตั้งแต่ 65 ปีขึ้นไปให้กรอกใบแสดงสิทธิฯ ด้วย

เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร

ชื่อ

(ให้ระบุให้ชัดเจนว่าเป็น นาย นาง นางสาว ยศ กองมรดก ห้างหุ้นส่วนสามัญ หรือคณะบุคคล)

ชื่อ

ชื่อสกุล

ชื่อสกุล

ที่อยู่: อาคาร ห้องเลขที่ ชั้นที่ หมู่บ้าน

 (1) มีเงินได้ แต่ (2) มีเงินได้รวมค่านวณภคฉ

เลขที่ หมู่ที่ ตรอก/ซอย

 สมรสระหว่างปีภคฉ (3) มีเงินได้แยกค่านวณภคฉ

ถนน ตำบล/แขวง

 หย่าระหว่างปีภคฉ (4) มีเงินได้แยกยื่นแบบฯ

อำเภอ/เขต จังหวัด

 ตายระหว่างปีภคฉ (5) ไม่มีเงินได้

รหัสไปรษณีย์ โทรศัพท์: ที่บ้าน ที่ทำงาน

สถานภคฉของผู้มีเงินได้

- (1) บุคคลธรรมดา (4) ห้างหุ้นส่วนสามัญ
- โสด สมรส หม้าย (5) คณะบุคคลที่มีโชนั้นิติบุคคล
- (2) ผู้ถึงแก่ความตายระหว่างปีภคฉ
- (3) กองมรดกที่ยังมิได้แบ่ง

ใบสร้งเล่มที่

เลขที่

จำนวนเงิน บาท

ใบสร้งเล่มที่

เลขที่

จำนวนเงิน บาท

ลงชื่อ

ผู้รับเงิน

วันที่

ภคฉที่ชำระเพิ่มเติม

ผู้มีเงินได้ บาทคู่สมรส บาทรวม บาท

ภคฉที่ชำระไว้เกิน

ผู้มีเงินได้ บาทคู่สมรส บาท

คำรับรอง

ข้าพเจ้าขอรับรองว่ารายการที่แสดงไว้เป็นความจริงทุกประการ
พร้อมนี้ได้แนบหลักฐานใบแสดงสิทธิฯ และใบแนบ (ถ้ามี) รวม ฉบับ

ลงชื่อ ผู้มีเงินได้

ลงชื่อ คู่สมรส

ลงชื่อ ผู้แทน

( )

ในฐานะเป็น ของผู้มีเงินได้

ที่อยู่ (ของผู้แทน)

วันที่

คำร้องขอคืนเงินภคฉ

ข้าพเจ้ามีความประสงค์จะขอคืนเงินภคฉที่ชำระไว้เกินดังนี้ :

ผู้มีเงินได้: บาทคู่สมรส : บาท

ลงชื่อ ผู้มีเงินได้

ลงชื่อ คู่สมรส

โปรดทราบ

กรมสรรพากรให้บริการอิเล็กทรอนิกส์แบบ ภ.ง.ด. 90 ทางเว็บไซต์ของกรมสรรพากรที่ www.rd.go.th ได้แก่

1. บริการยื่นแบบ ภ.ง.ด.90 และชำระภคฉ หรือขอคืนภคฉผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต
2. บริการพิมพ์แบบ ภ.ง.ด.90 จากระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต
3. บริการโปรแกรมค่านวณภคฉตามแบบ ภ.ง.ด.90 ผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

ข้อ 1 รายการเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (1) (2)

- มาตรา 40 (1) ได้แก่ เงินเดือน ค่าจ้าง บำนาญ ฯลฯ (รวมเงินได้ที่ได้รับยกเว้นตาม 2.(4))
- หัก (1) เงินสะสมกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ (ส่วนที่เกิน 10,000 บาท)
(2) เงินสะสม กบข.
(3) เงินสะสมกองทุนสงเคราะห์ครูโรงเรียนเอกชน
(4) เงินค่าชดเชยที่ได้รับตามกฎหมายแรงงาน (กรณีนำมารวมคำนวณภาษี)
รวม (1) ถึง (4) (หลักฐานแนบตาม (1) ถึง (4) รวม ..... ฉบับ)
- มาตรา 40 (2) ได้แก่ เบี้ยประชุม ค่านายหน้า ฯลฯ ผู้มีเงินได้
 คู่สมรส
- คงเหลือ ผู้มีเงินได้ (1. - 2. + 3.) คู่สมรส (1. - 2.)
- หักค่าใช้จ่าย ผู้มีเงินได้ (ร้อยละ 40 ของ 4. แต่ไม่เกิน 60,000 บาท)
 คู่สมรส *
- คงเหลือ (4. - 5.) ..... ยกไปรวมใน ข้อ 10 1. ▶

* ในกรณีที่คู่สมรสมีเงินได้ทั้งตามมาตรา 40 (1) และ 40 (2) ให้เฉลี่ยค่าใช้จ่ายของเงินได้ตามมาตรา 40 (1) แล้วนำมากรอกในช่อง "คู่สมรส" ในรายการ คู่สมรส และให้เฉลี่ยค่าใช้จ่ายของเงินได้ตามมาตรา 40 (2) แล้วนำมากรอกในช่อง "ผู้มีเงินได้" ในรายการ คู่สมรส

ผู้มีเงินได้

คู่สมรส

กรณีผู้มีเงินได้ และคู่สมรสต่างฝ่ายต่างมีเงินได้ และอยู่ร่วมกัน ตลอดปีภาษี

หากรวมคำนวณภาษี ให้นำจำนวนเงินคงเหลือตาม 6. ของคู่สมรสไปรวมกับ ข้อ 10 1. ของผู้มีเงินได้

ข้อ 2 รายการเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (3)

- ค่าแห่งกู้ดวิลล์ ค่าสิทธิหรืออย่างอื่น เงินได้มีลักษณะเป็นเงินรายปีอันได้มาจากพิณกรรมนิติกรรมอย่างอื่น หรือคำพิพากษาของศาล ฯลฯ
(1) (ระบุ) ..... ① ▶
(2) (ระบุ) ..... ② ▶
(3) (ระบุ) ..... ③ ▶
- ค่าแห่งลิขสิทธิ์ ของผู้มีเงินได้
หักค่าใช้จ่าย (ร้อยละ 40 แต่ไม่เกิน 60,000 บาท)
คงเหลือ ..... ④ ▶
- ค่าแห่งลิขสิทธิ์ ของคู่สมรส
หักค่าใช้จ่าย (ร้อยละ 40 แต่ไม่เกิน 60,000 บาท)
คงเหลือ ..... ⑤ ▶
- รวม ① ถึง ⑤ ยกไปรวมใน ข้อ 10 1. ▶

ข้อ 4 รายการเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (5)

- เงินหรือประโยชน์อย่างอื่นที่ได้เนื่องจาก
- การให้เช่าทรัพย์สิน
(1) บ้าน โรงเรือน สิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น หรือเพ
หักค่าใช้จ่าย ร้อยละ 30 จริง
คงเหลือ ..... ① ▶
(2) อื่น ๆ (ระบุ) .....
หักค่าใช้จ่าย ร้อยละ ..... จริง
คงเหลือ ..... ② ▶
(3) อื่น ๆ (ระบุ) .....
หักค่าใช้จ่าย ร้อยละ ..... จริง
คงเหลือ ..... ③ ▶
  - การมิดสัญญาเช่าซื้อทรัพย์สิน/ซื้อขายเงินผ่อนฯ
หักค่าใช้จ่าย ร้อยละ 20
คงเหลือ ..... ④ ▶
รวม ① ถึง ④ ยกไปรวมใน ข้อ 10 1. ▶

ข้อ 3 รายการเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (4)

- ดอกเบี้ย ผลต่างระหว่างราคาไถ่ถอนกับราคาซื้อตัวเงินหรือตราสารแสดงสิทธิในหนี้ฯ ซึ่งผู้รับเป็นผู้ทรงคนแรก (เฉพาะที่ไม่เลือกเสียภาษีในอัตราร้อยละ 15)
- เงินปันผลฯ จากกองทุนรวม ฯลฯ (เฉพาะที่ไม่เลือกเสียภาษีในอัตราร้อยละ 10)
- เงินปันผลฯ จากบริษัทต่างประเทศ
- เงินปันผลฯ จากบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย (เฉพาะที่ไม่เลือกเสียภาษีในอัตราร้อยละ 10)
- เครดิตภาษีเงินปันผลตาม 4.***
- อื่น ๆ (ระบุ) .....
- รวม (1. ถึง 6.) ยกไปรวมใน ข้อ 10 1. ▶

ข้อ 5 รายการเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (6)

- เงินได้จากวิชาชีพอิสระ คือ วิชากฎหมาย การประกอบโรคศิลป์ วิศวกรรม สถาปัตยกรรม การบัญชี ประณีตศิลปกรรม
- การประกอบโรคศิลป์
หักค่าใช้จ่าย ร้อยละ 60 จริง
คงเหลือ ..... ① ▶
2. อื่น ๆ (ระบุ) .....
  - หักค่าใช้จ่าย ร้อยละ 30 จริง
คงเหลือ ..... ② ▶
  - อื่น ๆ (ระบุ) .....
  - หักค่าใช้จ่าย ร้อยละ 30 จริง
คงเหลือ ..... ③ ▶
รวม ① ถึง ③ ยกไปรวมใน ข้อ 10 1. ▶

*** ให้อัตราลดหย่อนภาษีเงินได้อื่น ๆ

ข้อ 6 รายการเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (7)

เงินได้จากการรับเหมาที่ผู้รับเหมาต้องลงทุน
จัดหาสัมภาระในส่วนสำคัญนอกจากเครื่องมือ

หักค่าใช้จ่าย ร้อยละ 70 จริง

คงเหลือ ยกไปรวมใน ข้อ 10 1. ▶

ข้อ 7 รายการเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (8)

1. เงินได้จากการธุรกิจ การพาณิชย์ การเกษตร
การอุตสาหกรรม การขนส่ง หรือการอื่น ๆ รวม
ทั้งขายอสังหาริมทรัพย์ ที่ได้มาโดยมุ่งใน
ทางการค้าหรือหากำไร

(1) (ระบุ) .....

หักค่าใช้จ่าย ร้อยละ จริง

คงเหลือ ① ▶

(2) (ระบุ) .....

หักค่าใช้จ่าย ร้อยละ จริง

คงเหลือ ② ▶

(3) (ระบุ) .....

หักค่าใช้จ่าย ร้อยละ จริง

คงเหลือ ③ ▶

2. เงินส่วนแบ่งกำไรจากกองทุนรวมตาม พ.ร.บ.
หลักทรัพย์ฯ (กรณีไม่ยอมให้ผู้จ่ายเงินได้หักภาษี
ที่จ่าย ในอัตราร้อยละ 10.0 หรือยอมให้หักแต่ขอคืน
หรือขอเครดิตภาษีที่ถูกหักไว้แล้ว)

หักค่าใช้จ่าย ร้อยละ จริง

คงเหลือ ④ ▶

3. เงินได้จากการขายอสังหาริมทรัพย์
(เฉพาะที่เลือกนำมารวมคำนวณภาษีกับเงินได้อื่น ๆ)

(1) เป็นมรดก หรือได้รับโดยเสนหา

หักค่าใช้จ่ายร้อยละ 50

คงเหลือ ⑤ ▶

(2) ได้มาโดยมิได้มุ่งในทางการค้าหรือหากำไร

หักค่าใช้จ่าย ร้อยละ จริง

คงเหลือ ⑥ ▶

4. เงินค่าขายหน่วยลงทุนคืนให้กองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ
หัก ราคาทุน

เงินส่วนต่างกรณีราคาขายมากกว่าราคาทุน

ยกเว้น ไม่ยกเว้น ⑦ ▶

5. เงินค่าขายหน่วยลงทุนคืนให้กองทุนรวมหุ้นระยะยาว
หัก ราคาทุน

เงินส่วนต่างกรณีราคาขายมากกว่าราคาทุน

ยกเว้น ไม่ยกเว้น ⑧ ▶

รวม ① ถึง ⑧ ยกไปรวมใน ข้อ 10 1. ▶

รายการค่าใช้จ่ายจริงที่ขอหักตามความจำเป็นและสมควร สำหรับเงินได้
ตามมาตรา 40 (5) (6) (7) หรือ (8) (ถ้ามี) เพื่อลด ให้นำไปรวมคำนวณภาษี
สำหรับเงินได้ตามมาตรา 40 (5)

1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
รวม	

สำหรับเงินได้ตามมาตรา 40 (6)

1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
รวม	

สำหรับเงินได้ตามมาตรา 40 (7)

1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
รวม	

สำหรับเงินได้ตามมาตรา 40 (8)

ก. ต้นทุนสินค้าที่ขาย	
1. สินค้าคงเหลือต้นปี	
2. บวก ซื้อสินค้าระหว่างปี	
รวม	
3. หัก สินค้าคงเหลือปลายปี	
คงเหลือ	
ข. ค่าใช้จ่าย	
1. เงินเดือน	
2.	
3.	
4.	
5.	
รวม	
รวม (ก. + ข.)	

ข้อ 8 รายการเงินได้จากการขายอสังหาริมทรัพย์ที่ได้มาโดยมิได้มุ่งในทางการค้าหรือหากำไร และเลือกเสียภาษีโดยไม่นำไปรวมคำนวณภาษีกับเงินได้อื่น ๆ

ลำดับที่	① จำนวนเงินได้จากการขายอสังหาริมทรัพย์	② ค่าใช้จ่ายตามความจำเป็นและสมควร	จำนวนปีที่ถือครอง	③ ภาษีที่ต้องชำระ	④ ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย	③ - ④ ชำระเพิ่มเติม/ชำระไว้เกิน

(หลักฐานแนบ ..... ฉบับ) รวมภาษีที่ ชำระเพิ่มเติม ชำระไว้เกิน ยกไป ข้อ 10 16. ช่อง "ผู้มีเงินได้" ▶

ปีภาษี 2550

แบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

สำหรับผู้มีเงินได้จากการทำงาน
ตามมาตรา 40 (1) แห่งประมวลรัษฎากร ประเภทเดียว

ภ.ง.ด.91

ผู้มีเงินได้ เลขประจำตัวประชาชน

วันเดือนปีเกิด / /

เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร

ชื่อ (ให้ระบุให้ชัดเจนว่าเป็น นาย นาง นางสาว หรือคุณ) ชื่อสกุล

ที่อยู่: อาคาร ห้องเลขที่ ชั้นที่ หมู่บ้าน

เลขที่ หมู่ที่ ตรอก/ซอย ตำบล/แขวง

ถนน อำเภอ/เขต จังหวัด

รหัสไปรษณีย์ โทรศัพท์: ที่บ้าน ที่ทำงาน

สถานะ โสด สมรส หม้าย

วันเดือนปีเกิด / /

คู่สมรส เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร

(กรอกเฉพาะกรณีเป็นผู้ไม่มีเลขประจำตัวประชาชน)

ชื่อ (ให้ระบุให้ชัดเจนว่าเป็น นาย นาง หรือคุณ) ชื่อสกุล

(1) มีเงินได้ แต่ (2) มีเงินได้รวมคำนวณภาษี

สมรสระหว่างปีภาษี (3) มีเงินได้แยกยื่นแบบฯ

หย่าระหว่างปีภาษี (4) ไม่มีเงินได้

ตายระหว่างปีภาษี (4) ไม่มีเงินได้

ก การคำนวณภาษี

- เงินเดือน ค่าจ้าง บำนาญ ฯลฯ (รวมเงินได้ที่ได้รับยกเว้นตาม ก 6.)
- หัก เงินได้ที่ได้รับยกเว้น (ยกมาจาก ก 7.)
- คงเหลือ (1. - 2.)
- หัก ค่าใช้จ่าย (ร้อยละ 40 ของ 3. แต่ไม่เกินที่กฎหมายกำหนด)
- คงเหลือ (3. - 4.)
- หัก ค่าลดหย่อนฯ (ยกมาจาก ก 12.)
- คงเหลือ (5. - 6.)
- หัก เงินบริจาคสนับสนุนการศึกษา (2 เท่าของจำนวนเงินที่ได้จ่ายไปจริง แต่ไม่เกินร้อยละ 10 ของ 7.)
- หัก เงินสนับสนุนการกีฬา (1.5 เท่าของจำนวนที่จ่ายไป แต่ไม่เกินร้อยละ 20 ของ 7.)
- คงเหลือ (7. - 8. - 9.)
- หัก เงินบริจาค (ไม่เกินร้อยละ 10 ของ 10.)
- เงินได้สุทธิ (10. - 11.)
- ภาษีคำนวณจากเงินได้สุทธิตาม 12.
- หัก ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย
- คงเหลือ ภาษีที่ ชำระเพิ่มเติม ชำระไว้เกิน (หลักฐานแนบ 8., 9., 11. และ 14. รวม.....ฉบับ) กรณี มีใบแนบ ยื่นแบบฯ เพิ่มเติม ยื่นแบบฯ เกินกำหนดเวลา
- บวก ภาษีที่ชำระเพิ่มเติม (ยกมาจาก ก 8. ของใบแนบ (ถ้ามี))
- หัก ภาษีที่ชำระไว้เกิน (ยกมาจาก ก 7. ของใบแนบ (ถ้ามี))
- หัก ภาษีที่ชำระไว้ตามแบบ ภ.ง.ด.91 (กรณียื่นเพิ่มเติม)
- ภาษีที่ ชำระเพิ่มเติม ชำระไว้เกิน
- บวก เงินเพิ่ม (ถ้ามี)
- รวม ภาษีที่ ชำระเพิ่มเติม ชำระไว้เกิน

ข รายการเงินได้ที่ได้รับยกเว้น

- เงินสะสมกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ (ส่วนที่เกิน 10,000 บาท)
- เงินสะสม กบข.
- เงินสะสมกองทุนสงเคราะห์ครูโรงเรียนเอกชน
- ผู้มีเงินได้อายุตั้งแต่ 65 ปีขึ้นไป 190,000 บาท
- คู่สมรสอายุตั้งแต่ 65 ปีขึ้นไปและมีเงินได้รวมคำนวณ 190,000 บาท
- เงินค่าชดเชยที่ได้รับตามกฎหมายแรงงาน (กรณีนำมารวมคำนวณภาษี)
- รวม (1. ถึง 6.) ยกไปกรอกใน ก 2.

คำรับรอง

ข้าพเจ้าขอรับรองว่ารายการที่แสดงไว้เป็นความจริงทุกประการ
ได้แนบหลักฐานและใบแนบ (ถ้ามี) รวม.....ฉบับ

ลงชื่อ..... ผู้มีเงินได้
ลงชื่อ..... ผู้แทน

(.....)

ในฐานะเป็น..... ของผู้มีเงินได้
ที่อยู่ (ของผู้แทน).....
วันที่.....

ค รายการลดหย่อนและยกเว้นหลังจากหักค่าใช้จ่าย

- ผู้มีเงินได้ 3 0 0 0 0 - -
- คู่สมรส (30,000 บาท กรณีไม่มีเงินได้ รวมคำนวณภาษีหรือไม่มีเงินได้)
- บุตร คนละ 15,000 บาท ..... คน
บุตร คนละ 17,000 บาท ..... คน
- บิดาของผู้มีเงินได้ (ให้กรอกเลขประจำตัวประชาชน)
(มารดาของผู้มีเงินได้)
บิดาของคู่สมรสที่มีเงินได้รวมคำนวณภาษีหรือไม่มีเงินได้
(มารดาของคู่สมรสที่มีเงินได้รวมคำนวณภาษีหรือไม่มีเงินได้)
- เบี้ยประกันสุขภาพบิดามารดาของผู้มีเงินได้และคู่สมรส
บิดาของผู้มีเงินได้ (ให้กรอกเลขประจำตัวประชาชน)
(มารดาของผู้มีเงินได้)
บิดาของคู่สมรส
(มารดาของคู่สมรส)
- เบี้ยประกันชีวิต
- เงินสะสมกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ (ส่วนที่ไม่เกิน 10,000 บาท)
- ค่าซื้อหน่วยลงทุนในกองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ
- ค่าซื้อหน่วยลงทุนในกองทุนรวมหุ้นระยะยาว
- ดอกเบี้ยเงินกู้ยืม เพื่อซื้อ เช่าซื้อ หรือสร้างอาคารอยู่อาศัย
- เงินสมทบกองทุนประกันสังคม
- รวม (1. ถึง 11.) ยกไปกรอกใน ก 6. (หลักฐานแนบ ข 1. ถึง 8. และ ค 4. ถึง 11. รวม.....ฉบับ)

คำร้องขอคืนเงินภาษี

ข้าพเจ้ามีความประสงค์จะขอคืนเงินภาษีที่ชำระไว้เกินตามที่แสดงไว้ใน ก 15. หรือ 19. หรือ 21. เป็นจำนวนเงิน.....
ลงชื่อ..... ผู้มีเงินได้

คำอธิบาย

- กรณีผู้มีเงินได้และคู่สมรสต่างฝ่ายต่างมีเงินได้และอยู่รวมกันตลอดปีภาษี
  - ถ้าประสงค์จะแยกคำนวณภาษี ให้แยกยื่นแบบ ภ.ง.ด.91 คนละฉบับ
  - ถ้าประสงค์จะรวมคำนวณภาษี ให้กรอกจำนวนเงินรวมกันในแต่ละรายการ และให้แต่ละฝ่ายหักค่าใช้จ่ายได้ร้อยละ 40 ของเงินได้ แต่ไม่เกินคนละ 60,000 บาท

- กรณีเลือกไม่นำเงินที่นายจ้างจ่ายให้ครั้งเดียวเพราะเหตุออกจากงานมารวมคำนวณภาษีกับเงินได้อื่น ให้แสดงรายการในใบแนบและยื่นมาพร้อมกับแบบ ภ.ง.ด.91 ฉบับนี้ด้วย

- กรณีเป็นคนต่างด้าวได้รับเงินได้จากการจ้างแรงงานของสำนักงานปฏิบัติการภูมิภาคหากไม่ขอคืนหรือขอเครดิตภาษีจากเงินได้ส่วนนั้นให้ยื่นแบบ ภ.ง.ด.95

ก) การคำนวณภาษี

- **เงินเดือน ค่าจ้าง บำนาญ ฯลฯ** หมายถึง เงินเดือน ค่าจ้าง เบี้ยเลี้ยง โบนัส เบี้ยหวัด บำเหน็จ บำนาญ เงินค่าเช่าบ้าน เงินที่คำนวณได้จากมูลค่าของการได้อยู่บ้านที่นายจ้างให้อยู่โดยไม่เสียค่าเช่า เงินที่นายจ้างจ่ายชำระหนี้ใด ๆ ซึ่งลูกจ้างมีหน้าที่ต้องชำระ และเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์ใด ๆ บรรดาที่ได้เนื่องจากการจ้างแรงงาน เงินที่นายจ้างจ่ายให้ครั้งเดียวเพราะเหตุออกจากงาน รวมทั้งเงินชดเชยตามกฎหมายแรงงานที่มีระยะเวลาการทำงานน้อยกว่า 5 ปี เงินที่นายจ้างจ่ายให้ครั้งเดียวเพราะเหตุออกจากงาน รวมทั้งเงินชดเชยตามกฎหมายแรงงานที่มีระยะเวลาการทำงาน 5 ปี ขึ้นไปที่เลือกนำมารวมคำนวณภาษีกับเงินได้อื่น

- **เงินบริจาคสนับสนุนการศึกษา** ได้แก่ เงินที่จ่ายเป็นค่าใช้จ่ายเพื่อสนับสนุนการศึกษาหักได้ 2 เท่าของจำนวนเงินที่จ่ายไปจริงแต่ไม่เกินร้อยละ 10 ของเงินได้คงเหลือตาม ก) 7. (ให้ดูเงื่อนไขทางเว็บไซต์ของกรมสรรพากรที่ www.rd.go.th อ้างอิง > ประมวลรัษฎากร > ประกาศอธิบดีกรมสรรพากร เรื่อง หลักเกณฑ์ การยกเว้นภาษีเงินได้ ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีธุรกิจเฉพาะ และอากรแสตมป์ สำหรับเงินได้ที่จ่ายเป็นค่าใช้จ่ายเพื่อสนับสนุนการศึกษา แล้วคลิกที่รายชื่อสถานศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศ) หรือสอบถามได้ที่ สำนักงานสรรพากรพื้นที่ในเขตกรุงเทพมหานคร/นอกเขตกรุงเทพมหานคร หรือสำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาในเขตกรุงเทพมหานคร/นอกเขตกรุงเทพมหานคร

- **เงินสนับสนุนการศึกษา** ได้แก่ เงินที่จ่ายเป็นค่าใช้จ่ายเพื่อสนับสนุนการกีฬา ตามโครงการตามยุทธศาสตร์ 4 ปีสร้างกีฬาชาติ (พ.ศ. 2548 - 2551) 1.5 เท่าของรายจ่ายที่จ่ายไปเป็นค่าใช้จ่ายที่จ่ายไปแต่ไม่เกินร้อยละ 20 ของเงินคงเหลือตาม ก) 7. ทั้งนี้ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ดังนี้

1. ต้องเป็นค่าใช้จ่ายเพื่อการจัดหาอุปกรณ์กีฬาสำหรับการฝึกซ้อมหรือการแข่งขันกีฬา หรือเพื่อการส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาเด็กกีฬาและบุคลากรด้านกีฬาอุปกรณ์กีฬาต้องไม่เป็นทรัพย์สินที่ใช้ในการประกอบกิจการของผู้มีเงินได้ และต้องไม่ผ่านการใช้งานมาแล้ว

2. ผู้มีเงินได้ต้องไม่นำค่าใช้จ่ายเพื่อสนับสนุนการกีฬาที่ได้รับสิทธิยกเว้นภาษีเงินได้ตามประกาศอธิบดีฯ นี้ไปใช้สิทธิยกเว้นภาษีเงินได้สำหรับการบริจาคให้แก่กองทุนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติตามมาตรา 4 แห่งพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ 428) พ.ศ. 2548

3. เงินได้ที่ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้และภาษีมูลค่าเพิ่ม สำหรับการโอนทรัพย์สินหรือการขายสินค้าหรือการให้บริการอันเนื่องมาจากการดำเนินการสนับสนุนการกีฬา โดยผู้โอนต้องไม่นำต้นทุนของทรัพย์สินหรือสินค้าซึ่งได้รับยกเว้นภาษีดังกล่าวมาหักเป็นค่าใช้จ่ายหรือรายจ่ายในการคำนวณภาษีเงินได้ของบุคคลธรรมดา

4. ผู้มีเงินได้ต้องมีหลักฐานจากกองทุนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติที่พิสูจน์ได้ว่าเป็นค่าใช้จ่ายเพื่อสนับสนุนการกีฬา

ภาษีคำนวณจากเงินได้สุทธิ ให้คำนวณดังนี้

ขั้นเงินได้สุทธิตั้งแต่	เงินได้สุทธิจำนวนสูงสุดของขั้น	อัตราภาษีร้อยละ	ภาษีในขั้นเงินได้	ภาษีสะสมสูงสุดของขั้น
0 ถึง	100,000	5	ยกเว้น	0
100,001 ,,	500,000	10	40,000	40,000
500,001 ,,	1,000,000	20	100,000	140,000
1,000,001 ,,	4,000,000	30	900,000	1,040,000
4,000,001 บาทขึ้นไป		37		

- **เงินบริจาค** ได้แก่ เงินที่บริจาคให้แก่ วัดวาอาราม สถานศึกษา สถานพยาบาลและสถานศึกษาของทางราชการหรือองค์การของรัฐบาล สถานศึกษาเอกชน สถานสาธารณกุศล กองทุนสวัสดิการภายในส่วนราชการ และกองทุน ฯลฯ (ให้ดูรายละเอียดในรายชื่อสถานสาธารณกุศลที่มีผู้มีเงินได้มีสิทธิขอหักลดหย่อนเงินบริจาค) หักได้ไม่เกินร้อยละ 10 ของเงินคงเหลือตาม ก) 10.

- **กรณียื่นแบบฯ เพิ่มเติม** ให้กรอกแบบฯ และคำนวณภาษีใหม่ทั้งหมด แล้วนำภาษีที่ต้องชำระเพิ่มเติมตาม ก) 15. ก) 19. หรือ ก) 21. ของแบบ ภ.ง.ด.91 ฉบับก่อนแล้วแต่กรณี มาหักออก

- **การคำนวณเงินเพิ่มตาม ก) 20.** กรณียื่นแบบฯ หรือยื่นแบบฯ เพิ่มเติม เกินกำหนดเวลา จะต้องคำนวณและชำระเงินเพิ่มอีกร้อยละ 1.5 ต่อเดือน (เศษของเดือน ให้นับเป็น 1 เดือน) ของเงินภาษีตาม ก) 19. ทั้งนี้ ให้คำนวณเงินเพิ่มนับแต่วันพ้นกำหนดเวลาจนถึงวันยื่นแบบฯ และชำระภาษี แต่ไม่เกินจำนวนเงินภาษีที่ต้องชำระเพิ่มเติม

ข) รายการเงินได้ที่ได้รับยกเว้น

- **เงินสะสมกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ** ส่วนที่ไม่เกิน 10,000 บาทแรก ให้กรอกในรายการลดหย่อนฯ ก) 7.

- ส่วนเกินที่เกิน 10,000 บาทแต่ไม่เกิน 290,000 บาท ให้กรอก ในรายการเงินได้ที่ได้รับยกเว้น ก) 1. ทั้งนี้ ส่วนนี้ต้องไม่เกินร้อยละ 15 ของค่าจ้าง

- **เงินสะสม กบข.** เฉพาะส่วนที่ไม่เกิน 300,000 บาท
- **เงินสะสมกองทุนสงเคราะห์ครูโรงเรียนเอกชน** เฉพาะส่วนที่ไม่เกิน 300,000 บาท

- **ผู้มีเงินได้และคู่สมรสมีอายุตั้งแต่ 65 ปีขึ้นไป** ต่างฝ่ายต่างมีเงินได้ และรวมคำนวณภาษีให้ต่างฝ่ายต่างได้รับยกเว้นเงินได้คนละ 190,000 บาท (ให้ดูรายละเอียดในวิธีการกรอกแบบฯ หน้า 1)

- **เงินค่าชดเชยที่ได้รับตามกฎหมายแรงงาน (ไม่รวมถึงค่าชดเชยที่ถูกจ้างหรือพนักงานได้รับเพราะเหตุเกษียณอายุหรือสิ้นสุดสัญญาจ้าง)** เฉพาะส่วนที่ไม่เกินค่าจ้างหรือเงินเดือนค่าจ้างของการทำงาน 300 วันสุดท้ายแต่ไม่เกิน 300,000 บาท ทั้งนี้ มีระยะเวลาการทำงานน้อยกว่า 5 ปี กรณีที่มีระยะเวลาการทำงาน 5 ปีขึ้นไป และเลือกนำมารวมคำนวณภาษีกับเงินได้อื่นก็จะได้รับยกเว้นเช่นเดียวกัน
- **กรณีเลือกไม่นำมารวมคำนวณภาษี** ให้นำไปแสดงรายการในใบแนบ กรณีคู่สมรสมีเงินได้และรวมคำนวณภาษี ให้หักได้ตามเกณฑ์เดียวกัน

ก) รายการลดหย่อนและยกเว้นหลังจากหักค่าใช้จ่าย

- **บิดามารดา** ให้กรอกเลขประจำตัวประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรของบิดามารดาที่มีสิทธิหักลดหย่อนในช่องว่างที่เว้นไว้และจำนวนเงินที่มีสิทธิหักลดหย่อน (ให้ดูรายละเอียดในวิธีการกรอกแบบฯ หน้า 1)

- **เบี้ยประกันสุขภาพบิดามารดา** (ให้ดูรายละเอียดในวิธีการกรอกแบบฯ หน้า 1-2)
- **เบี้ยประกันชีวิต** (ให้ดูรายละเอียดในวิธีการกรอกแบบฯ หน้า 2)

- **ค่าซื้อหน่วยลงทุนในกองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ** (ให้ดูรายละเอียดในวิธีการกรอกแบบฯ หน้า 2)

- **ค่าซื้อหน่วยลงทุนในกองทุนรวมหุ้นระยะยาว** (ให้ดูรายละเอียดในวิธีการกรอกแบบฯ หน้า 2)

- **ดอกเบี้ยเงินกู้ยืมเพื่อซื้อ เช่าซื้อ หรือสร้างอาคารอยู่อาศัย** โดยจำนองอาคารที่ซื้อหรือสร้างเป็นประกันการกู้ยืมนั้น ตามจำนวนเงินที่ได้จ่ายไปจริง แต่ไม่เกิน 100,000 บาท (ให้ดูรายละเอียดในวิธีการกรอกแบบฯ หน้า 3)

- **เงินสมทบกองทุนประกันสังคม** ตามจำนวนที่ได้จ่ายไปจริง (ปีภาษี 2550 หักได้ไม่เกิน 9,000 บาท ตามกฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม) กรณีสามีหรือภริยาของผู้มีเงินได้ ซึ่งเป็นผู้ประกันตนจ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนประกันสังคม และความเป็นสามีภริยาได้มีอยู่ตลอดปีภาษีให้หักลดหย่อนได้ สำหรับเงินสมทบของสามีหรือภริยาที่จ่ายเข้ากองทุนประกันสังคม

คำร้องขอคืนเงินภาษี

กรณีขอคืนภาษีที่ชำระไว้เกิน หากมิได้ลงลายมือชื่อกรมสรรพากรจะยังไม่พิจารณาคืนเงินภาษีที่ชำระไว้เกินนั้น

คำรับรอง

ให้ผู้มีเงินได้ตรวจรายการที่แสดงไว้ให้ถูกต้องครบถ้วน ระบุจำนวนหลักฐานที่แนบ แล้วลงลายมือชื่อ

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางแววศรี นันทกนก
วัน เดือน ปีเกิด	31 สิงหาคม 2503
สถานที่เกิด	อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม
ประวัติการศึกษา	ศิลปศาสตรบัณฑิต สถาบันราชภัฏเลย ปีการศึกษา 2540 - 2541
สถานที่ทำงาน	สำนักงานสรรพากรพื้นที่พะเยา จังหวัดพะเยา
ตำแหน่ง	นักวิชาการสรรพากร 6